

Livsmedelssektorn i Kalmar län. Nulägesbild

Liudmyla Protsenko, analytiker
2025-08-25

Innehåll

[Inledning och bakgrund](#)

[Metodbeskrivning](#)

1. [Markanvändning](#)
2. [Livsmedelsproduktion](#)
3. [Livsmedelssektorns utveckling](#)
4. [Fiskenäring](#)
5. [Sysselsättning och kompetensförsörjning i livsmedelssektorn](#)

[Bilaga 1. Aggregering grödor](#)

[Bilaga 2. Avgränsning av livsmedelssektorn](#)

[Bilaga 3. Lönsamhetsindex](#)

[Bilaga 4. Största företag inom livsmedelssektorn i Kalmar län](#)

[Bilaga 5. Användning av yrkesfiske i havet efter redskap](#)

[Bilaga 6. Avgränsning av fiskenäringen](#)

[Bilaga 7. Vanligaste yrkena och utbildningar inom olika livsmedelsled](#)

Detta faktaunderlag har tagits fram av analytiker vid Regionala utvecklingsförvaltningen i Kalmar län inför arbetet med Livsmedelsstrategi för Kalmar län 2.0, på uppdrag av styrgruppen för livsmedelsförsörjningen i länet.

Syftet med analysen är att ge en statistisk nulägesbild av livsmedelssektorn i Kalmar län, med fokus på markanvändning, livsmedelsproduktion, utvecklingen av livsmedelsnäringen samt kompetensförsörjningen inom sektorn. För fiskenäringen har en separat analys tagits fram.

Avsikten är att materialet ska fungera som ett kunskapsunderlag för beslutsfattande, strategiskt påverkansarbete, fördjupade analyser samt kommunikation relaterad till jordbruk, mat och livsmedel.

Inledning och bakgrund

Analysen består av 5 delar:

1. Markanvändning

- Uppgifterna om arealer är inhämtade från SCB:s och Jordbruksverkets offentligt tillgängliga databasstatistikdatabas.

2. Livsmedelsproduktion

- Uppgifter om antal djur, slaktvikt, skörd och antal företag har inhämtats från Jordbruksverkets statistikdatabas.
- För produktionen av mjölk och ägg saknas statistik över produktionsvolymerna på länsnivå. Den länsvisa mjölkproduktionen har därför uppskattats med stöd av den totala mjölkinvägningen, antalet mjölkkor per län samt den genomsnittliga mjölkproduktionen per ko i respektive län. Den länsvisa äggproduktionen har uppskattats utifrån partihandelns ägginvägning, justerat med känd marknadsandel utanför partihandeln samt antalet värphöns per län. Dessa bearbetningar har genomförts och levererats av Jordbruksverket på efterfrågan av regionen.
- För uppgifter om produktionsvärde och självförsörjningsgrad har färdiga rapporter från Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) använts. Vissa data är osäkra då kvaliteten på regionala uppgifter i vissa fall är bristfällig. En detaljerad metodbeskrivning återfinns i respektive rapport.

3. Livsmedelssektorns utveckling

- Kapitlet bygger på data från Dun & Bradstreets (tidigare Bisnode) databas, vilken baseras främst på företagens årsredovisningar. Databasen innehåller information om aktiebolag (privata och offentligt ägda), handelsbolag, stiftelser, ekonomiska föreningar samt enskilda näringsidkare. Verksamheter inom offentlig sektor som inte bedrivs i bolagsform ingår inte i materialet. Databasen omfattar företag med arbetsställen i Kalmar län, även om företaget har sitt säte utanför länet. För företag med verksamhet på flera arbetsställen fördelas omsättning och förädlingsvärde per arbetsställe utifrån antalet anställda.
- Eftersom livsmedelssektorn har en stor andel enskilda näringsidkare, särskilt inom primärproduktionen, har en justering gjorts. För enskilda näringsidkare och handelsbolag med noll anställda har antalet årsverken justerats från 0 till 1. Uppgifter om förädlingsvärde och omsättning är dock mycket osäkra för bolagsformer utan årsredovisningar som är enskilda firmor därför dessa data bör tolkas med stor försiktighet.
- Avgränsning av livsmedelssektorn redovisas i bilaga 2.
- För statistiken om jordbruksföretag används data från Jordbruksverket.

Metodbeskrivning

4. Fiskenäringen

- Uppgifterna är inhämtade från Havs- och vattenmyndighetens rapporter. Data om länets fiskeflotta, fångststatistik, totalt antal fiskelicensinnehavare samt aktiva verksamheter har tagits fram i samverkan med analysenheten på Havs- och vattenmyndigheten samt länsfiskekonsulent Tobias Borger vid Länsstyrelsen Kalmar län.
- Det saknas dock statistik över fiskeanvändning på länsnivå. Uppskattningen bygger därför på antagandet att fördelningen för sill/strömming och skarpsill på länsnivå motsvarar den i riket, samt att övriga fiskarter till 100 procent används som livsmedel. Data är därmed osäkra och bör tolkas med försiktighet.
- För företagsdata har Dun & Bradstreets databas använts.
- Avgränsningen av fiskenäringen redovisas i bilaga 6.

5. Sysselsättning och kompetensförsörjning i livsmedelssektorn

- För att beskriva sysselsättning och kompetensförsörjning inom livsmedelssektorn används mikrodata (data på individnivå) från SCB.

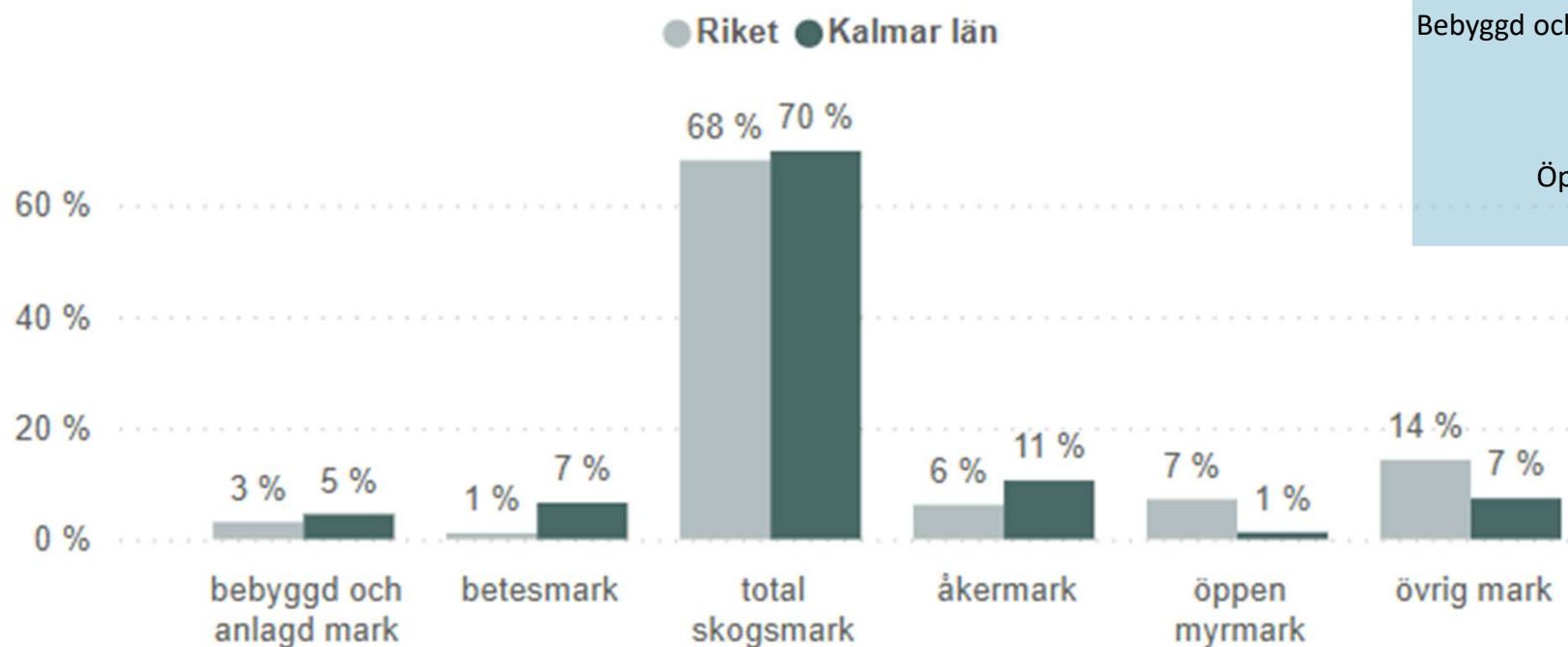
Markanvändning

Kalmar län har en stor andel åkermark och betesmark jämfört med riket.

Jordbruksmarken utgör totalt 17 procent av länets yta, medan motsvarande siffra för riket är 7 procent.

Myrmarksarealen är liten, både sett till den faktiska ytan och i jämförelse med riket.

Andel av total landareal 2020, procent

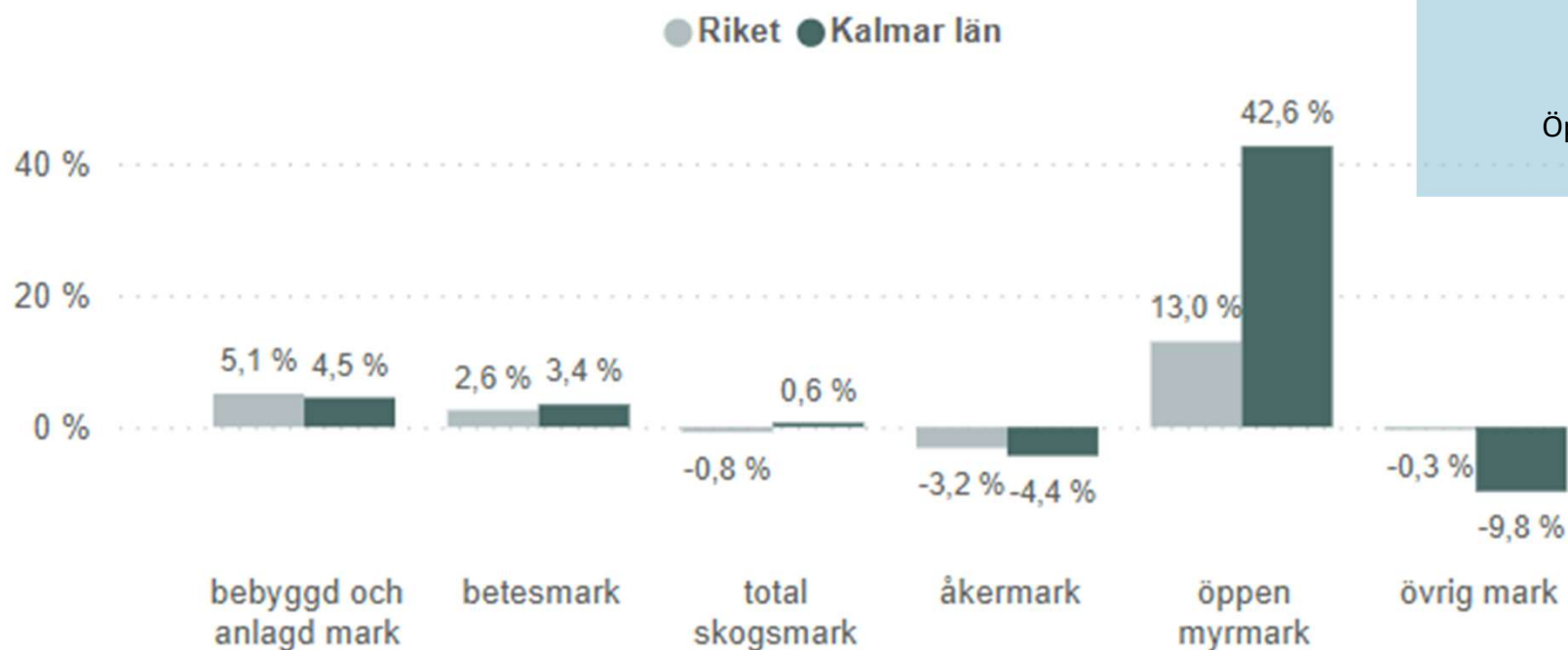
Areal i Kalmar län, hektar:

Bebyggd och anlagd mark	50 713 ha
Betesmark	73 832 ha
Skogsmark	781 000 ha
Åkermark	118 426 ha
Öppen myrmark	14 260 ha
Övrig mark	82 487 ha

Markanvändning i Riket och Kalmar län, 2020

Åkermarksarealen minskar i länet, vilket följer samma trend som i riket. Däremot ökar betesmarksarealen, och ökningen är större i Kalmar län än i riket. De höga procentuella siffrorna för tillväxten av myrmarksarealen förklaras av att den totala arealen myrmark är liten – en relativt liten ökning i absoluta tal utgör därför en stor förändring i procent.

Tillväxt i areal 2010-2020, procent

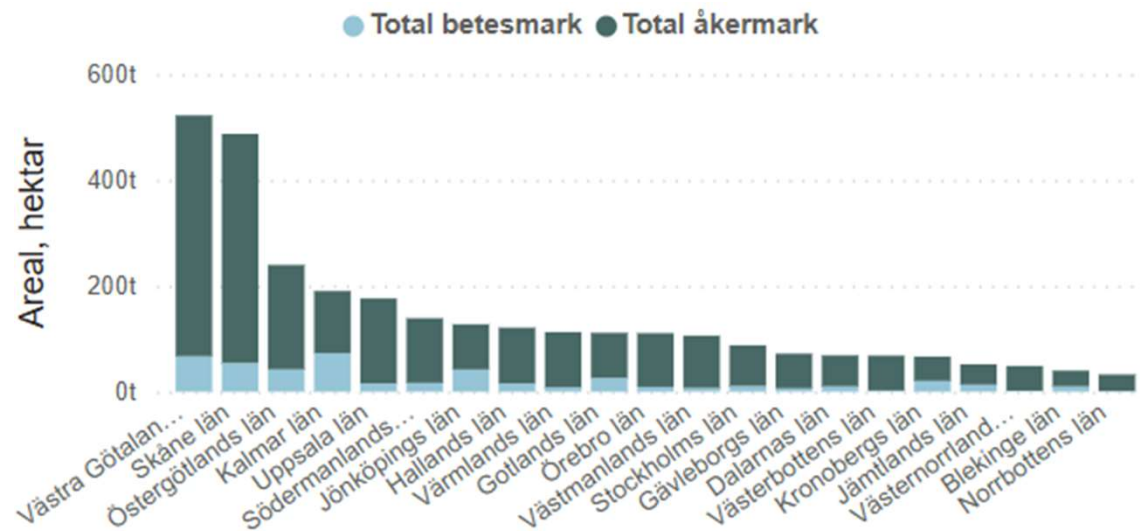
Förändring i Kalmar län, hektar:

Bebyggd och anlagd mark	+ 2 171 ha
Betesmark	+ 2 445 ha
Skogsmark	+ 5 000 ha
Åkermark	- 5 427 ha
Öppen myrmark	+ 4 259 ha
Övrig mark	- 8 939 ha

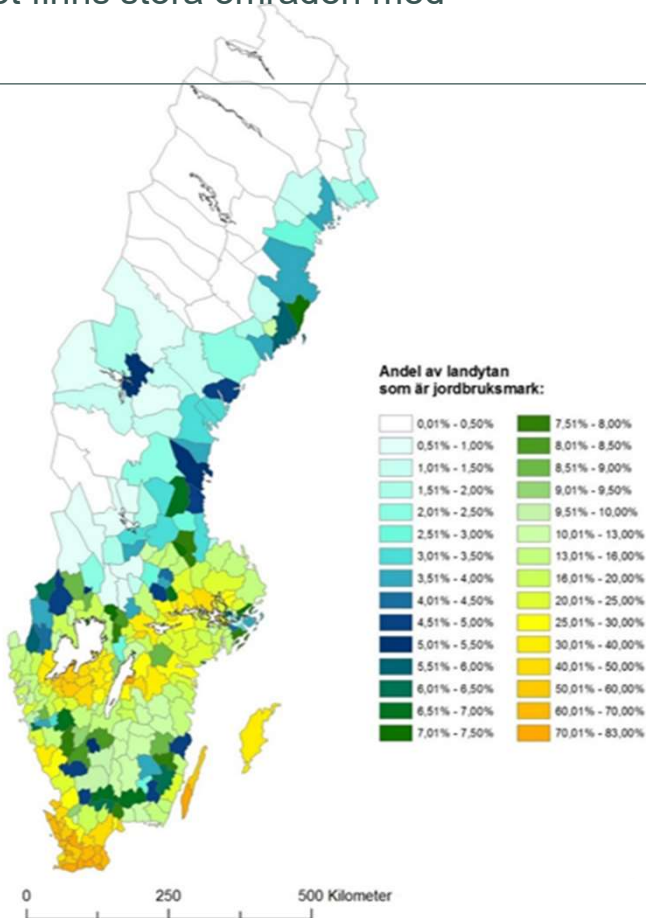
Förändring i markanvändningen 2010-2020 i Riket och Kalmar län

Kalmar län har den fjärde största jordbruksarealen i Sverige, efter Västra Götalands, Skånes och Östergötlands län. Betesmarksarealen är störst i Kalmar län och är främst koncentrerad till Öland, där det finns stora områden med naturbetesmark.

Total jordbruksmark (ha) i Sverige, 2024

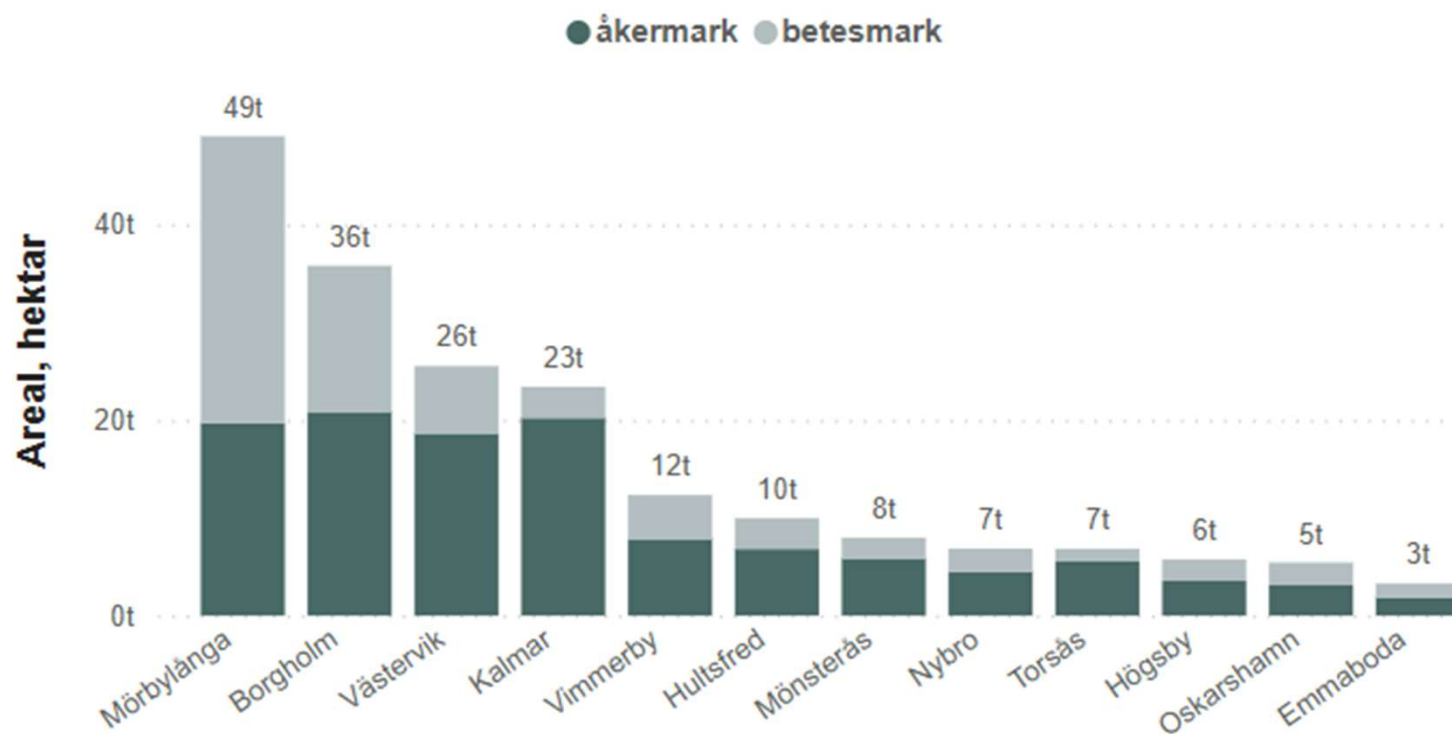

	Riket	Kalmar län
jordbruksmark, andel av landareal	7%	17% (4 störst av län)
åkermark, andel av jordbruksmark	85%	62% (6 störst av län)
betesmark, andel av jordbruksmark	15%	38% (1 störst av län)

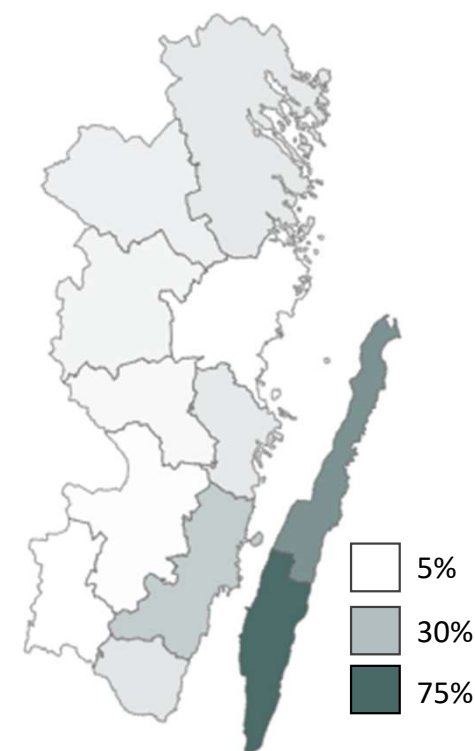

Jordbruksmark i Sverige 2024

Jordbrukets omfattning varierar inom länet. Den största jordbruksarealen finns i Mörbylånga (73 % av total markyta), Borgholm (53 %), Västervik (13,6 %) och Kalmar (24,4 %). Även Vimmerby, Mönsterås och Torsås har en andel jordbruksmark som överstiger 10 % av den totala arealen. Ölandskommunerna Mörbylånga och Borgholm står för 60 % av länets betesmark.

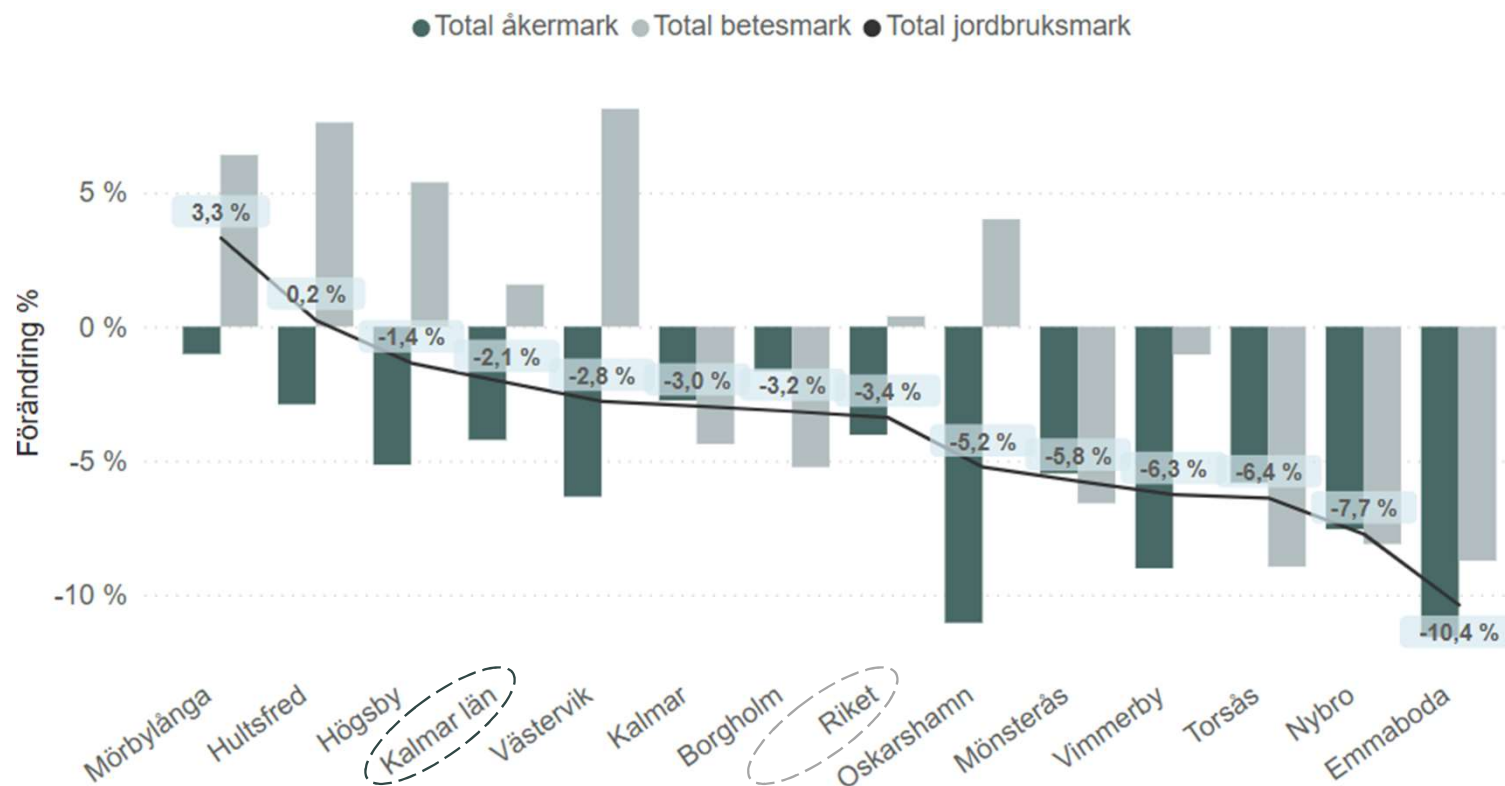

Andel jordbruksmark, 2020

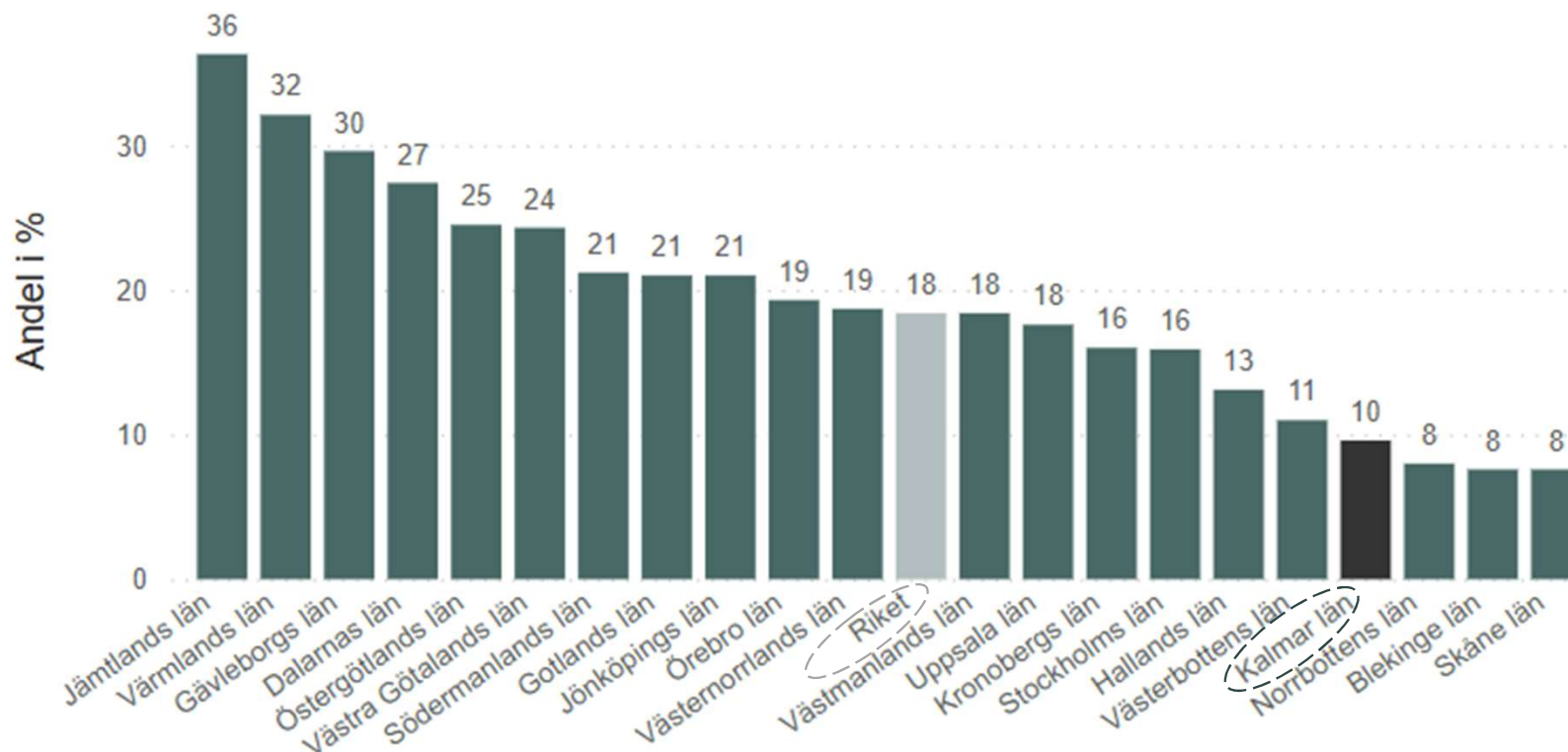
Jordbruksmark i Kalmar län 2020

Åkermarken har minskat sedan 2010 i alla länets kommuner, med störst minskning i Oskarshamn och Emmaboda. Betesmarken har ökat i Mörbylånga, Hultsfred, Högsby, Västervik och Oskarshamn. I övriga kommuner har även betesmarken minskat.

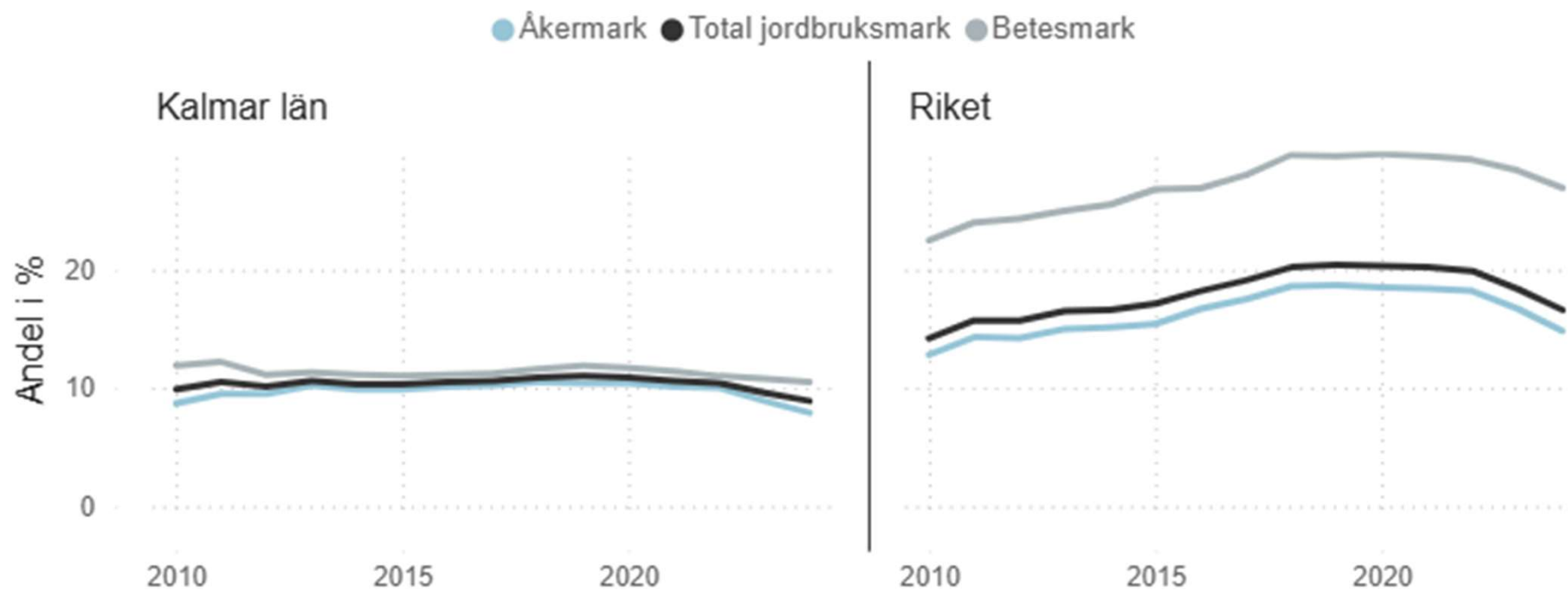
Förändring av jordbruksmarks areal 2010-2024

Andelen ekologiskt brukad jordbruksmark är låg i Kalmar län jämfört med andra län. Även Östergötlands och Västra Götalands län, som har större jordbruksarealer, har en 2,5 gånger så hög andel ekologisk jordbruksmark.

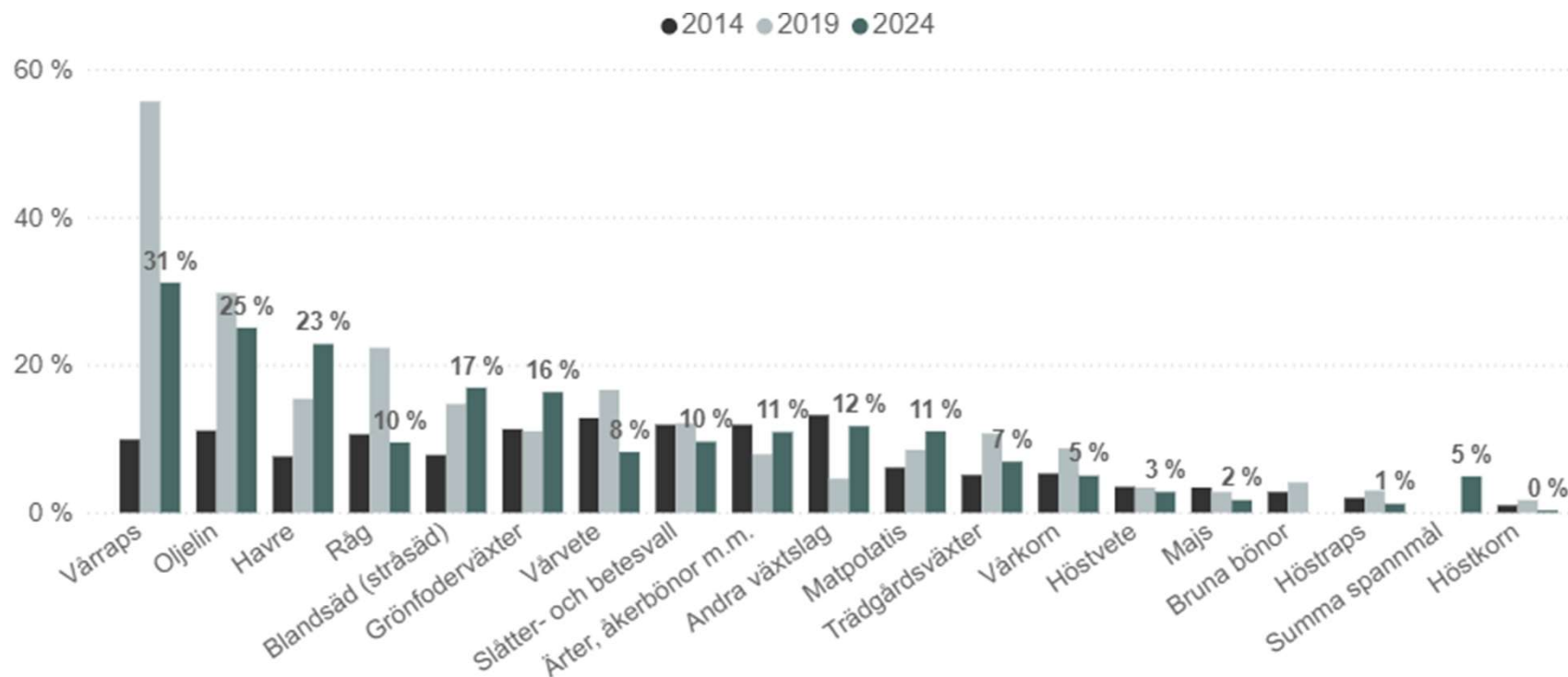
Ekologiskt brukad jordbruksmark i Sverige 2023, andel i procent

Andelen ekologiskt brukad jordbruksmark har varit i stort sett oförändrad i Kalmar län sedan 2010. Denna utveckling skiljer sig från riket, där en ökning har skett under samma period.

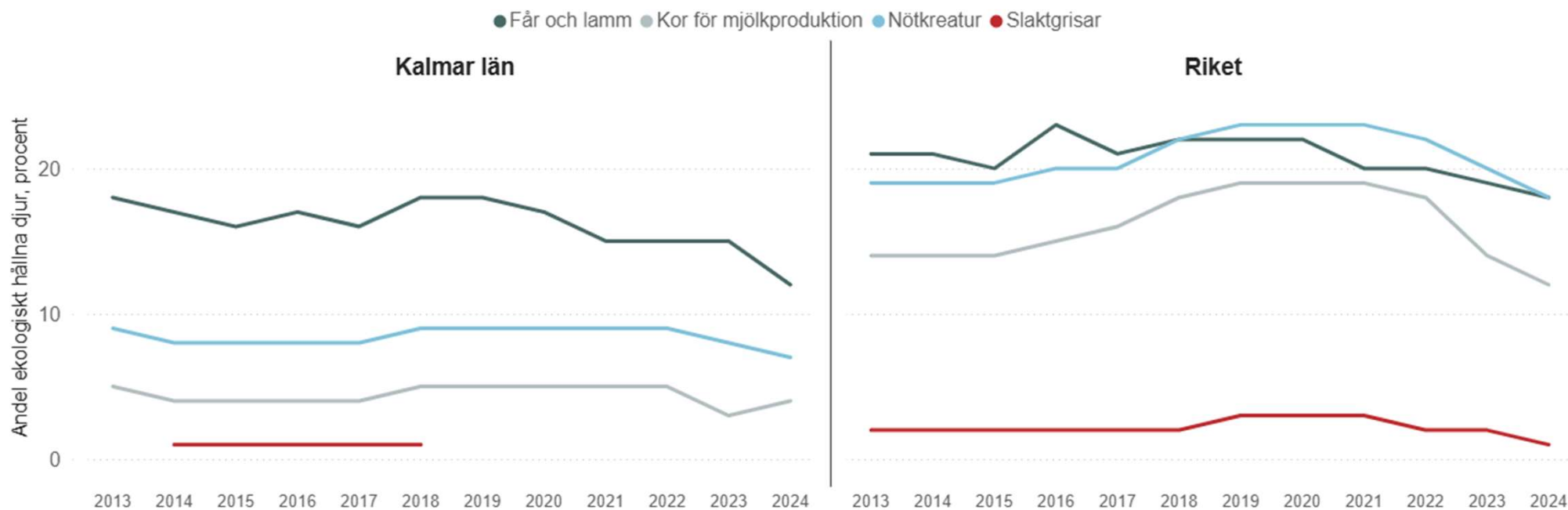
Ekologiskt brukad jordbruksmark 2010-2024 i Kalmar län och Riket, andel i procent

Andelen ekologisk odling varierar mellan grödor. Högst andel återfinns för vårraps, oljelin, havre, blandsäd (stråsäd) och grönfoderväxter. Den totala arealen för vårraps och oljelin är dock liten. För trädgårdsväxter (grönsaker och rotfrukter) är andelen låg: 7 % i Kalmar län jämfört med 13 % i riket och 28 % på Gotland. Den ekologiska andelen har ökat för havre, matpotatis, blandsäd och grönfoder, men minskat för övriga grödor de senaste åren efter en tidigare uppgång.

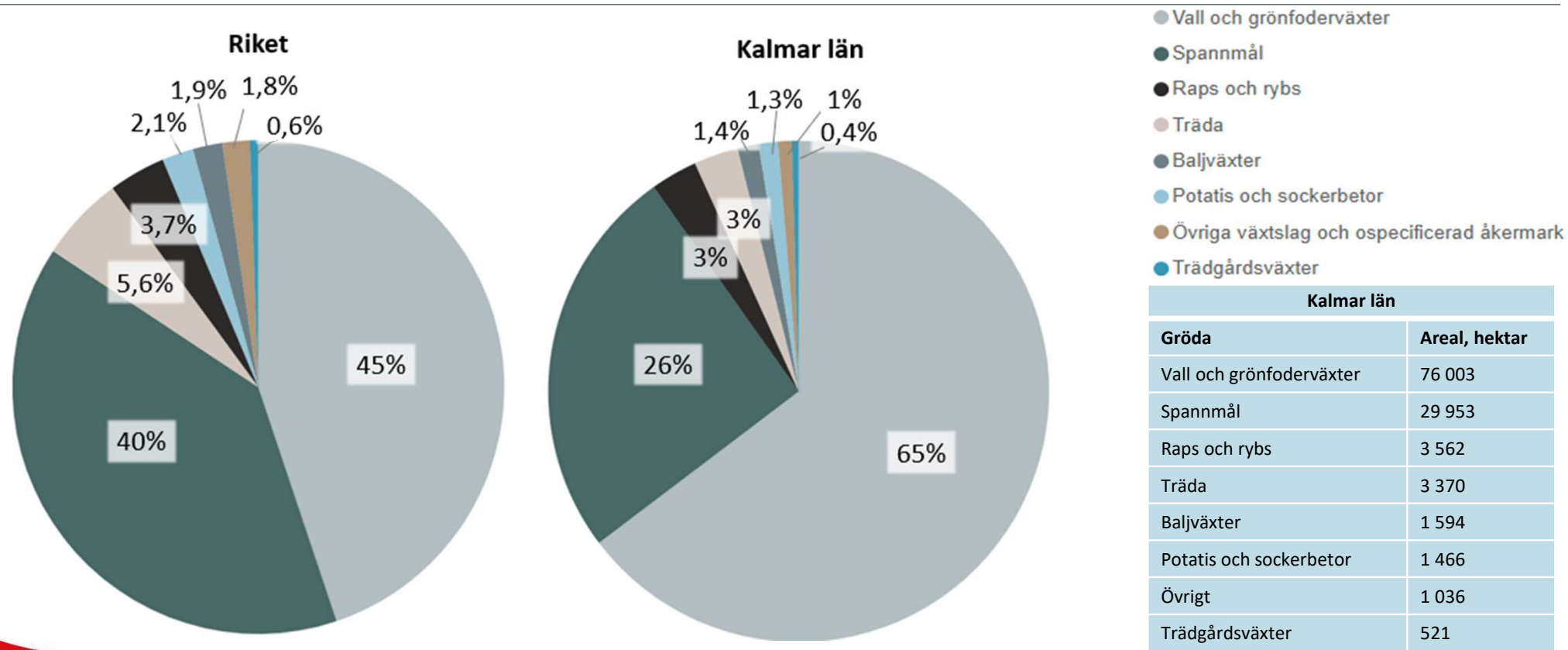
Ekologiskt brukad jordbruksmark per gröda 2014-2024 i Kalmar län, andel i procent

Andelen ekologiskt hållna djur i Kalmar län visar en svagt nedåtgående trend. För alla djurslag ligger andelen under rikssnittet, särskilt för mjölkkor och nötkreatur. Andelen ekologiska mjölkkor är oförändrad i länet men har minskat på riksnivå sedan 2021. Övriga djurslag följer rikets trend. Ekologisk grisproduktion är mycket låg nationellt (ca 1 %) och nästintill obefintlig i Kalmar län. Uppgifter för ekologiska höns och slaktkycklingar saknas på länsnivå.

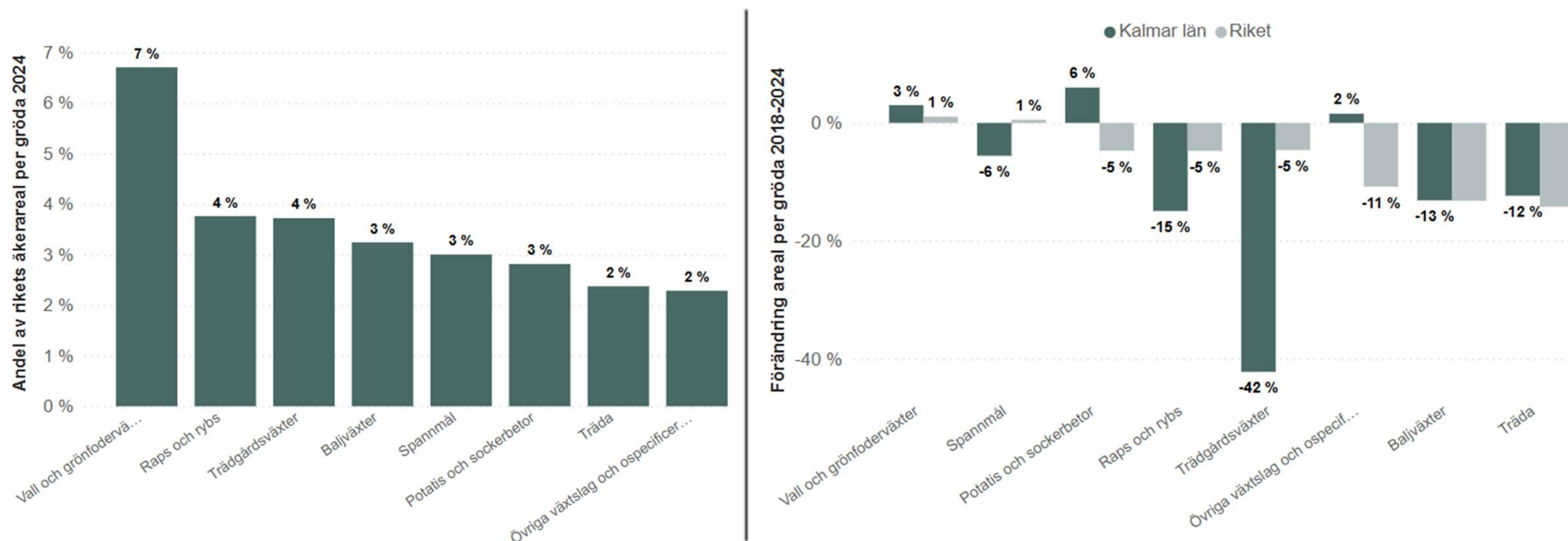
Ekologiskt hållna djur 2013-2024 i Kalmar län och Riket

Jordbruket i Kalmar län är mer inriktat på animalieproduktion, med 65 procent av åkerarealen till vall och grönfoder jämfört med 45 procent i riket. Spannmålsodlingen utgör 26 procent och används delvis som foder. Endast 0,4 procent går till trädgårdsodling, jämfört med 2,1 procent i Skåne och 1,2 procent på Gotland. Grödor aggregerades enligt tabellen i bilaga 1.

Åkerarealens användning i Riket och Kalmar län efter gröda 2024

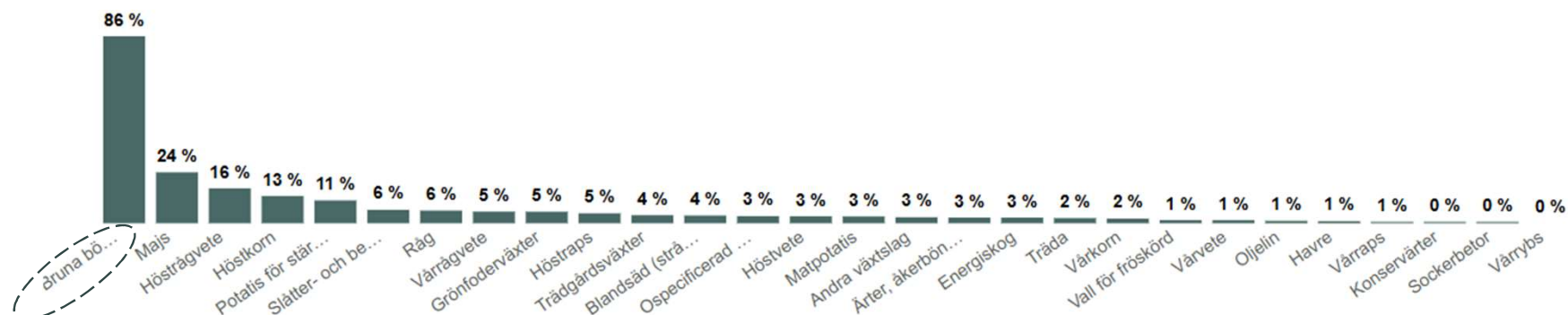
Kalmar län står för 7 procent av landets åkerareal för vall- och grönfoderväxter, och arealen har ökat med 3 procent sedan 2018. Åkerarealen har även ökat för potatis, sockerbetor och övriga växtslag. Däremot har åkerarealen för trädgårdsväxter minskat kraftigt – från 902 hektar år 2018 till 521 hektar år 2024 – främst på grund av minskad odling av jordgubbar. Minskningar har också skett för spannmål, raps och rybs samt baljväxter.

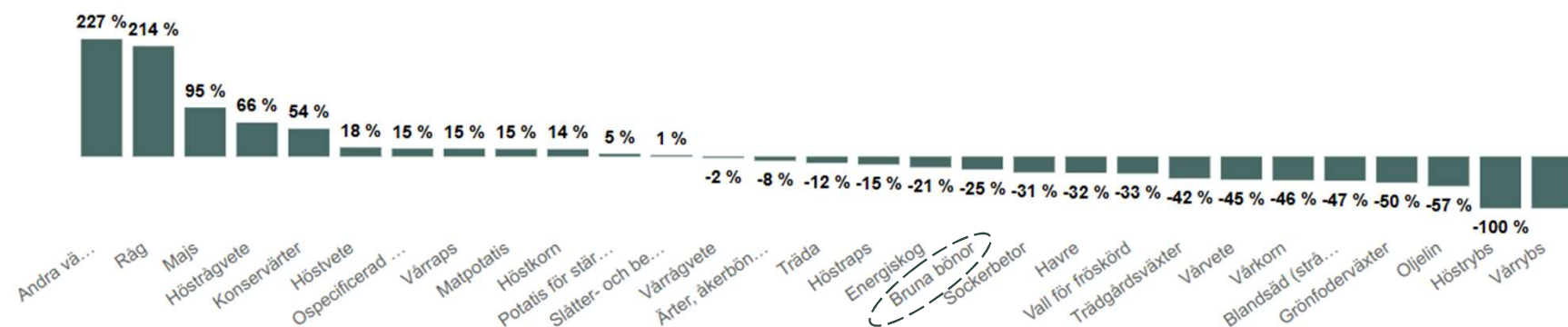
Andel av rikets åkerareal per gröda 2024 och förändring i arealen 2018-2024

Kalmar län står för 86 procent av Sveriges åkerareal för bruna bönor 2024, trots en minskning med 25 procent sedan 2018. Samtidigt har arealen för råg ökat från 536 ha till 682 ha, och höstrågsvete från 1 682 ha till 2 231 ha. Även arealerna för majs, höstvet, matpotatis och stärkelsepotatis har ökat. För grödor med mycket små arealer – som konservärter, rybs, oljelin och sockerbetor – är förändringarna marginella i absoluta tal.

Andel av rikets åkerareal per gröda 2024

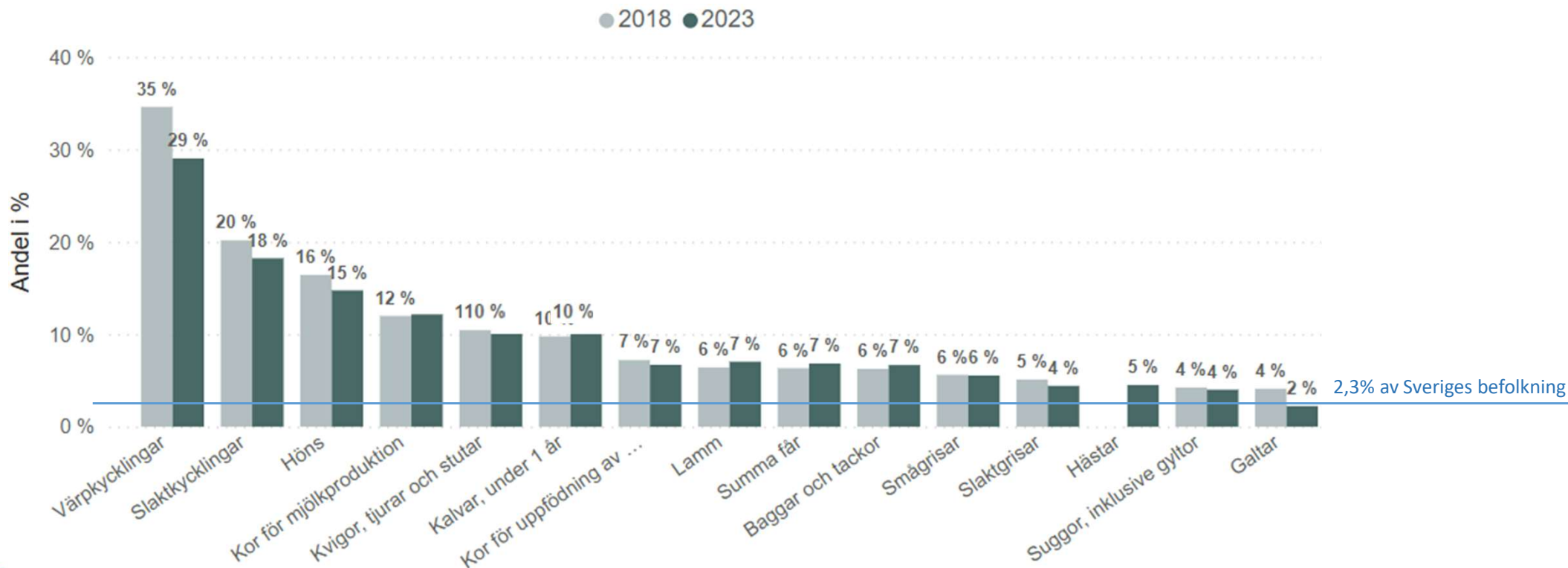
Förändring av rikets åkerareal per gröda 2018-2024

Åkerarealens användning i Kalmar län efter gröda 2010 - 2024

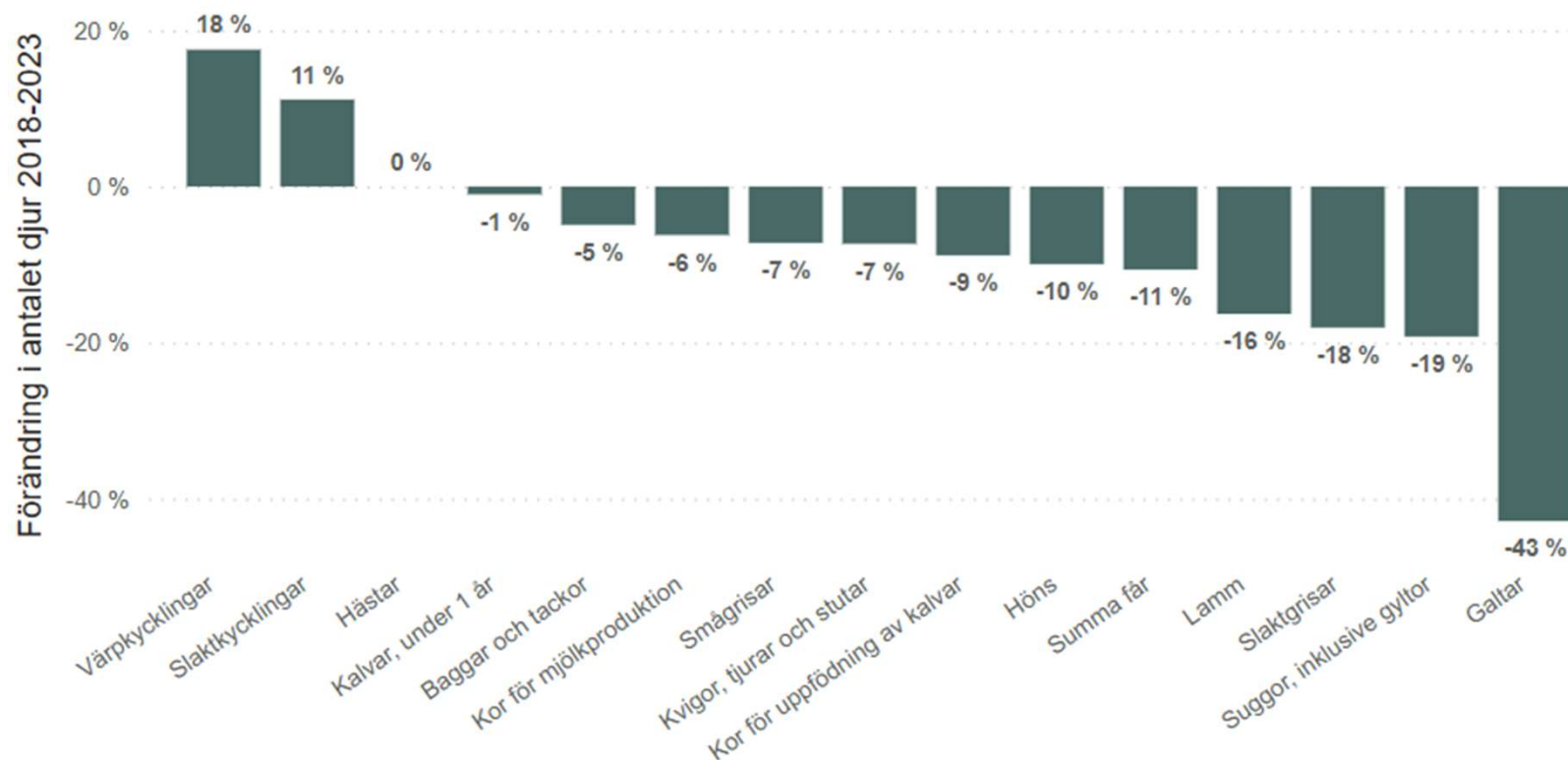
Livsmedelsproduktion

Animalieproduktionen är stark i Kalmar län, som har 2,3 % av Sveriges befolkning men står för en femtedel av kycklingproduktionen och över en tiondel av mjölk, ägg och nötkött. Minskningen av antalet kycklingar 2023 till följd av salmonellautbrottet syns delvis i statistiken, då data avser juni.

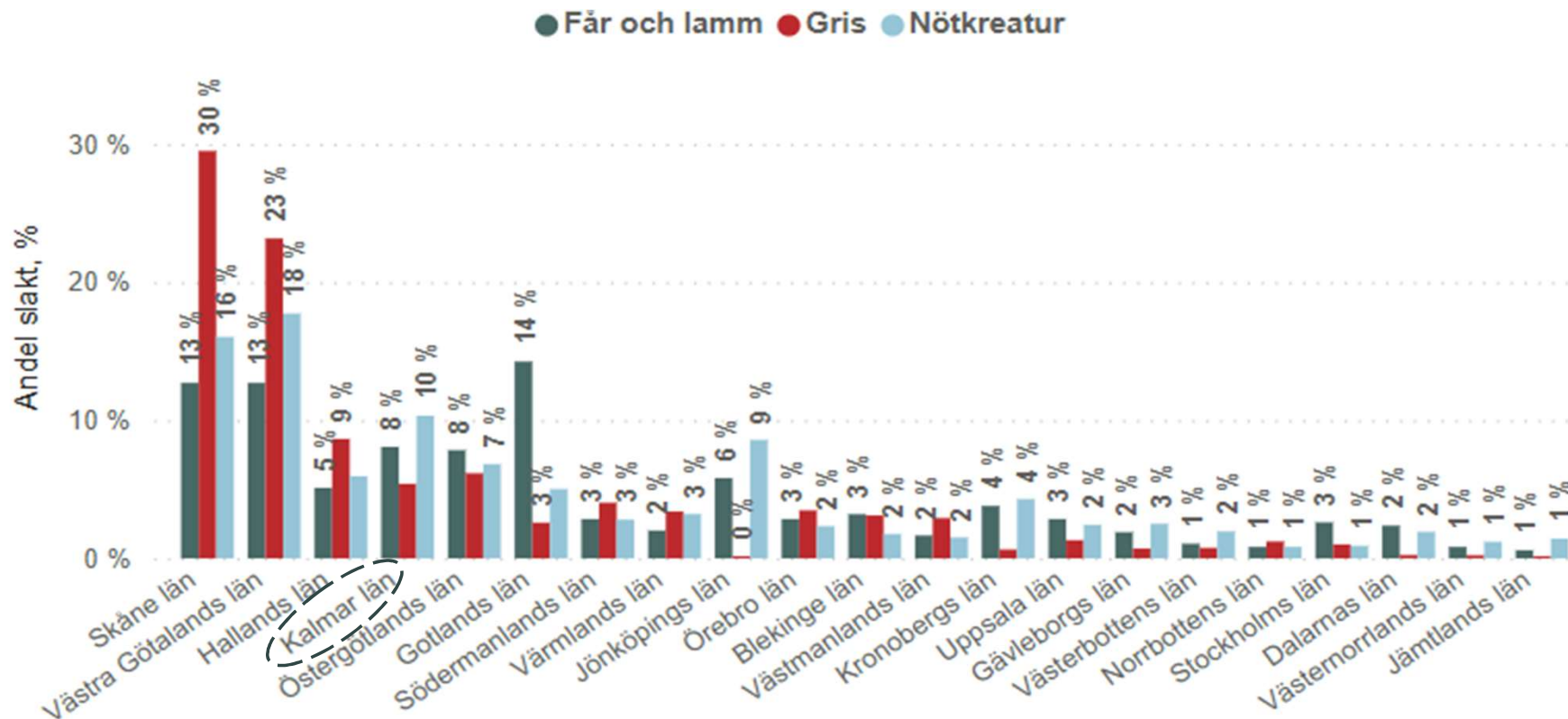
Animalie-länet! Lantbruksdjur 2018 och 2023, Kalmar läns andel av Rikets produktion

Även om länets andel av värp- och slaktskycklingar har minskat sedan 2018, har antalet djur ökat med 18 procent respektive 11 procent, medan antalet får och grisar och andra djur minskat. Samma trend noteras för Riket. Kycklingproduktionen har haft starkast tillväxt de senaste 15 åren i länet. Sedan 2008 har antalet värpkycklingar ökat med 596 procent, slaktskycklingar med 392 procent och höns med 166 procent.

Animalie-länet! Förändring i antalet lantbruksdjur 2018 -2023, Kalmar län

Kalmar län står för 8 procent av Sveriges produktion av får och lammkött, 6 procent fläskkött och 10 procent nötkött. Trots minskande antalet större jordbruksdjur, det produceras mer nötkött i länet 2023 jämfört med 2018. Slaktvikten för gris, lamm och får har minskat. I Kalmar län produceras något mer nötkött (14 tusen ton) än fläskkött (13 tusen ton) vilket skiljer sig från riket där fläskkötsproduktion dominerar.

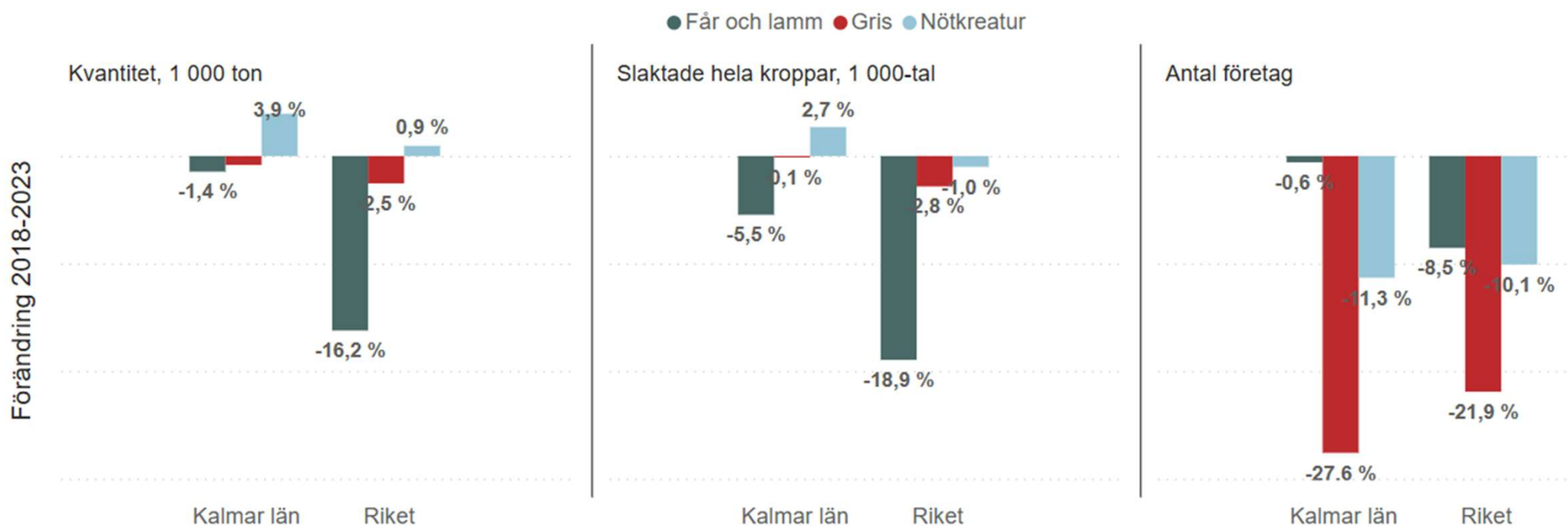

Animalieproduktion i Sverige: kött. Länets andelar av den totala slaktvikten fördelat på djurslag, 2023

regionkalmar.se Källa: [Jordbruksverket](https://jordbruksverket.se)

De senaste fem åren har produktionen av fläsk- och lammkött minskat något i länet, men mindre än i riket.

Samtidigt har slaktvikten för nötkreatur ökat mer i Kalmar län. Antalet djurhållande företag har minskat både i länet och i riket för alla dessa djurslag.

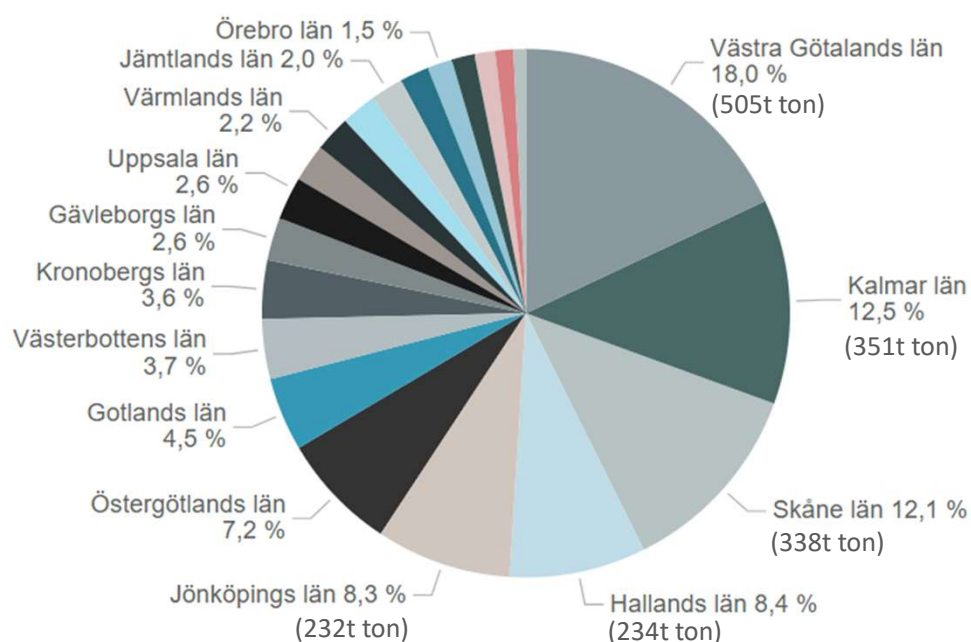

Animalieproduktion i Sverige: kött. Förändring 2018-2023 i slaktvikt, antal slaktade kroppar och antal företag i Kalmar län och Riket

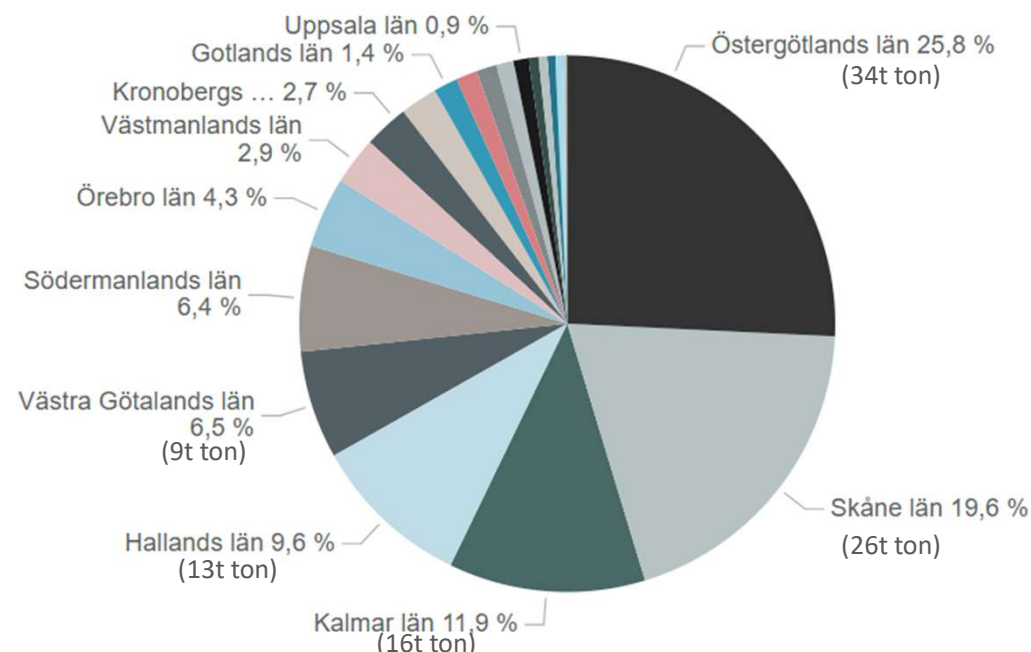
regionkalmar.se Källa: [Jordbruksverket](https://jordbruksverket.se)

Kalmar län är näst störst i landet när det gäller mjölkproduktion*, med 12,5 procent av den totala produktionen, och tredje störst i äggproduktion med en andel på 11,6 procent.

Uppskattad mjölkproduktion 2024

Uppskattad äggproduktion 2024

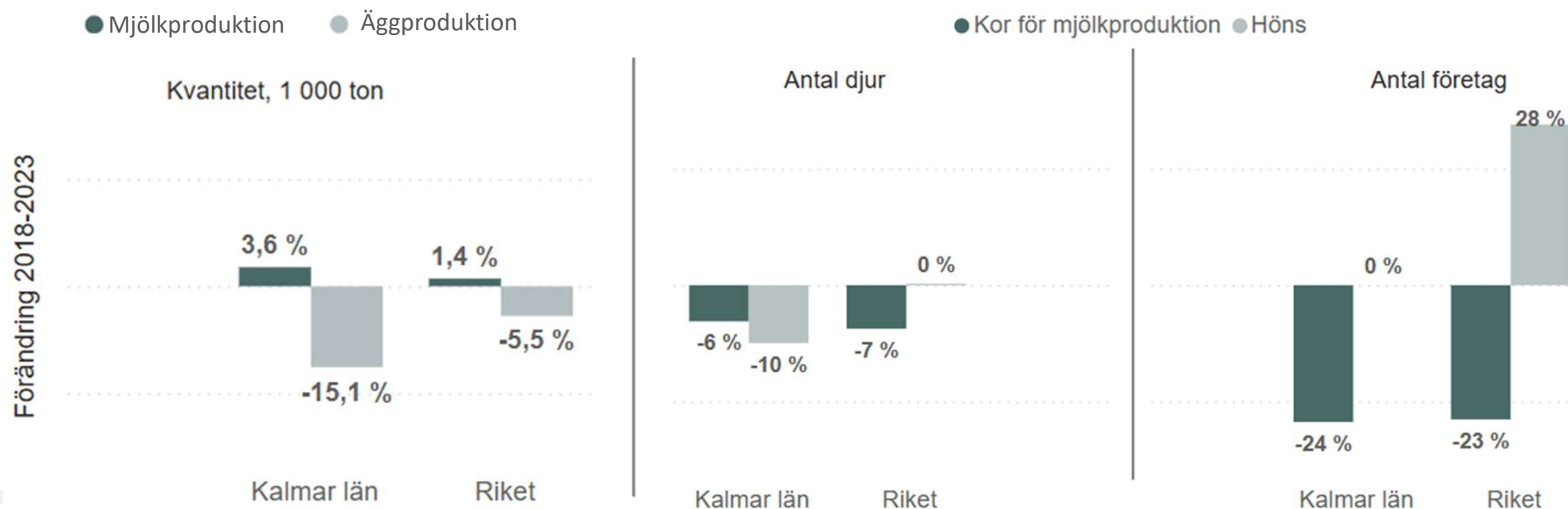
Animalieproduktion i Sverige: mjölk och egg

regionkalmar.se

Källa: Jordbruksverket

* Den länsvisa mjölkproduktionen är uppskattad med hjälp av den totala mjölkinvägningen, antal kor för mjölkproduktion per län samt en per län genomsnittlig mjölkproduktion per ko. Den länsvisa ägginvägningen är uppskattad med hjälp av partihandels ägginvägning, uppvägd med den kända marknadsandelen som inte passerar partihandeln (redovisas i statistikdatabasen) och antalet värphöns per län.

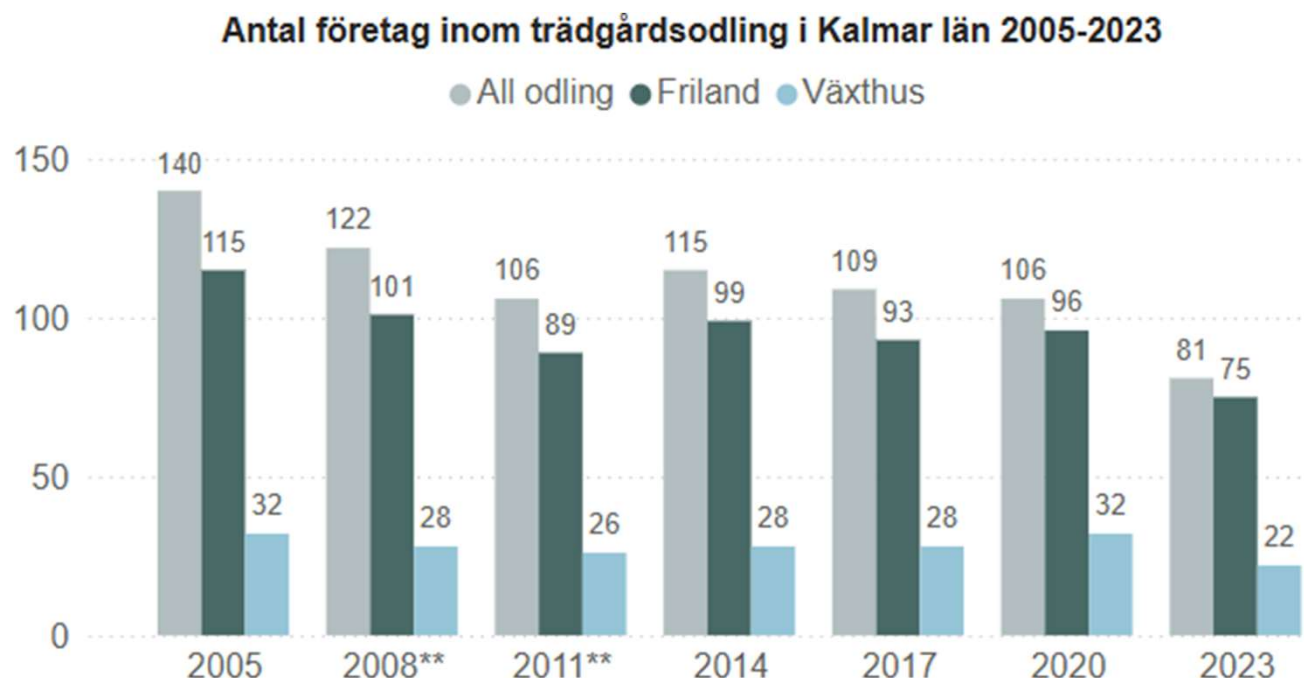
Under de senaste fem åren har mjölkproduktionen ökat i länet, mer än i riket i snitt, trots färre mjölkcor och djurhållande företag. Äggproduktionen har däremot minskat, delvis på grund av salmonellautbrottet 2023. På 15 års sikt syns en tydlig trend till ökning av både mjölk- och äggproduktionen i länet.

Animalieproduktion i Sverige: mjölk och ägg. Förändring 2018-2023 i mjölkproduktion, ägginvägning och i antal företag med mjölkcor och höns i Kalmar län och Riket

Antalet företag inom trädgårdsodling har minskat i länet, både för odling på friland och i växthus.

Sedan 2005 har antalet företag minskat från 140 till 75*, en minskning med 42 procent. En större andel företag bedriver idag båda produktionsformerna. Trenden följer utvecklingen i riket. Samtidigt har arealen för trädgårdsodling i Kalmar län minskat för både friland och växthus, medan det i riket har skett en liten minskning för växthusodling och en ökning för frilandsodling.

Tillväxt i antal företag inom trädgårdsodling 2005-2023

	Kalmar län	Riket
Friland	-35 %	-29 %
Växthus	-31 %	-37 %
All odling	-42 %	-39 %

Tillväxt i areal inom trädgårdsodling 2005-2023

	Kalmar län	Riket
Friland	-42 %	8 %
Växthus	-48 %	-7 %

Trädgårdsodling i Kalmar län

regionkalmar.se

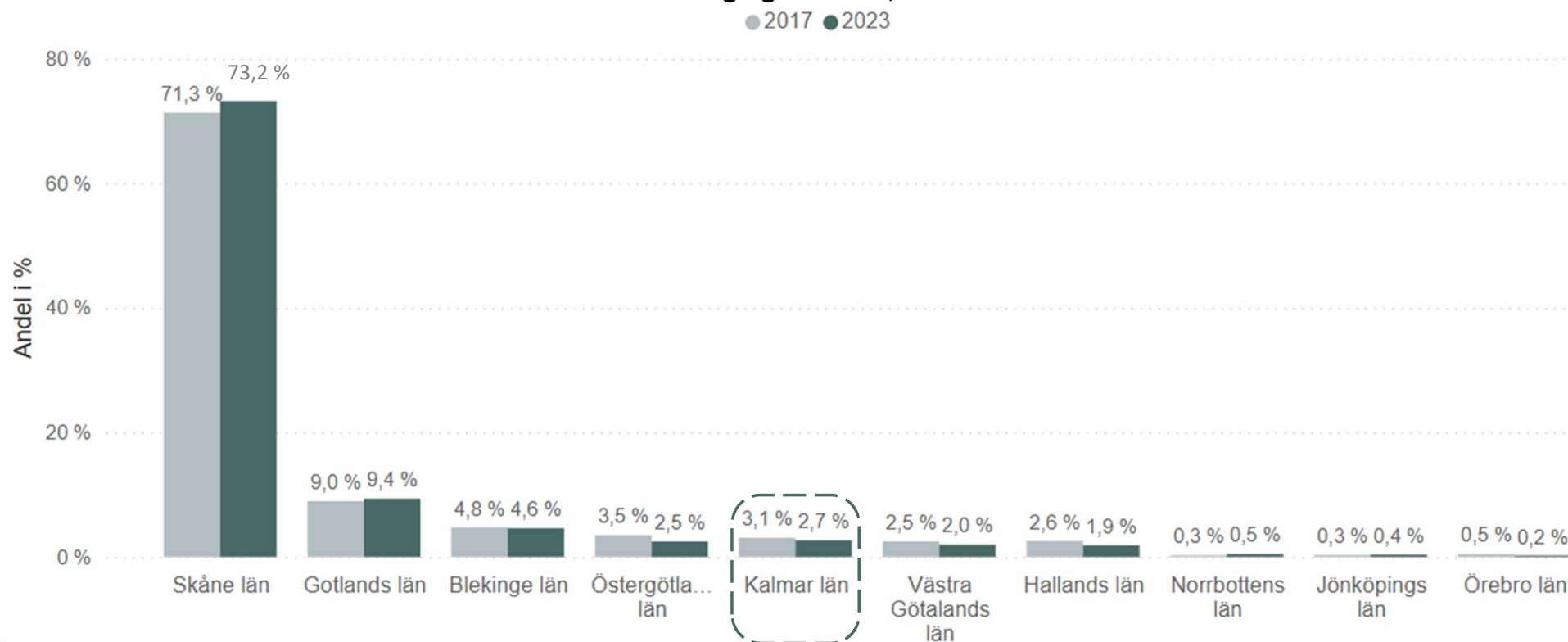
Källa: [Jordbruksverket](#)

*Det totala antalet företag är lägre än summan för frilands- och växthusodling, eftersom vissa företag bedriver båda produktionsformerna.

** Uppgifterna för 2008 och 2011 är underskattade på grund av bristande täckning i undersökningarna dessa år

Kalmar län står för 2,7 procent av rikets totala skörd av grönsaker, bär och frukt. Sedan 2017 har denna andel minskat, både relativt (–0,4 procentenheter) och i absoluta tal – från 12 774 ton 2017 till 11 835 ton 2023. Skåne dominerar starkt inom området. Trots minskningen är Kalmar län ett av de län med störst skörd av grönsaker, bär och frukt.

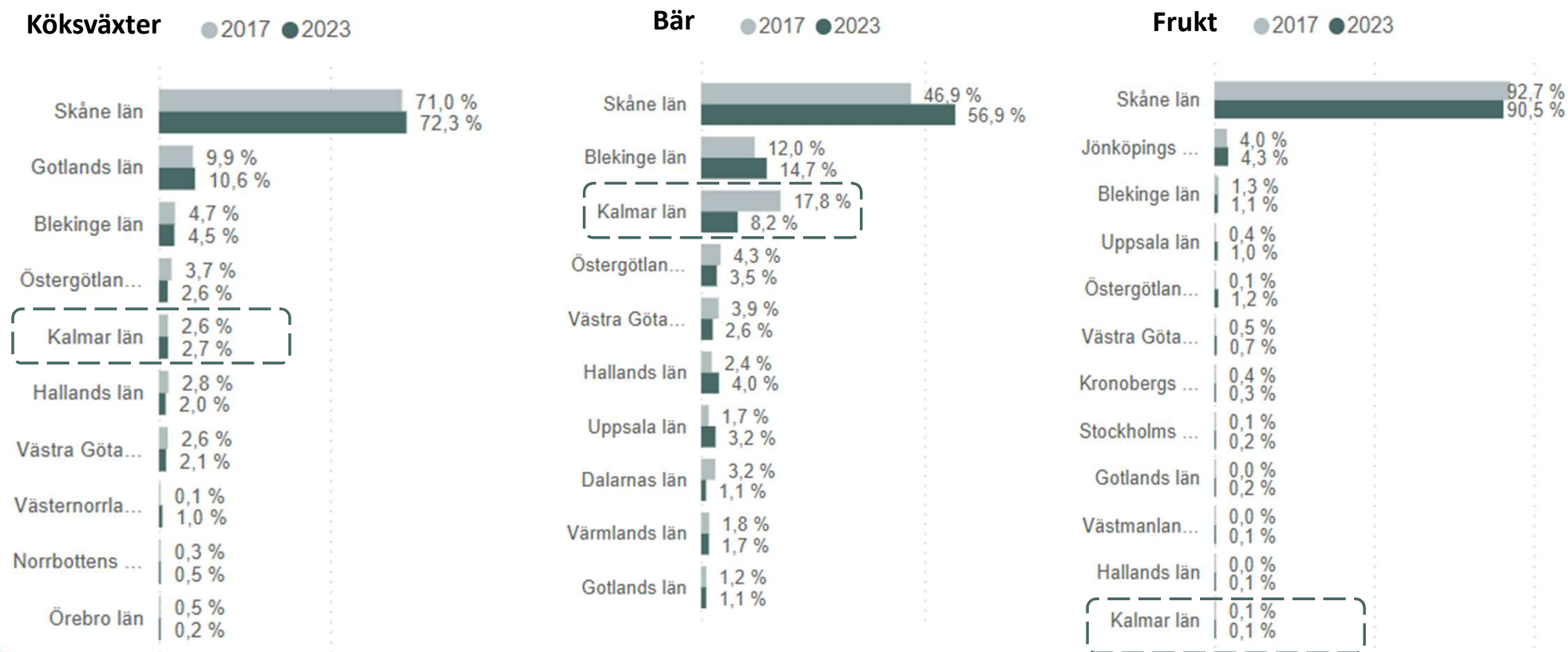
Andel av rikets skörd av samtliga grönsaker, bär och frukt 2017 och 2023

Trädgårdsodling

regionkalmar.se Källa: [Jordbruksverket](#)

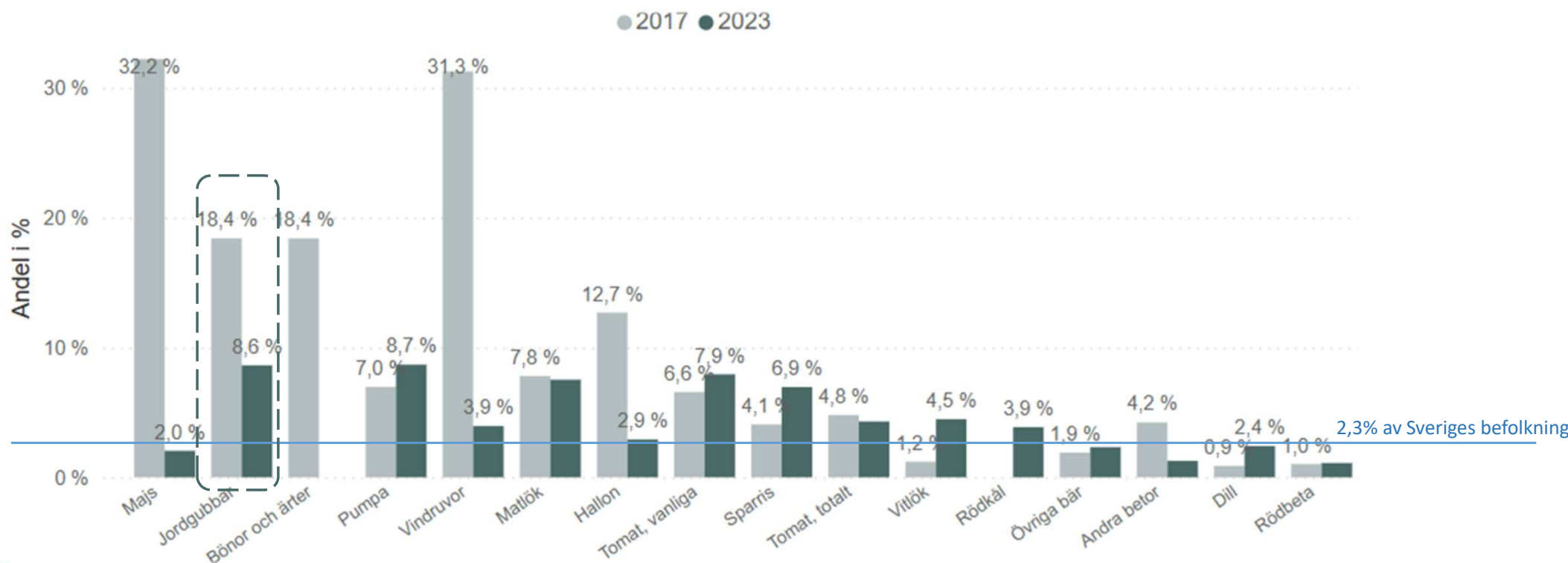
I Kalmar län odlas 2,7 procent av rikets köksväxter, 8,2 procent av bären och 0,1 procent av frukten. Länets andel av bärproduktionen har minskat markant sedan 2017, främst på grund av minskad odling av jordgubbar.

Trädgårdsodling. Andel av rikets skörd 2017 och 2023

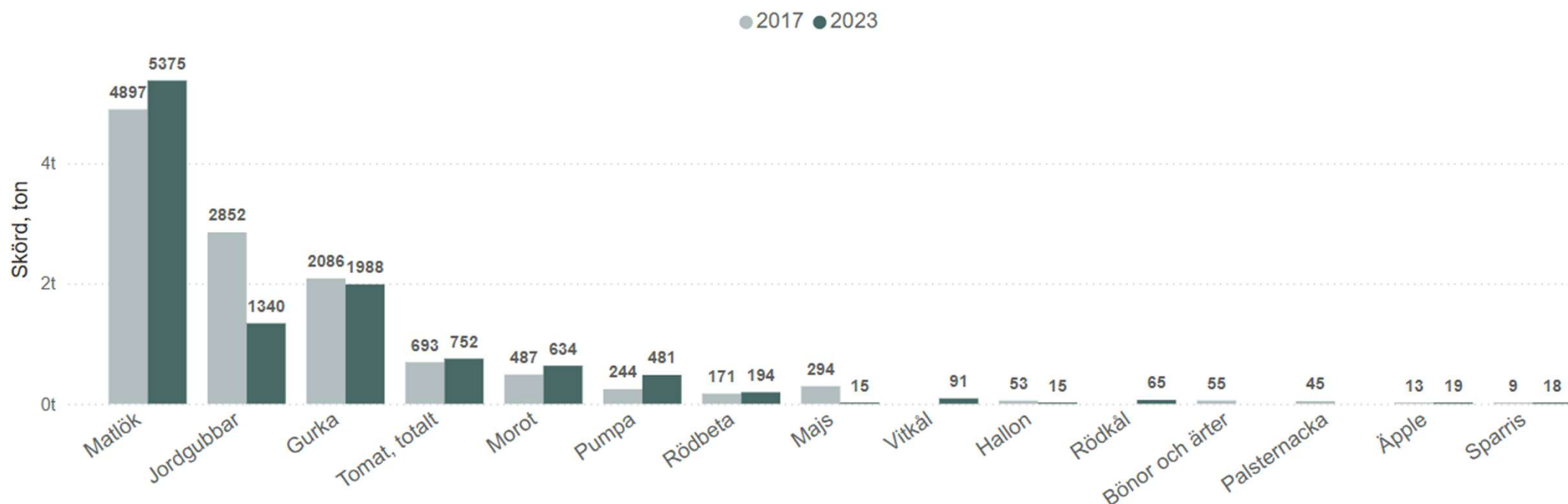
2023 jämfört med 2017 har det skett stora förändringar i andelen av rikets skörd för vissa trädgårdsväxter. För majs, hallon, vindruvor och vitlök är förändringarna inte särskilt konstiga om man tittar på de faktiska arealerna som är väldigt små. Men det visar på sårbarheten där stora förändringarna kan ske om ett enskilt företags förändrade odling. Vad gäller jordgubbarna är förändringen dock ganska stor i areal räknat.

Andel av rikets skörd per gröda 2017 och 2023

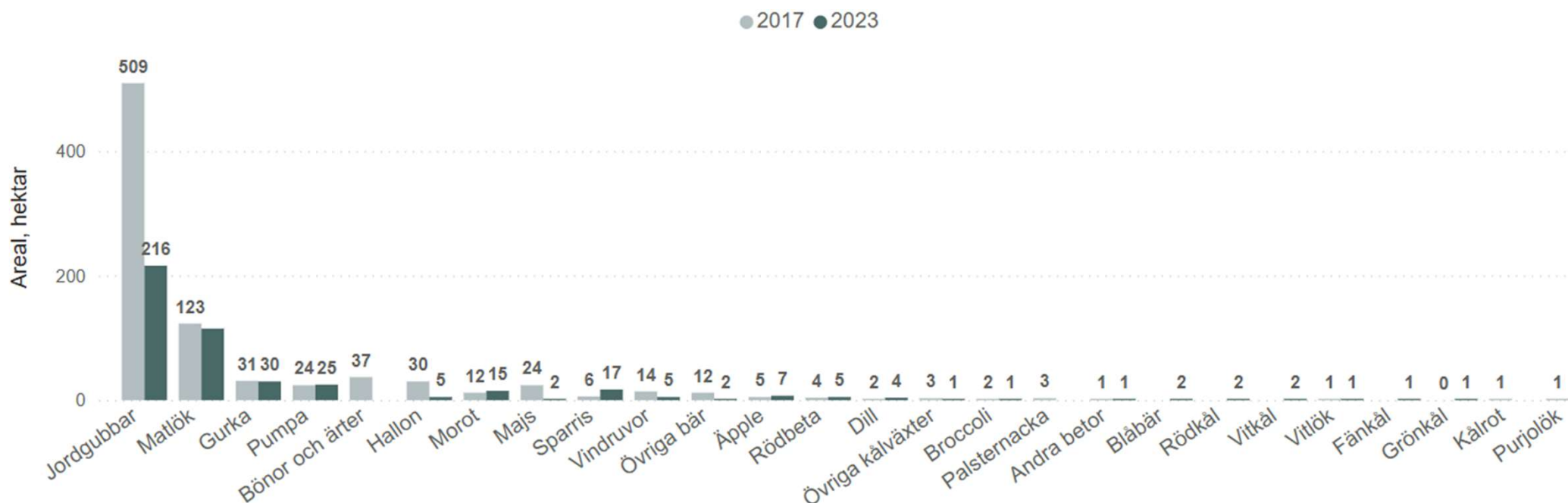
Trädgårdsodling

Om man tittar på absoluta siffror, det vill säga skörd i antal ton, är det **matlök, gurka och jordgubbar som produceras mest i länet**. Sedan 2017 har produktionen ökat för matlök, tomat, morot, pumpa, rödbeta, vitkål, rödkål, äpple och sparris, medan den har minskat för jordgubbar, gurka, majs och hallon. För bönor och palsternacka saknas data för 2023, men skörden för dessa grödor år 2020 visade på en minskning.

Trädgårdsodling. Skörd top 15 grödor

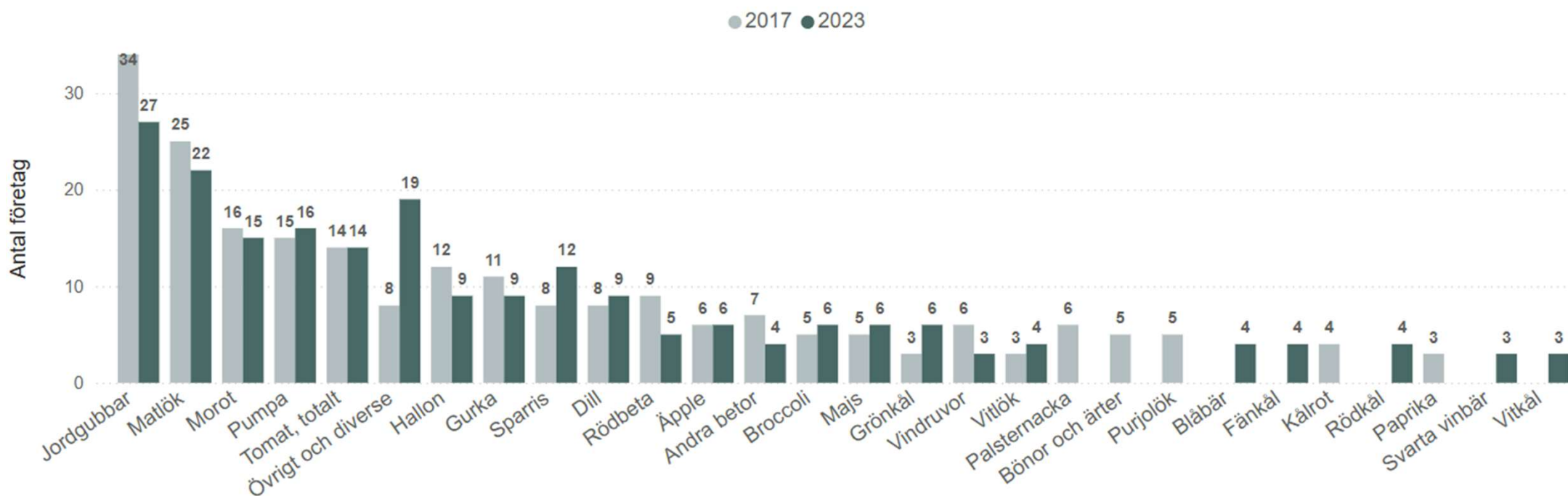
År 2023 hade jordgubbar och matlök den största arealen och tillsammans stod de för 71 procent av den totala arealen för köksväxter, bär och frukt. Arealen för odling av jordgubbar har minskat kraftigt sedan 2017. Däremot ökade arealen något för pumpa, morot, sparris, äpple, rödbeta och dill. Det finns inga uppgifter om arealen för bönor och ärter år 2023.

Trädgårdsodling. Areal

regionkalmar.se Källa: [Jordbruksverket](#)

Antalet företag som odlar jordgubbar, matlök, morot, hallon, gurka, rödbeta och andra betor samt vindruvor har minskat 2023 jämfört med 2017. Samtidigt har antalet företag som odlar pumpa, övriga grödor, sparris, dill, broccoli, majs, grönkål och vitlök ökat. För vissa grödor saknas data för enstaka år, eller antalet företag färre än tre.

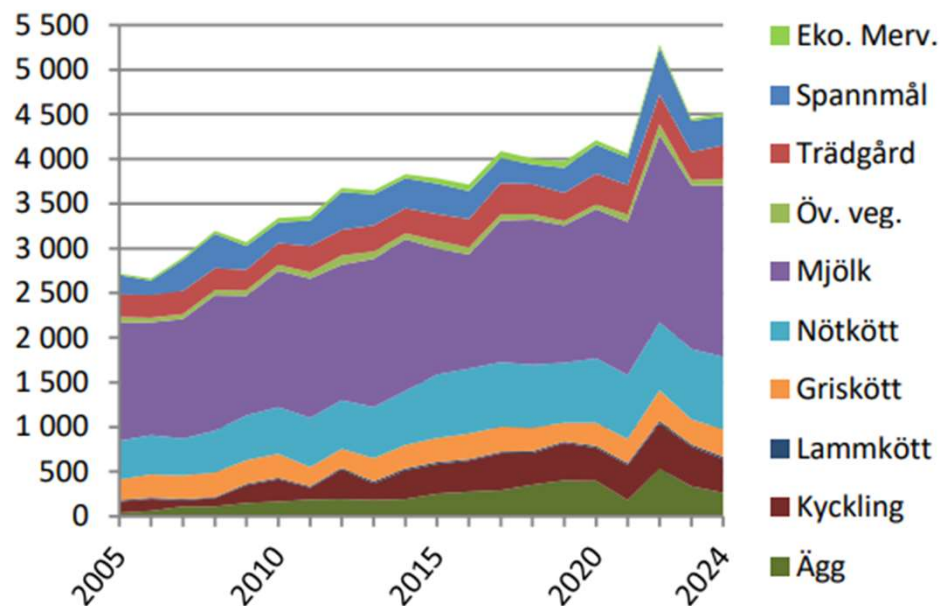

Trädgårdsodling. Antal företag

Ökad produktion och högre priser på mjölk, gris, nöt, potatis och frilandsodlingar bidrog till en real tillväxt 2024. I Kalmar län steg det reala produktionsvärdet med 58 miljoner kronor, motsvarande en ökning med 1 procent. Jämfört med basåren 2010–2014 är produktionsvärdet nu 26 procent högre, vilket ligger något under riksgenomsnittet.

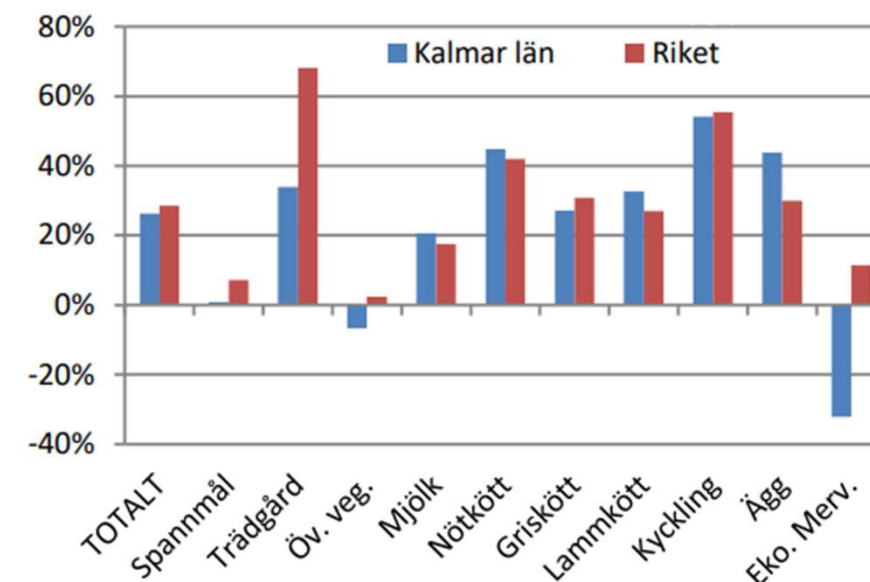
PRODUKTIONSVÄRDETS UTVECKLING:

Kalmar län (Miljoner kr i 2024 års penningvärde)

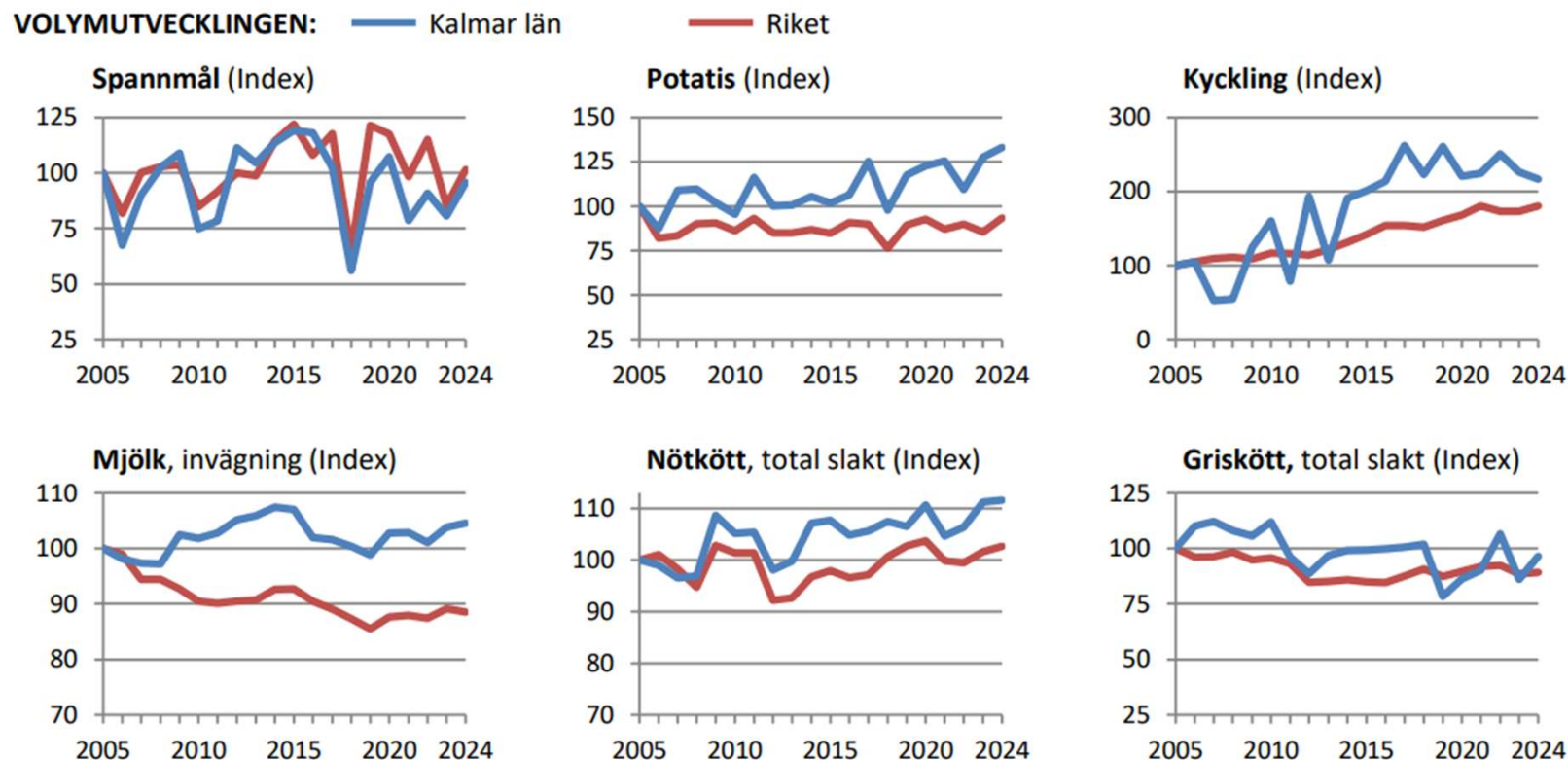
FÖRÄNDRING AV PRODUKTIONSVÄRDET:

2024 jämfört med 2010-2014 (realt värde)

Produktionsvärdets utveckling för livsmedel

Mjök, gris, nötkött, potatis och frilandsodlingar ökade i värde under 2024 genom både större volymer och högre priser. Spannmål ökade i volym men värdet minskade till följd av lägre pris. Kyckling och ägg minskade också i värde, där äggproduktionen var nedsatt både 2023 och 2024 på grund av salmonella hos en stor producent. Procentuellt sett har kyckling haft den största reala tillväxten sedan basåren 2010–2014, medan mjök och nötkött stått för de största ökningarna i absoluta tal.

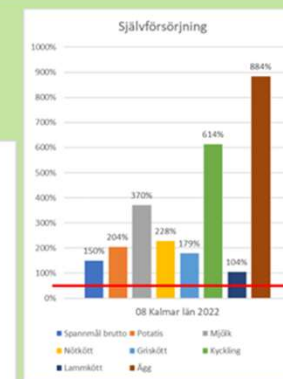
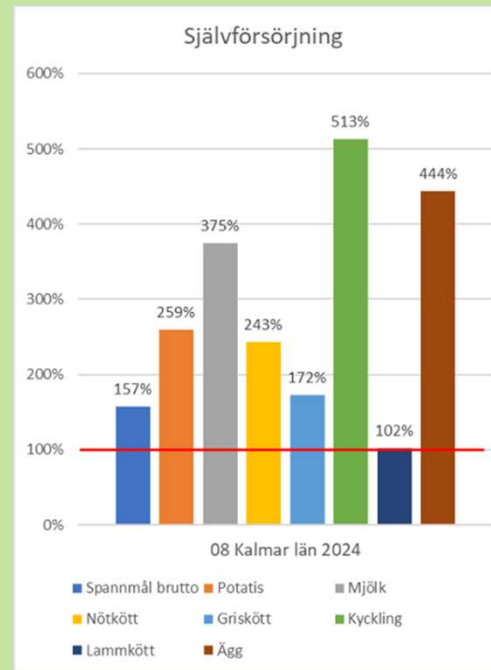

Utveckling av produktionsvärdet för de vanligaste livsmedelsprodukterna

Kalmar län är en regional nettoexportör av livsmedel i Sverige. Under 2023 och 2024 minskade dock äggproduktionen till följd av flera salmonellautbrott.

Självförsörjningsgrader Kalmar län

- Nettoexportör regionalt av livsmedel i Sverige
- Fallande äggproduktion

Självförsörjning

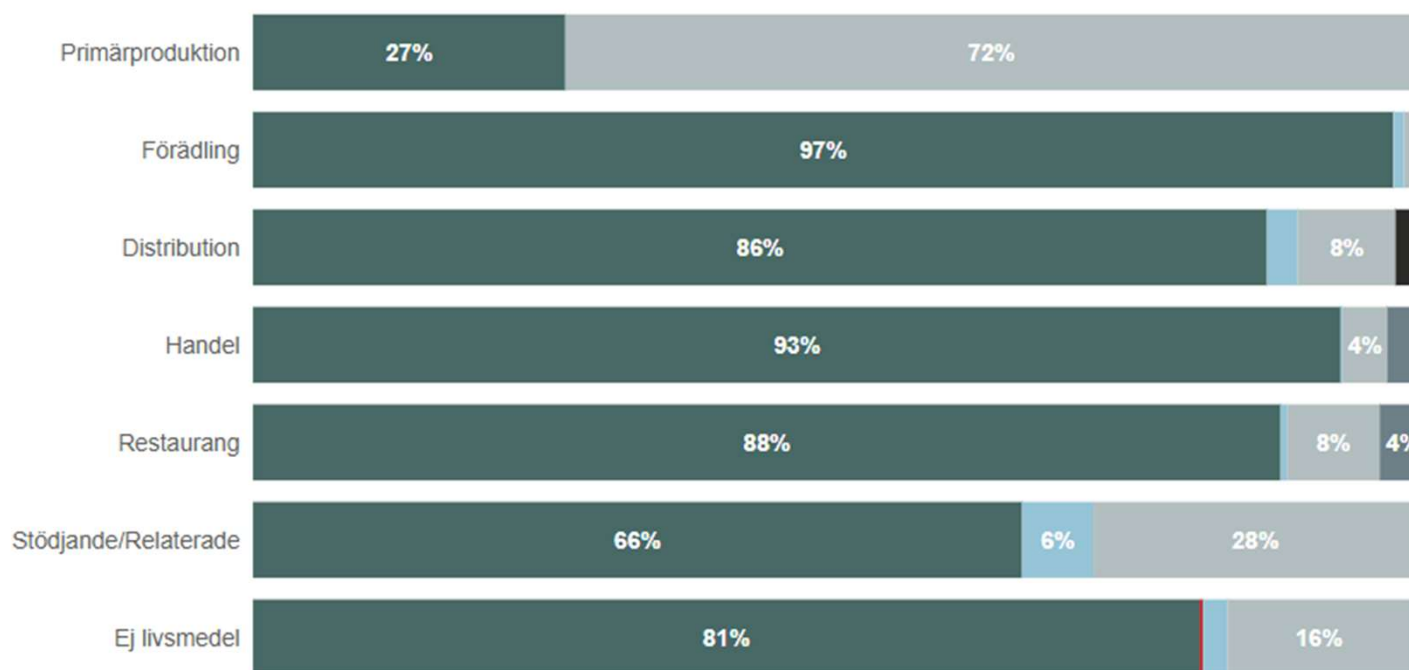
regionkalmar.se Källa: Lantbrukarnas Riksförbundet

Livsmedelssektorns utveckling

Livsmedelssektorn* i Kalmar län har en större andel enskilda firmor än övriga branscher. Den högsta andelen återfinns inom primärproduktionen**, där 72 procent av företagen är enskilda firmor. Trenden sedan 2010 visar dock en minskning av andelen enskilda firmor inom alla delar av livsmedelkedjan, men undantag för stödjande/ relaterande branscher, där andelen istället ökat med 4 procent.

Antal anställda inom livsmedelssektorn efter företagsform, Kalmar län, 2023

● Aktiebolag ● Bank försbolag ● Ekonomisk förening ● Enskild firma ● Filial ● Handels kommanditbolag ● Stiftelse

Antal anställda i Kalmar län per livsmedelssektor och juridisk form 2023

regionkalmar.se

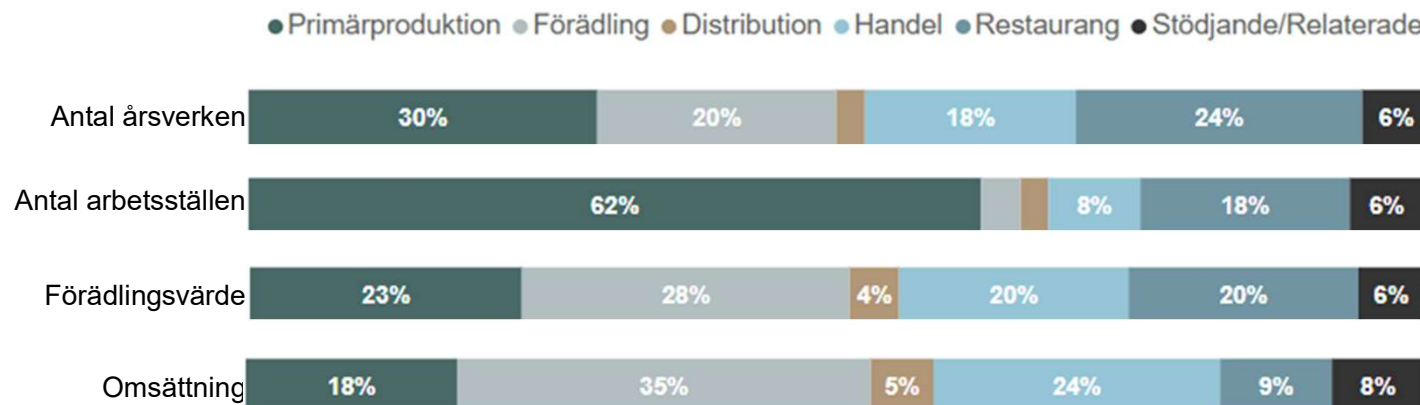
Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

*Avgränsning av livsmedelssektor görs efter [Jordbruksverket](#) förutom stödjande och relaterade branscher där används eget urval. Se full lista i Bilaga 2.

** Statistiken för enskilda firmor och handels kommanditbolag är bristfällig och bygger på uppskattningar enligt SCB. Siffror bör tolkas med försiktighet.

Livsmedelssektorn har stor betydelse för Kalmar läns ekonomi och sysselsättning. Sektorn står för cirka 15 procent av länets näringsliv sett till antal årsverken*, arbetsställen och omsättning, men bidrar med endast 10 procent av förädlingsvärdet. År 2023 fanns 3 995 arbetsställen inom branschen med totalt 10 839 årsverken. Primärproduktionen är störst i antal arbetsställen och sysselsatta, där enskilda firmor utgör 73 procent av årsverken** och 89 procent av arbetsställena. Restaurang är näst störst vad gäller antal årsverken och arbetsställen. Det största förädlingsvärdet genereras inom livsmedelsindustrin.

Fördelning av årsverken, arbetsställen, förädlingsvärde och omsättning efter värdekedja i Kalmar län, 2023

Livsmedelssektorn i Kalmar län 2023

	Värde	Andel av länets näringsliv
Antal årsverken	10 839	15%
Antal arbetsställen (inklusive enskilda firmor)	3 995	15%
Förädlingsvärde	6,4 mdkr	10%
Omsättning	35,3 mdkr	16%

Livsmedelssektor i Kalmar län 2023

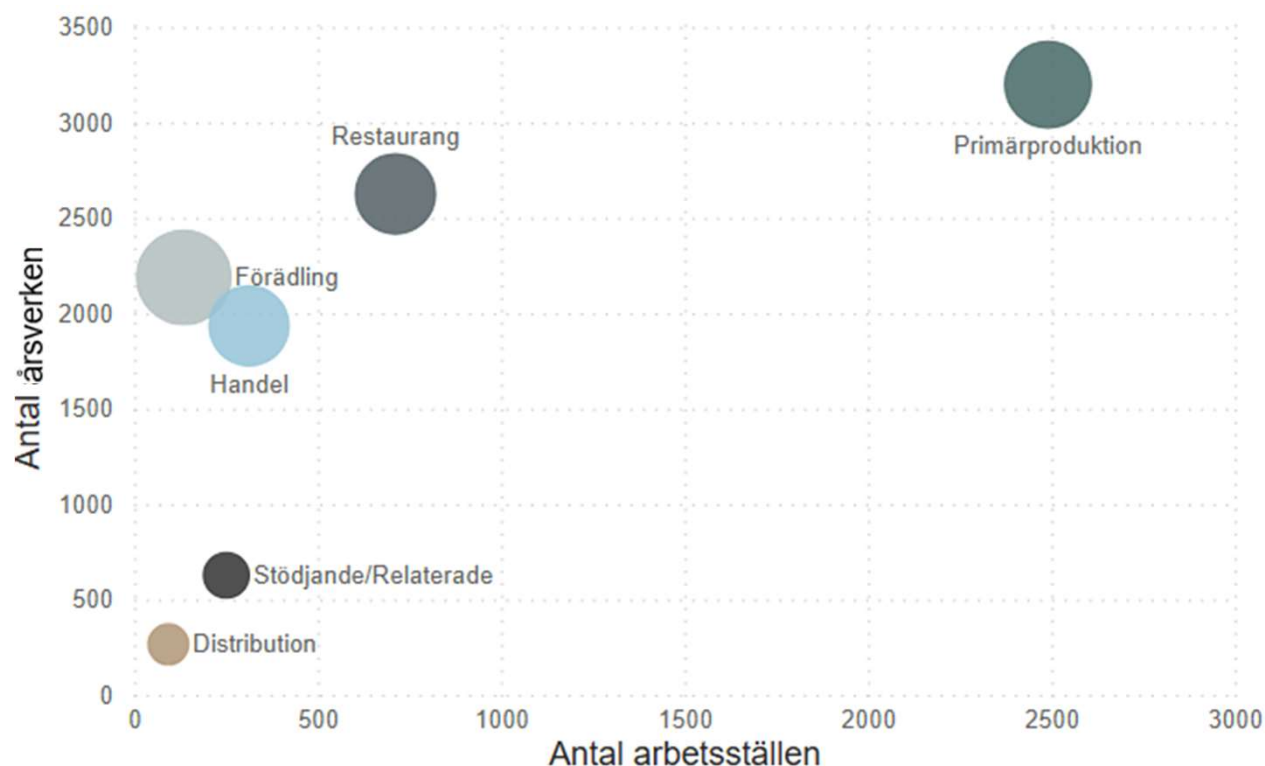
regionkalmar.se

Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

* Ett årsverke motsvarar en heltidsanställds arbetsinsats under ett år. Eftersom många arbetar deltid är antalet årsverken lägre än antalet sysselsatta.

**För enskilda firmor samt handels- och kommanditbolag utan anställda har vi räknat med en årsverke. I övriga fall har ingen manuell justering gjorts. Eftersom data för enskilda firmor bygger på antagandet att egenföretagarens sysselsättning motsvarar heltidstjänst bör data tolkas med försiktighet.

Inom livsmedelssektorn dominerar små företag (färre än 50 anställda) som utgör 96 procent. Primärproduktionen har flest arbetsställen och anställda (årsverken) samt näst högst förädlingsvärde* efter livsmedelsindustrin. Inom förädling är det få företag som står för största delen av förädlingsvärdet och en relativt hög sysselsättning. De största företagen i sektorn återfinns inom förädling (Guldfågeln AB och KLS Ugglarps AB). Lista med de största företag finns i Bilaga 4.

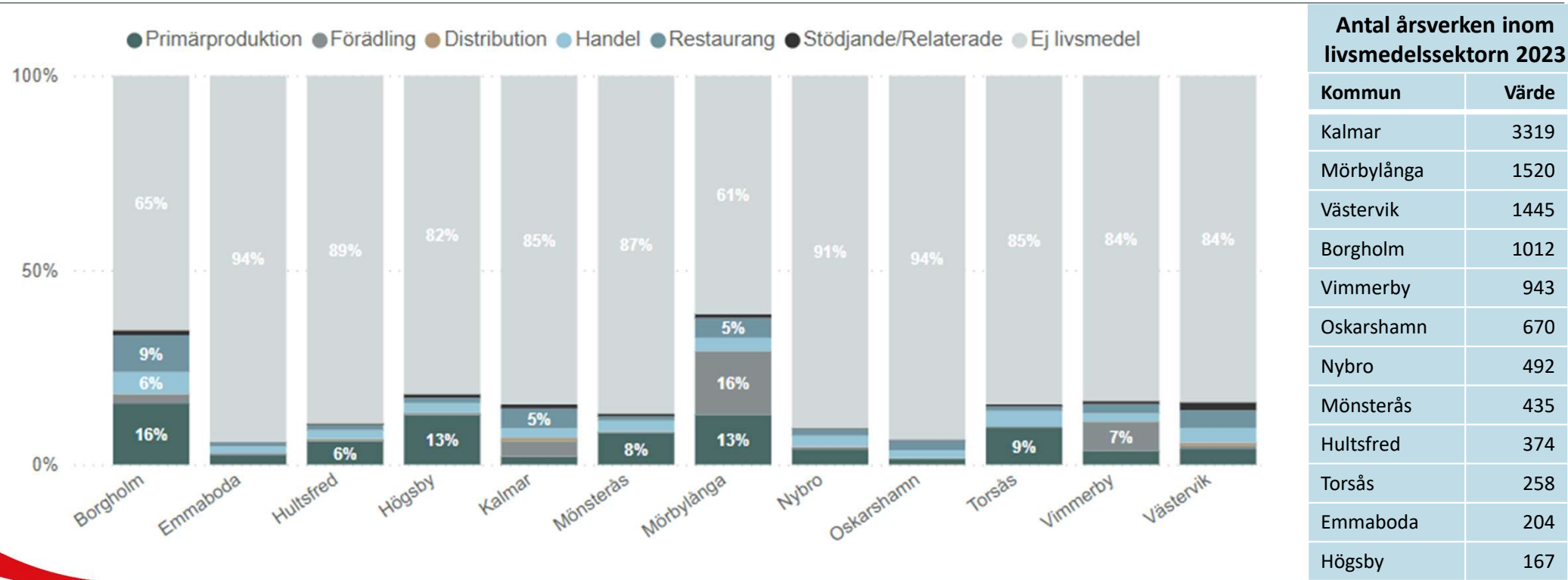
Livsmedelsföretag i Kalmar län efter storlek, 2023

Livsmedelsled	0-9	10-49	50-249	250+	Totalt
Primärproduktion	2471	19	1		2491
Förädling	113	16	4	2	135
Distribution	86	7			93
Handel	264	44	5		313
Restaurang	656	53	3		712
Stödjande/Relaterade	240	10	1		251
Totalt	3830	149	14	2	3995

Antal årsverken och antal arbetsställen i livsmedelssektor i Kalmar län 2023

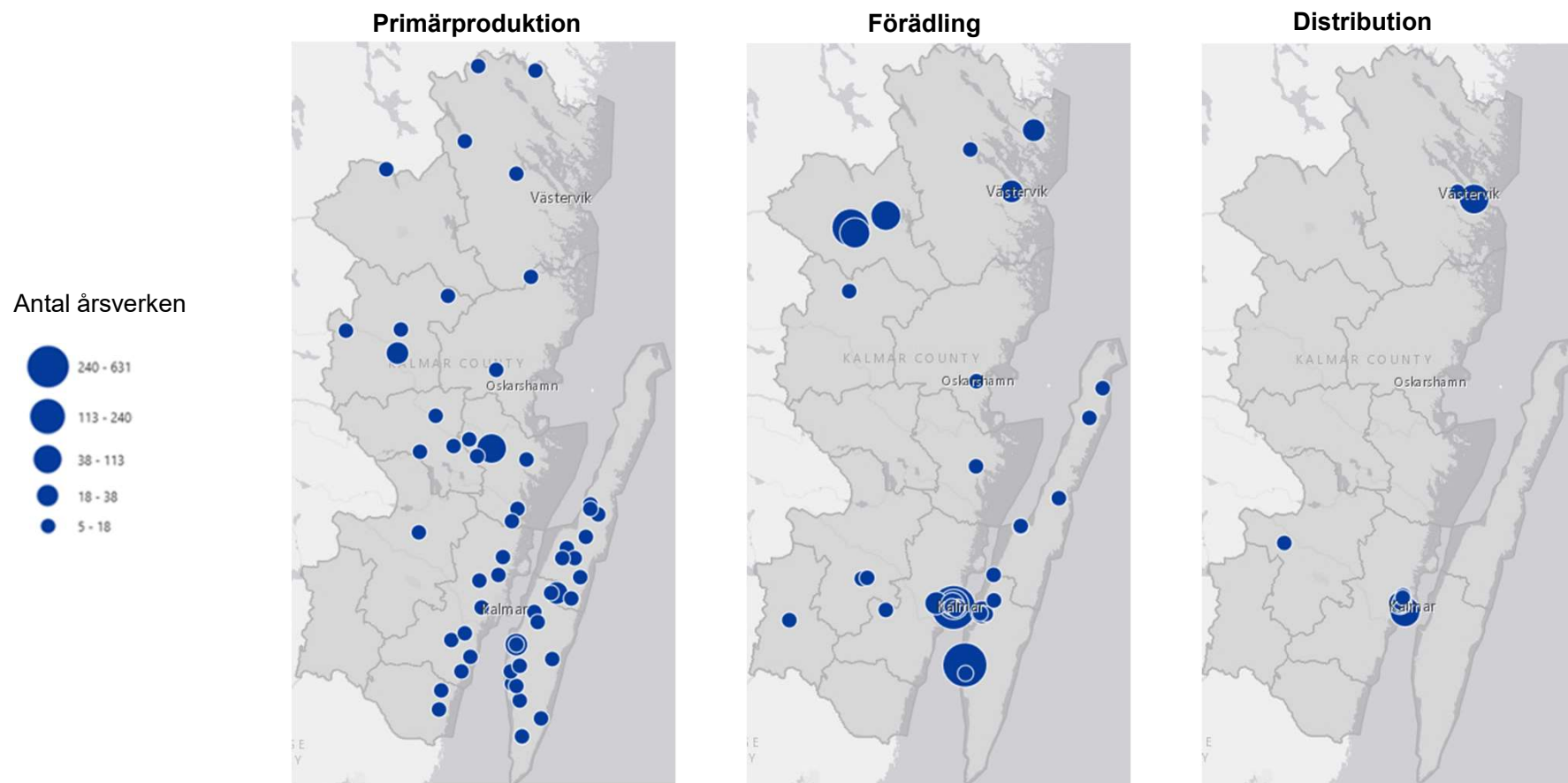
Livsmedelssektorns storlek varierar mellan länets kommuner.

Mörbylånga och Borgholms kommuner har högst andel sysselsatta omräknat till årsverken i branschen (39 respektive 35 procent). Primärproduktionen utgör en stor del av sysselsättningen i Borgholm, Högsby, Mörbylånga, Torsås och Mönsterås. Förädling är mer framträdande i Mörbylånga, Vimmerby och Kalmar, medan restaurangverksamhet är särskilt betydande i turisttäta kommuner som Borgholm, Mörbylånga, Kalmar och Västervik.

Livsmedelssektorn i kommuner sett till antal årsverken 2023

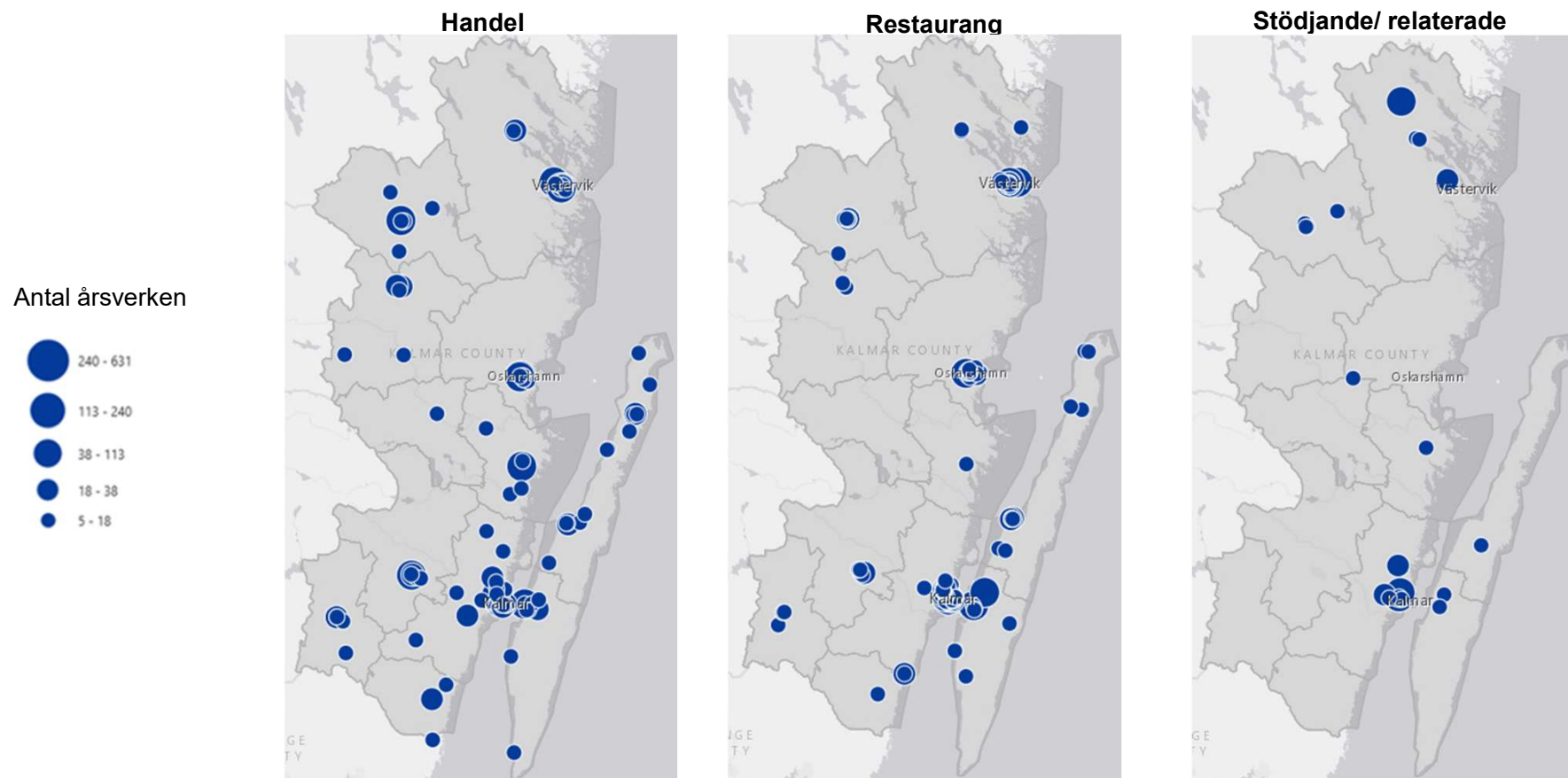
Geografin varierar mellan olika led i livsmedelskedjan. Kartorna visar hur företag i olika led och av olika storlek, mätt i antal anställda, är spridda i länet. Företag med färre än 5 anställda redovisas inte på kartorna.

Livsmedelssektorns geografi 2023

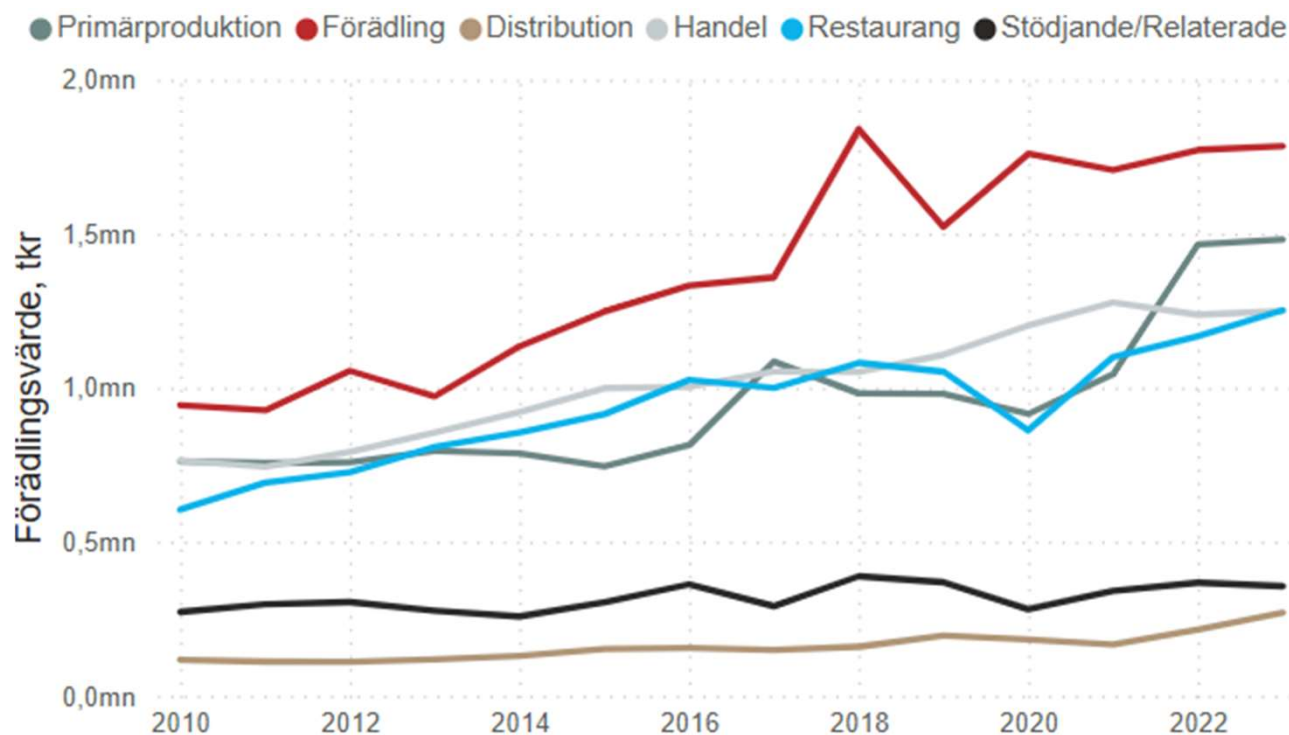
regionkalmar.se Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

Geografin varierar mellan olika led i livsmedelskedjan. Kartorna visar hur företag i olika led och av olika storlek, mätt i antal anställda, är spridda i länet. Företag med färre än 5 anställda redovisas inte på kartorna.

Livsmedelssektorns geografi 2023

Livsmedelsnäringen har haft en svagare tillväxt i förädlingsvärde mellan 2018 och 2023 jämfört med övriga branscher, men en starkare tillväxt i omsättning. Antalet arbetsställen har minskat under perioden, vilket till stor del beror på en minskning av enskilda näringsidkare inom primärproduktionen. Samma trend gäller även för antalet årsverken. Om vi exkluderar enskilda firmor från statistiken blir tillväxten i antalet årsverken inom livsmedelsnäringen mer positiv än i övriga branscher.

Förändring 2018-2013

Livsmedelssektor INKLUSIVE enskilda firmor* (EXKLUSIVE enskilda firmor):

Tillväxt i förädlingsvärde: +16% (+19%)

Tillväxt i omsättning: +37% (+39%)

Tillväxt i antal årsverken: -0,2% (+4%)

Tillväxt i antal arbetsställen: -3% (+14%)

Övriga branscher INKLUSIVE enskilda firmor* (EXKLUSIVE enskilda firmor):

Tillväxt i förädlingsvärde: +29% (30%)

Tillväxt i omsättning: + 26% (27%)

Tillväxt i antal årsverken: -0,3% (0,9%)

Tillväxt i antal arbetsställen: +7% (+20%)

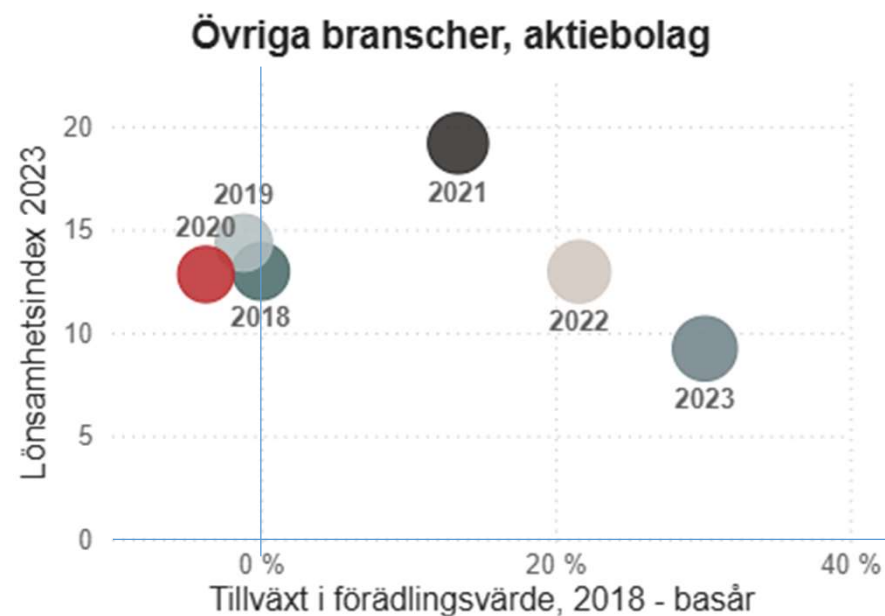
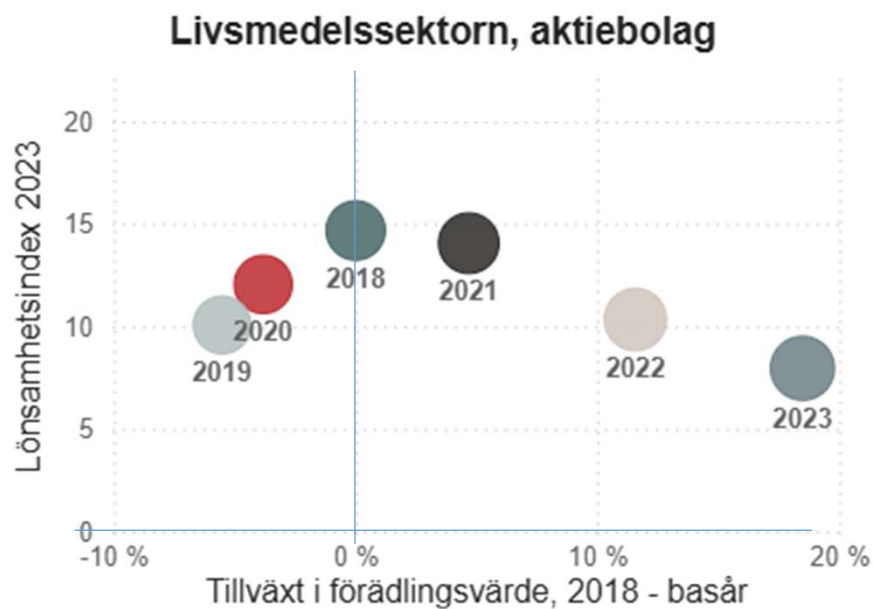
Förädlingsvärde per värdekedja 2010-2023, löpande priser

regionkalmar.se

Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

*Data för enskilda firmor är osäkra och baseras till stor del på SCB:s uppskattningar. Värden som redovisas exklusive enskilda firmor bygger däremot främst på bolagens årsredovisningar och är därför mer tillförlitliga.

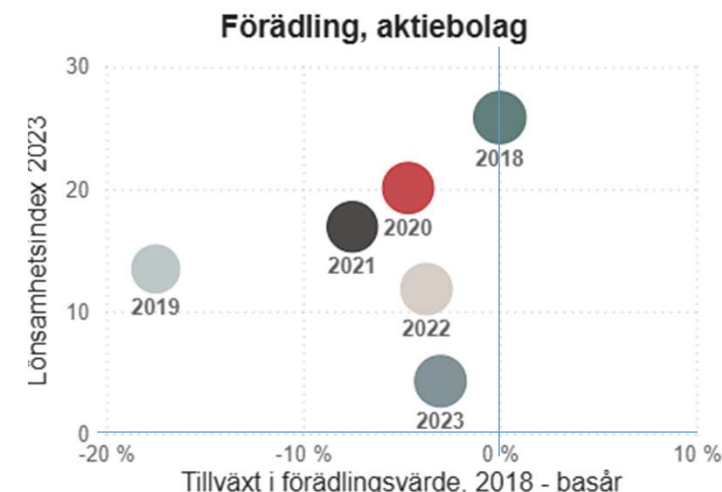
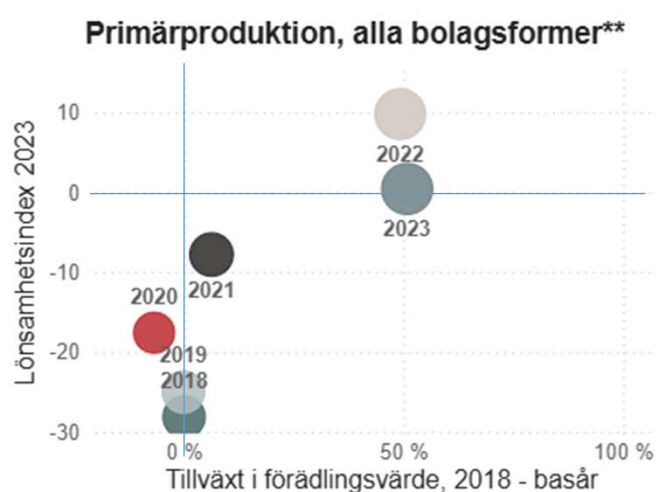
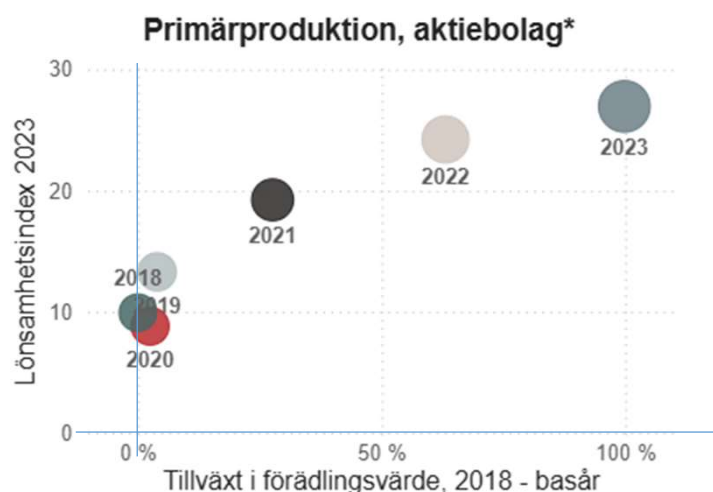
Livsmedelssektorn har varit lönsamt 2018-2023 men lönsamheten och tillväxt i förädlingsvärde har varit något lägre än i övriga branscher.

Lönsamhetsindex 2023 och tillväxt i förädlingsvärdet 2018-2023 i Kalmar län för bolag med årsredovisning

regionkalmar.se Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode), egna beräkningar

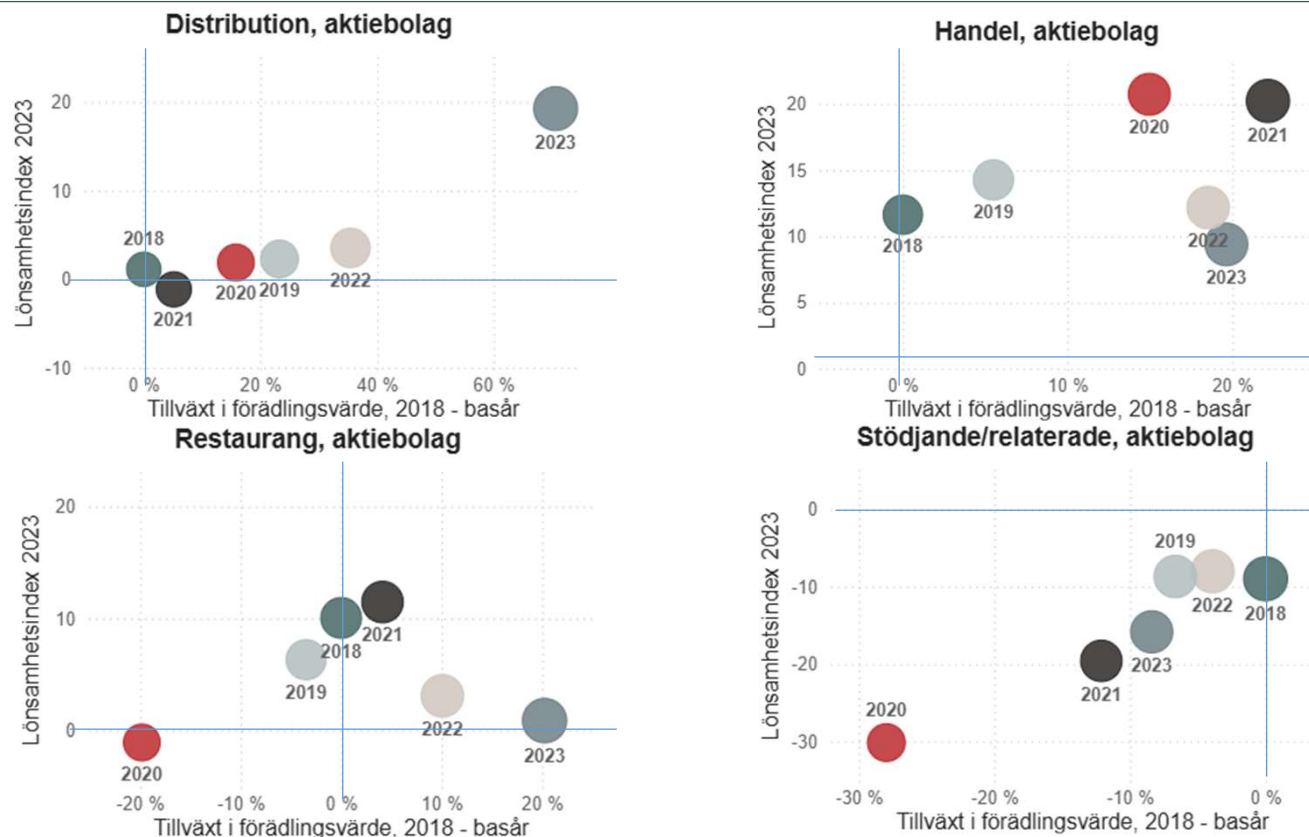
Primärproduktionen för aktiebolag hade högst lönsamhet 2023 i livsmedelskedjan, med starkast tillväxt i förädlingsvärde sedan 2018. Inkluderas även enskilda näringsidkare blir både lönsamhet och tillväxt något lägre, men fortsatt positiva de senaste två åren. Livsmedelsindustrin har däremot haft minskad lönsamhet och negativ förädlingsvärdetillväxt, vilket kan bero på lägre intäkter, ökade kostnader eller större investeringar som påverkat resultatet kortsiktigt.

Lönsamhetsindex 2023 och tillväxt i förädlingsvärdet 2018-2023 i Kalmar län för bolag med årsredovisning

regionkalmar.se Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode), egna beräkningar

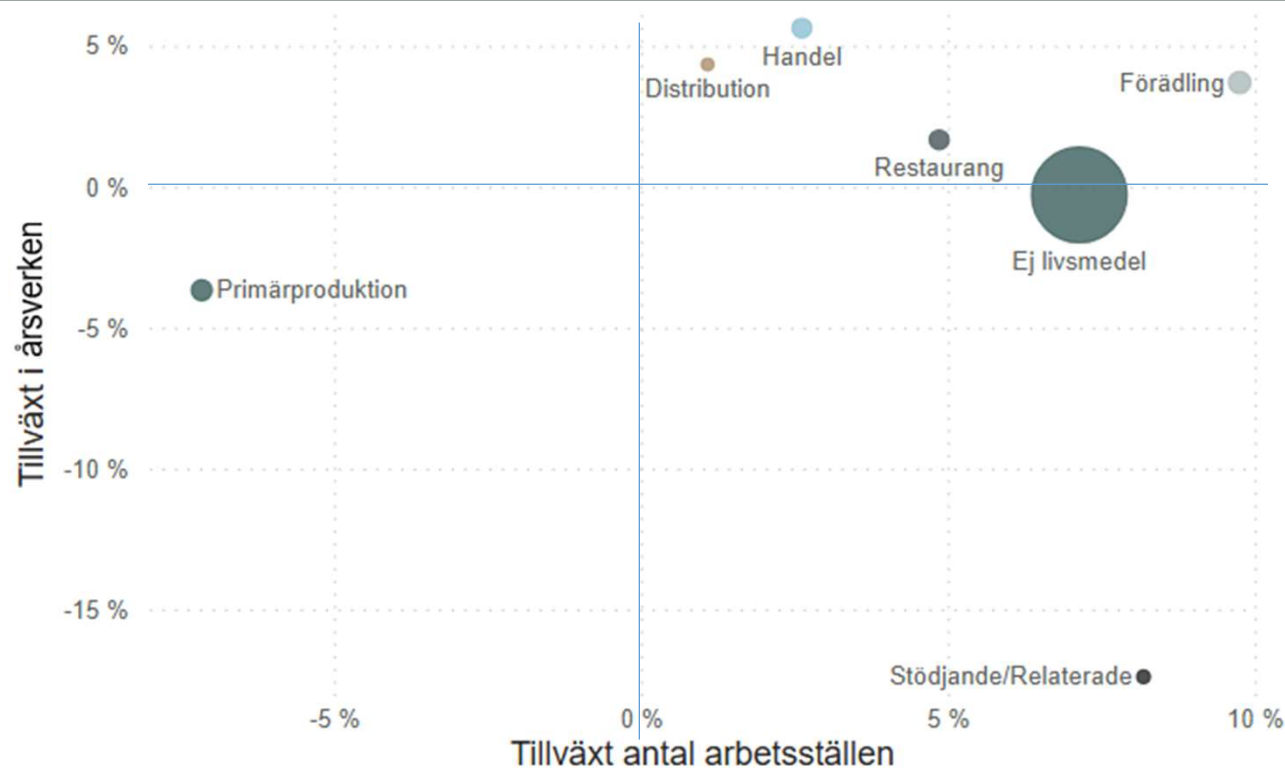
Distribution och handel har varit lönsamma de senaste fem åren, med positiv tillväxt i förädlingsvärde. Tillväxten inom handeln har dock bromsat in 2022 och 2023 till följd av lågkonjunkturen. Restaurangledet återhämtade sig snabbt efter pandemin med ökad förädlingsvärde, lönsamheten dock har minskat sedan 2021, men den fortfarande är positiv. Stödjande och relaterade branscher visade negativ lönsamhet och minskat förädlingsvärde 2023 jämfört med 2018.

Lönsamhetsindex 2023 och tillväxt i förädlingsvärdet 2018-2023 i Kalmar län Bolag med årsredovisning

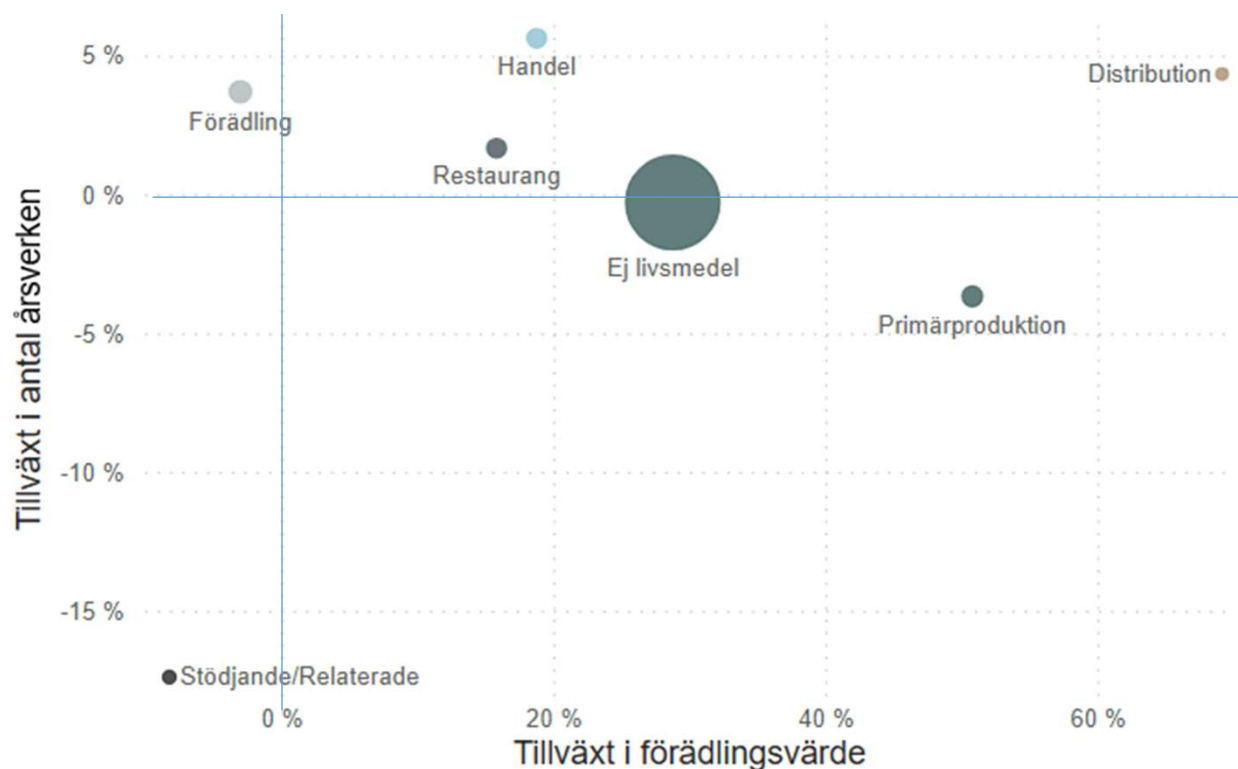
regionkalmar.se Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

Förädling, restaurang, handel och distribution visar en positiv utveckling mellan 2018 och 2023, både vad gäller antal årsverken och antal arbetsställen. Tillväxten i årsverken var starkare än i övriga branscher. Stödjande och relaterade branscher hade, trots en negativ utveckling i antal årsverken, en relativt stark tillväxt i antal arbetsställen.

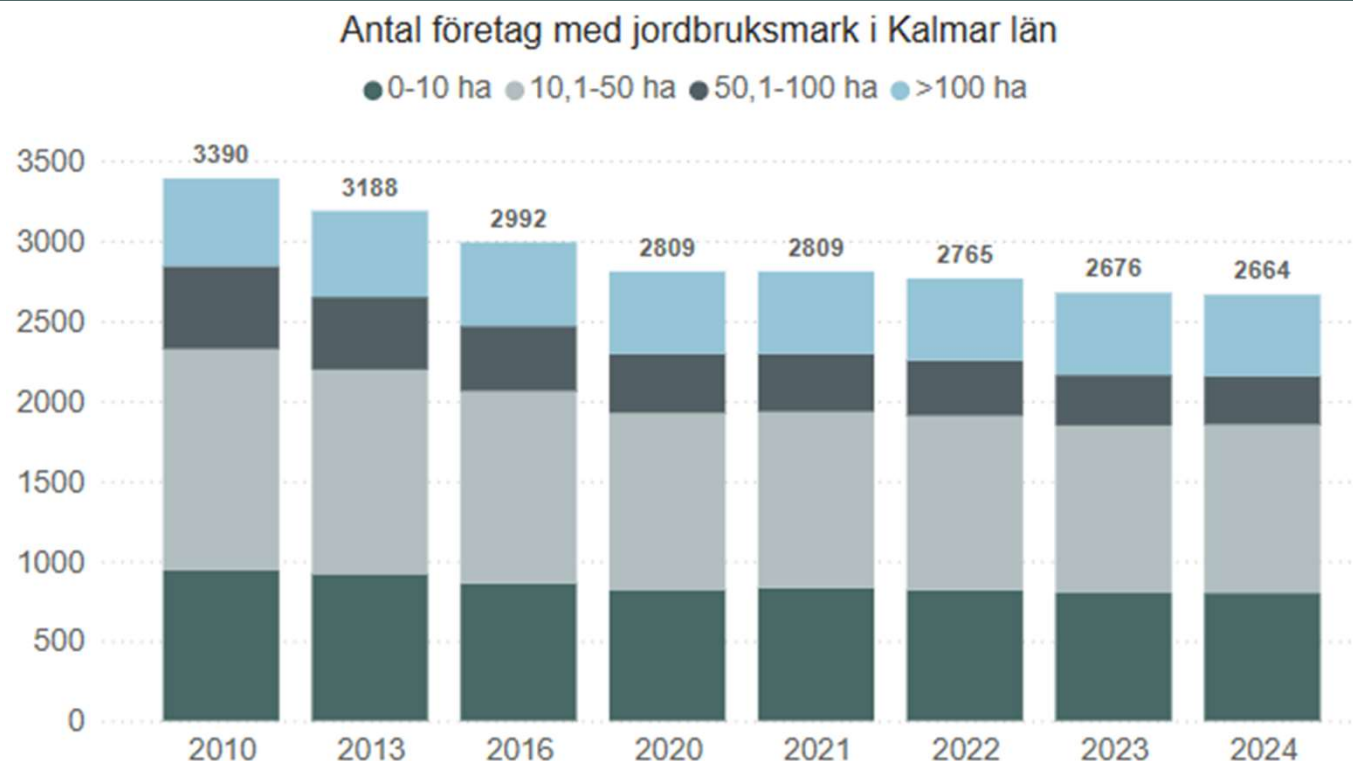
Tillväxt i antal anställda och antal arbetsställen i livsmedelssektorn 2018-2023

Distribution, handel och restaurang har vuxit i både antal årsverken och förädlingsvärde 2018-2023. Primärproduktionen har ökat i förädlingsvärde trots färre anställda och har – tillsammans med distribution – haft en starkare utveckling i förädlingsvärde än övriga branscher. Förädlingsledet minskade, främst på grund av minskat förädlingsvärde hos Findus Sverige AB och AB Åbro Bryggeri. Stödjande och relaterade branscher uppvisade negativ tillväxt i både antal årsverken och förädlingsvärde.

Tillväxt i antal årsverken och förädlingsvärde i livsmedelssektorn 2018-2023

Antalet jordbruksföretag minskar i Kalmar län i samma utsträckning som i Riket. Mellan 2010 och 2024 minskade antalet jordbruksföretag i Kalmar län med 21 procent, i nivå med riket (-22 %). Störst minskning skedde i gruppen 50–100 ha (-41 procent). Endast de största företagen (>100 ha) låg relativt stabilt i båda fallen. I Kalmar län brukas 73 procent av den totala jordbruksmarken av de 508 största företagen, vilka utgör 19 procent av alla företag med jordbruksmark.

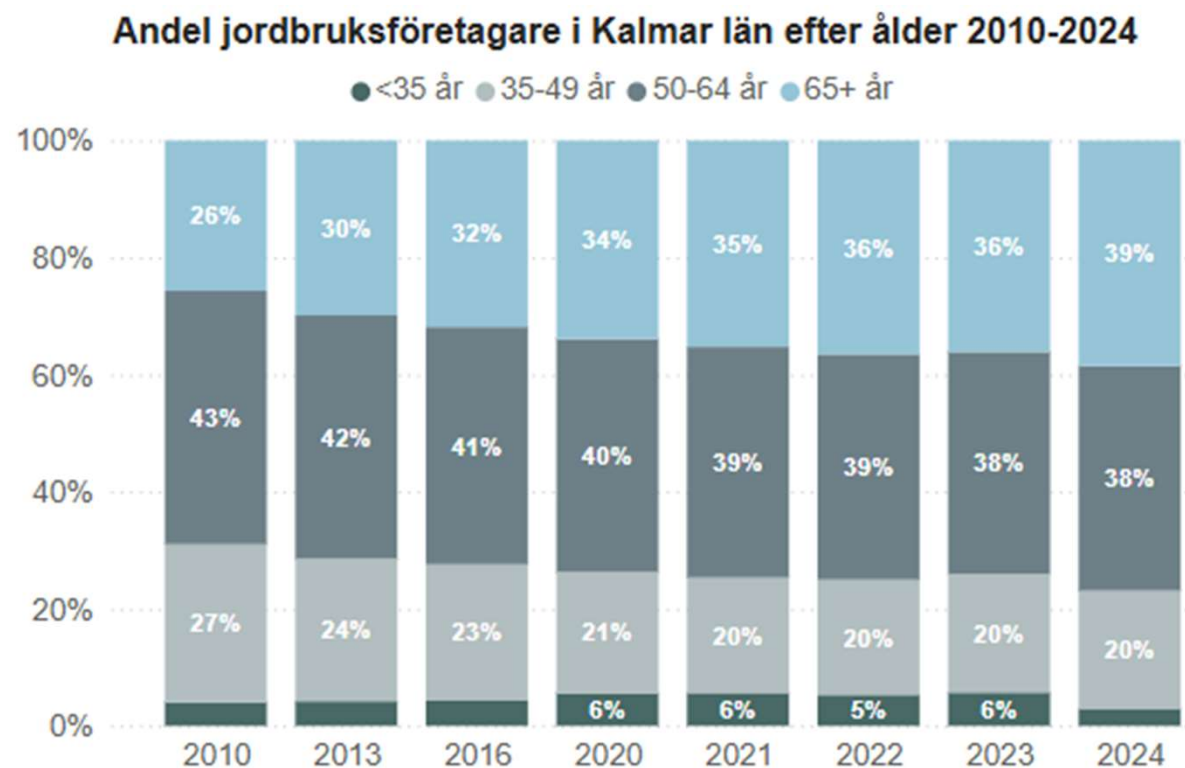

Tillväxt i antal företag med jordbruksmark 2010-2024

	Kalmar län	Riket
>100 ha	-7 %	0,3 %
50,1-100 ha	-41 %	-38 %
10,1-50 ha	-24 %	-29 %
0-10 ha	-15 %	- 15%
Total antal företag	-21 %	- 22 %

Jordbruksföretag efter jordbruksmarkens storlek

Jordbrukare i Kalmar län blir allt äldre, i likhet med utvecklingen i övriga Sverige. Andelen jordbruksföretagare äldre än 65 år har ökat markant de senaste decennierna och uppgår nu till nästan 40 procent, vilket är i nivå med riket. Mellan 2010 och 2023 ökade andelen företagare i den yngsta åldersgruppen (under 35 år), men 2024 bröts den positiva trenden.

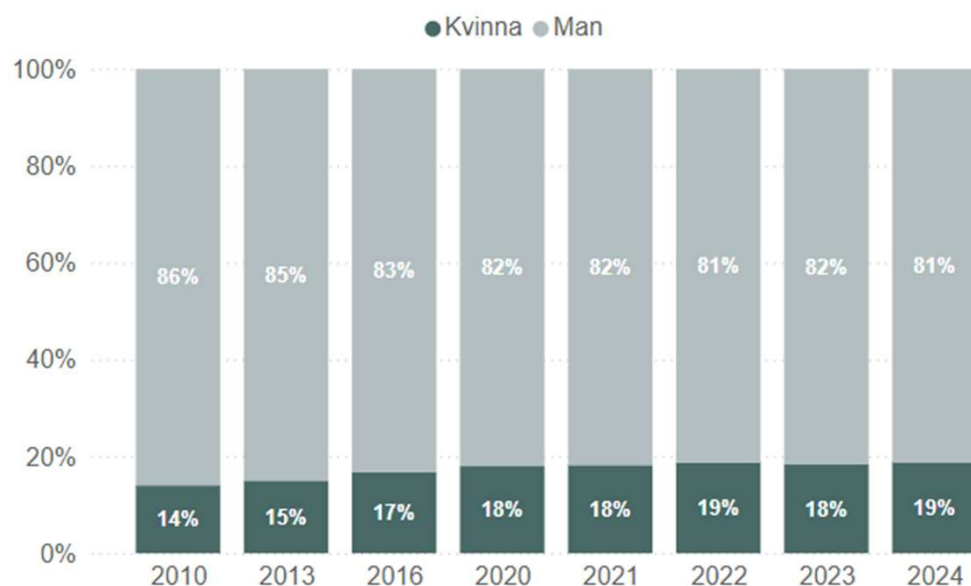

Jordbruksföretagare i Kalmar län efter ålder

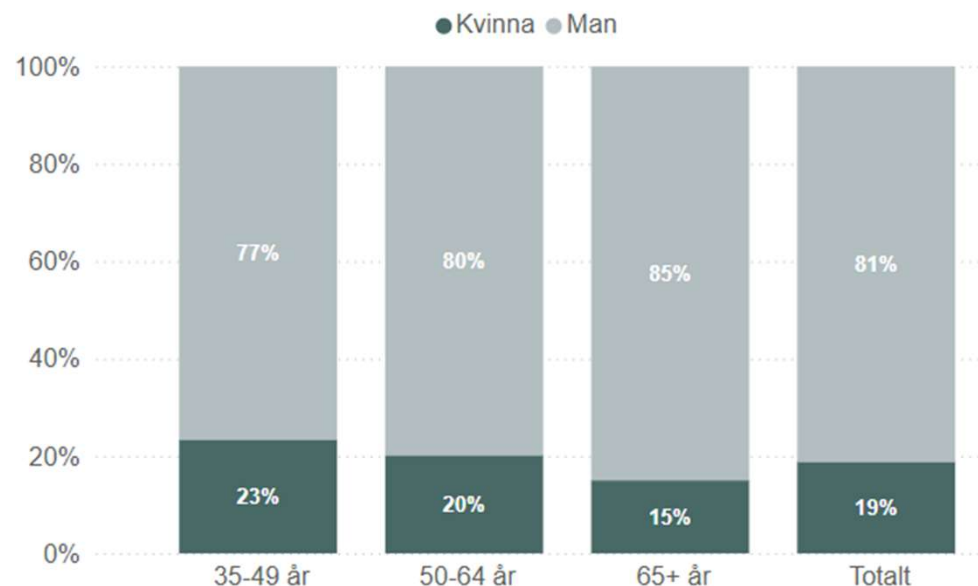
regionkalmar.se Källa: [Jordbruksverket](#)

Andelen kvinnliga jordbruksföretagare i Kalmar län ökar succesivt, men är fortfarande låg jämfört med män. Både antalet och andelen kvinnliga jordbruksföretagare i Kalmar län har ökat sedan 2010. År 2024 uppgick andelen till 19 procent. En liknande utveckling syns i riket, där andelen är något högre, 20 procent. Den mest jämna könsfördelningen finns i Stockholms län (28 %), medan Blekinge län har den lägsta andelen kvinnor (15 %). Könsfördelningen något jämnare bland yngre företagare.

Andel jordbruksföretagare i Kalmar län efter kön 2010-2024

Andel jordbruksföretagare i Kalmar län efter kön och ålder 2024

Jordbruksföretagare efter kön

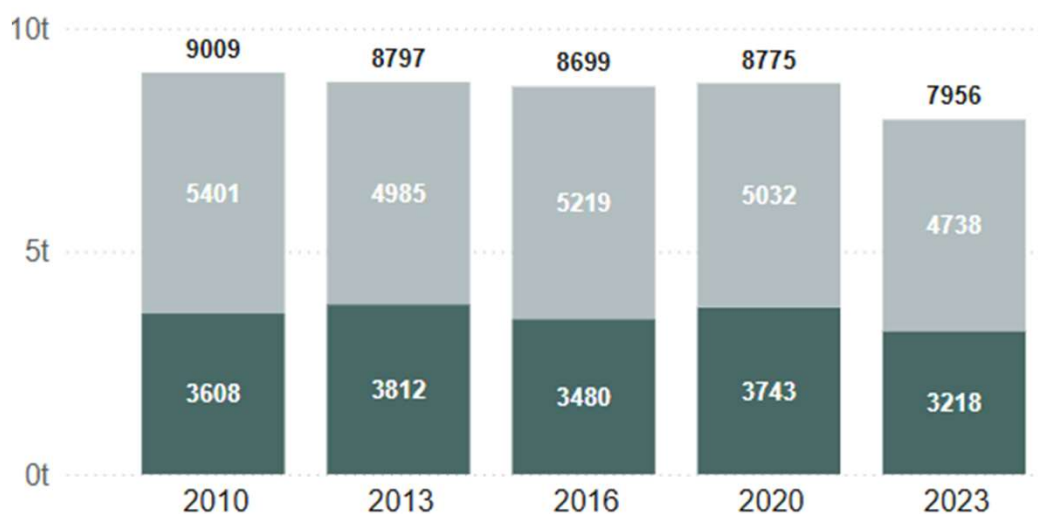
Jordbruket har stor betydelse för sysselsättningen i Kalmar län och står för 6,7 procent av jobben 2023*.

Sysselsättningen har dock minskat i takt med riket.

Antalet sysselsatta har sjunkit med 12 procent sedan 2010, och i årsverken** räknat med 17 procent. Kvinnor utgör 40 procent av de sysselsatta men bara 28 procent av årsverken, vilket tyder på att de oftare än män arbetar deltid.

Antal sysselsatta i jordbruket i Kalmar län

● Kvinna ● Man

Antal årsverken* i jordbruket i Kalmar län

● Kvinna ● Man

Sysselsättning inom jordbruket

regionkalmar.se

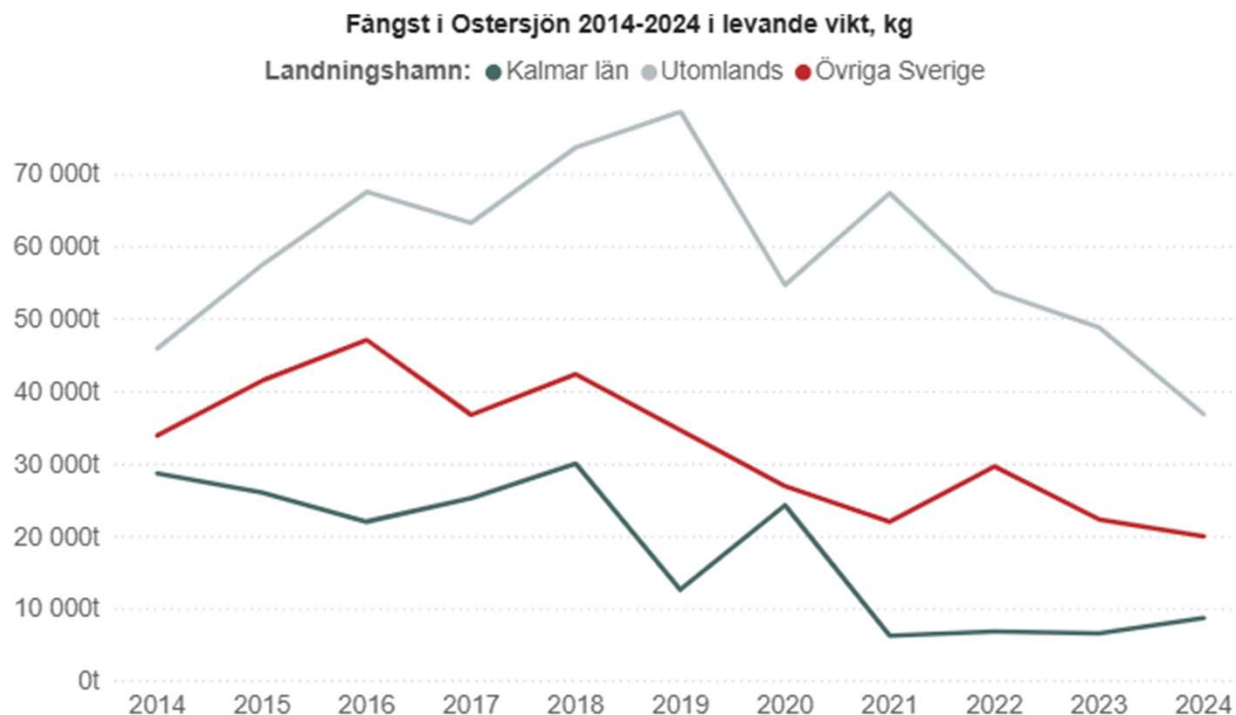
Källa: [Jordbruksverket](#), SCB BAS mikrodatab

* Uppskattning utifrån det totala antalet sysselsatta i länet, som är hämtat från SCB, BAS.

** Ett årsverke motsvarar en heltidsanställds arbetsinsats under ett år. Eftersom många arbetar deltid är antalet årsverken lägre än antalet sysselsatta.

Fiskenäringen

Fiskproduktionen i länet domineras av yrkesfisket i Östersjön. Fångsterna i sötvatten är marginella och det finns ingen odling av matfisk* i länet.

- Fångst** av fisk minskade i Sverige sedan 2014 med 25%. Minskningen är större i Östersjön med 40%. Minskningen sker för både trålfiske och fiske med övrig redskap.
- 2024 dock hade fartyg som registrerade i Kalmar län större fångst än året innan.
- 9 procent av all fångst från Östersjön 2024 hamnade i Kalmar län, 59 procent hamnade utomlands och 32 procent i övriga Sverige.
- 2,5 procent av den totala fångsten av yrkesfisket i havet (alla fångstområden) i Riket eller 5,2 procent av den totala fångsten i Östersjön 2024 var av fartyg registrerade i Kalmar län.

Fiskproduktion. Överblick

regionkalmar.se

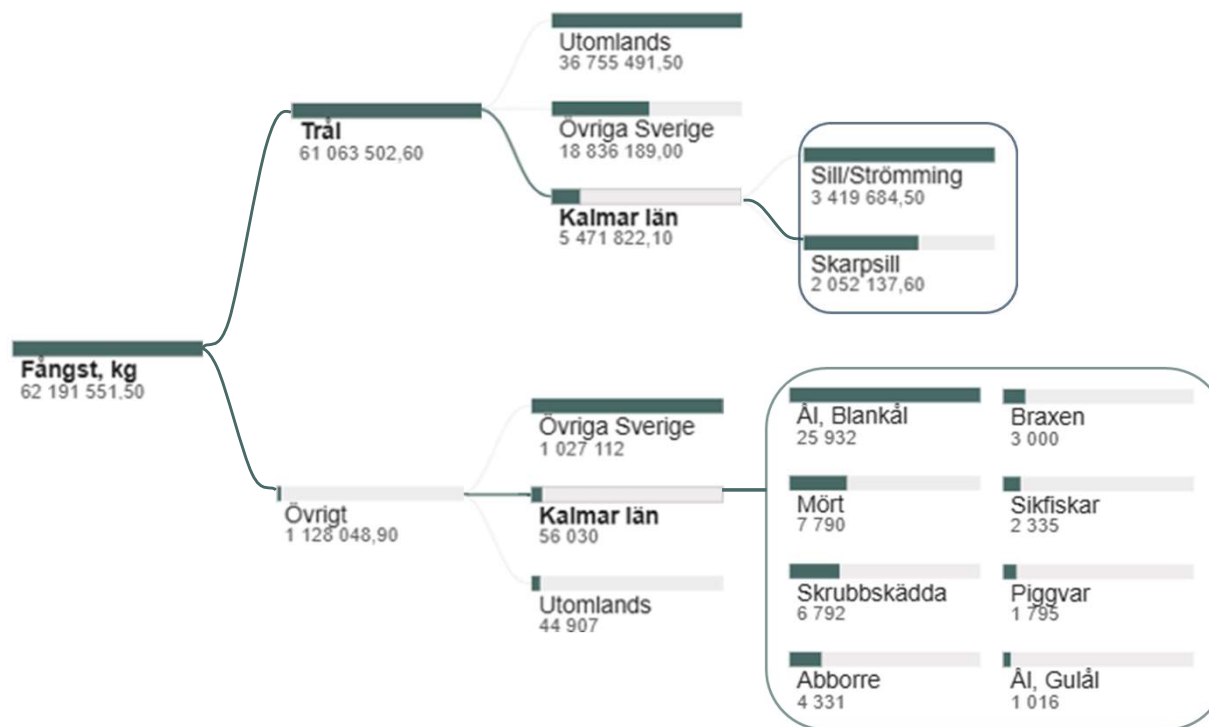
Källa: Havs- och vattenmyndigheten.

* Det finns 3 aktiva företag i länet med SNI 03210 – odling i saltvatten och 03220 – odling i sötvatten. Dessa företag odlar musslor, räkor och regnbåge för utsättning

**Statistiken avser fångst av svenska fartyg i levande vikt.

Sill/strömming och skarpsill – fiskslag som till stor del används som foder – utgör 99 % av den fångst som landas i Kalmar län. Ungefär 5 % av fångsten från Östersjön, som tas med andra redskap och främst används som livsmedel, landas i Kalmar län. 98 % av all fångst från Östersjön tas av trål fartyg och 92 % tas av trål fartyg större än 12 meter.

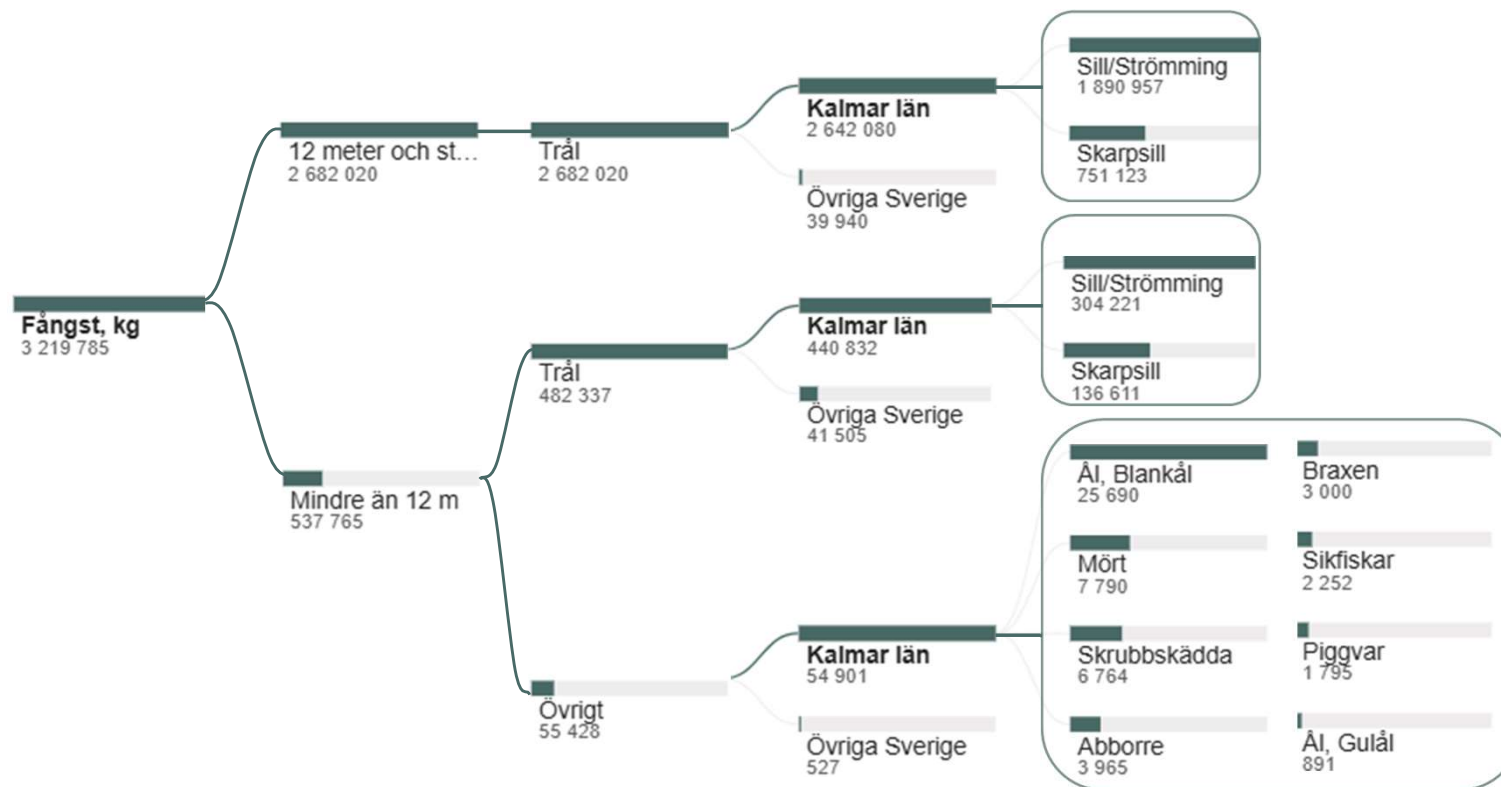
Fångst från yrkesfisket i Östersjön 2024 efter redskap, landningshamn och fiskart

Fångst från yrkesfisket i Östersjön 2024 som landats i Kalmar län.

Fångsten från fartyg registrerade i Kalmar län landas i stort sett inom länet. 83 % av all fångst från dessa fartyg tas av botar längre än 12 meter (2 botar). Sill/strömming och skarpsill utgör 96 % av den fångst som landas i Kalmar län, medan övriga fiskarter står för 4 %. Bland de övriga fiskarterna dominerar ål.

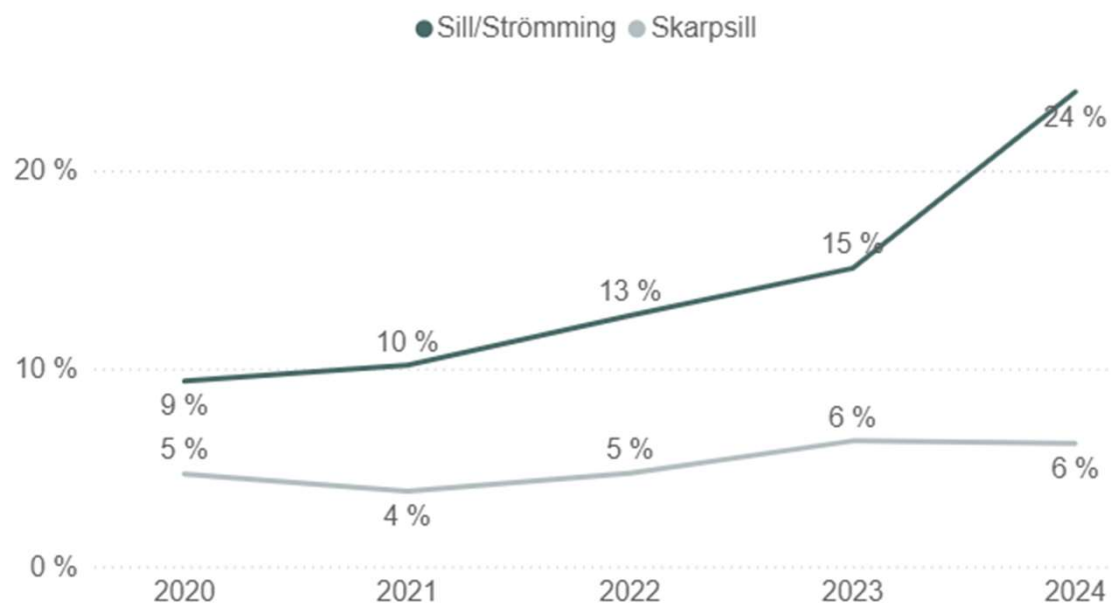
Fångst från yrkesfisket av fartyg registrerade i Kalmar län 2024 efter fartygslängd, redskap, landningshamn och fiskart

Fiskproduktionen i länet av fartyg registrerade i Kalmar län 2024

Den största delen av fångsten används som foder. Totalt används cirka 75 procent av rikets havsfångst, mätt som landad vikt, till foder och 25 procent till humankonsumtion*. Av fångsten i levande vikt från Östersjön 2024 som landade i Kalmar län uppskattas cirka 18 procent (ungefär 1 000 ton) ha använts som livsmedel**, och av fångsten från fartyg registrerade i Kalmar län uppskattas cirka 20 procent (ungefär 650 ton) ha använts som livsmedel.

Andel av rikets trålfångst som används för humankonsumtion

- De vanligaste arterna som används till foder är skarpsill, sill/strömring och tobis***. Alla övriga arter har användningen humankonsumtion till nästan 100 procent.
- De senaste åren har ökat andelen av sill/strömring som går till humankonsumtionen och är fångst med trål till ca 24 procent 2024 jämfört med 9 procent 2020. Fisk fångad av övrig redskap nästan till 100% går till livsmedel.

Användning av fiske

Källa: Havs- och vattenmyndigheten

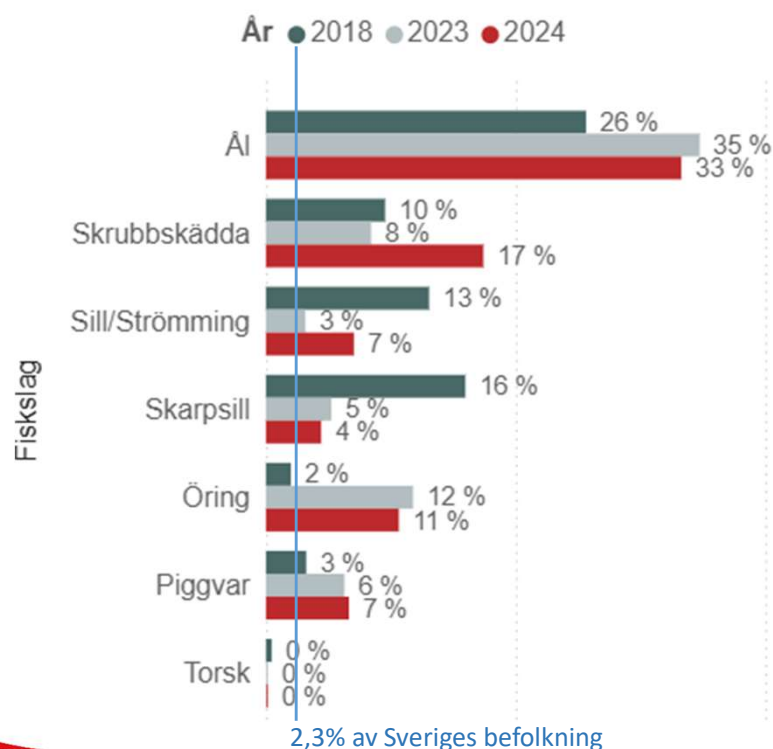
*[Det yrkesmässiga fisket i havet 2024](#), Tabell 2

**Det saknas statistik över fiskeanvändning på länsnivå. Uppskattningen baseras på antaganden om att fördelningen för sill/strömring och skarpsill på länsnivå är densamma som i riket, och att övriga fiskarter till 100 procent används som livsmedel. Data är därför osäkra och bör tolkas med försiktighet. För beräkningarna har data från Havs- och vattenmyndigheten använts (se Bilaga 5).

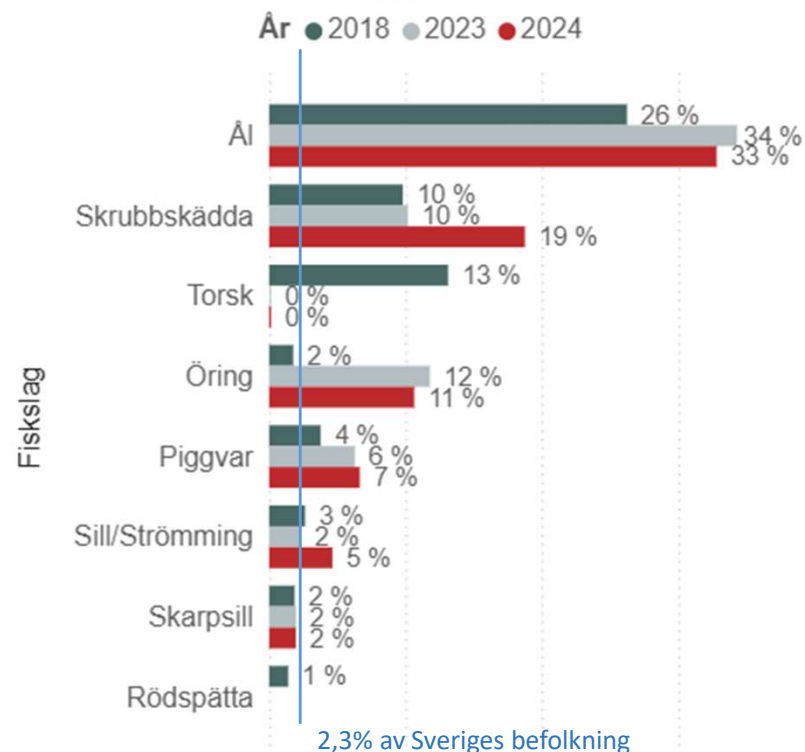
***Tobis fångas inte i Östersjön.

Länet har en relativt stor andel av rikets fångst av ål, skrubbskädda, piggvar och öring, en något mindre andel av sill/strömming och skarpsill samt en nästintill obefintlig andel av övriga fiskarter.*

Andel av rikets totala fångst i det yrkesmässiga fisket i havet som landats i Kalmar läns hamnar

Andel av rikets totala fångst i det yrkesmässiga fisket i havet från fartyg registrerade i Kalmar län

Andel av rikets fångst efter fiskslag

Utvecklingen i antalet fiskefartyg visar en nedåtgående trend, vilket följer samma mönster som i riket.

Antal fartyg registrerade i Kalmar län 2016-2024 efter fartygets längd

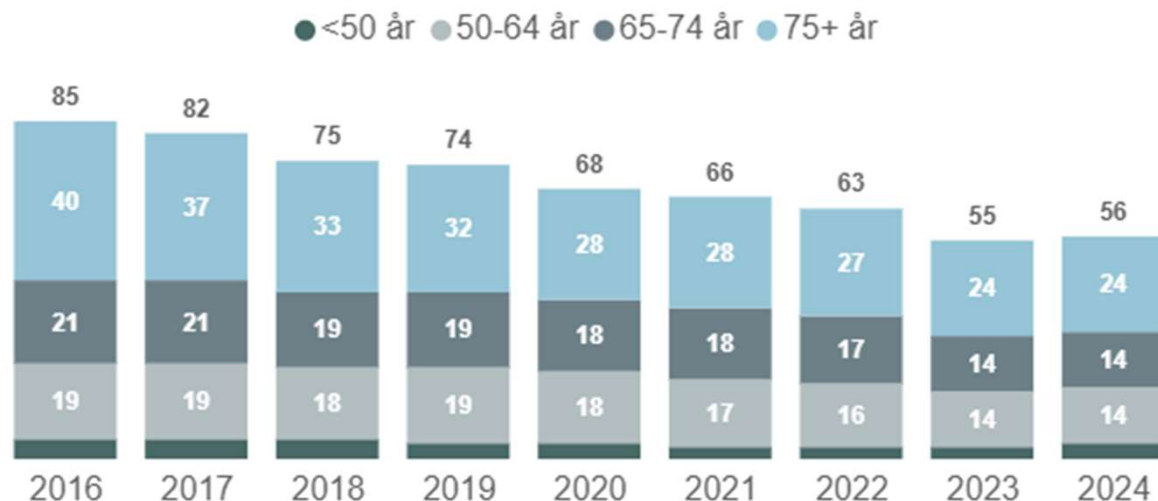
- Antal fartyg i fiskeflottan i havet har minskat nationellt med 29 procent från 1 273 i år 2010 till 902 år 2024 och i Kalmar län med 31 procent från 105 till 72.
- Minskningen sker för både större trål fartyg som minskade från 5 till 2 för samma period och för mindre fartyg från 100 till 70.

Antal fartyg i fiskeflottan

Fiskare i Kalmar län blir allt äldre, i likhet med utvecklingen i övriga Sverige. Mer än 60 procent av innehavarna av fiskelicens var 65 år eller äldre 2024. Andelen fiskare yngre än 50 år var under perioden 2016–2024 lägre än 10 procent. Gruppen över 74 år är störst, men har också minskat mest genom åren.

Yrket är starkt mansdominerat och det finns nästan inga kvinnor med fiskelicens.

Antal fiskelicensinnehavare (personliga licens*) i Kalmar län efter ålder 2016-2024

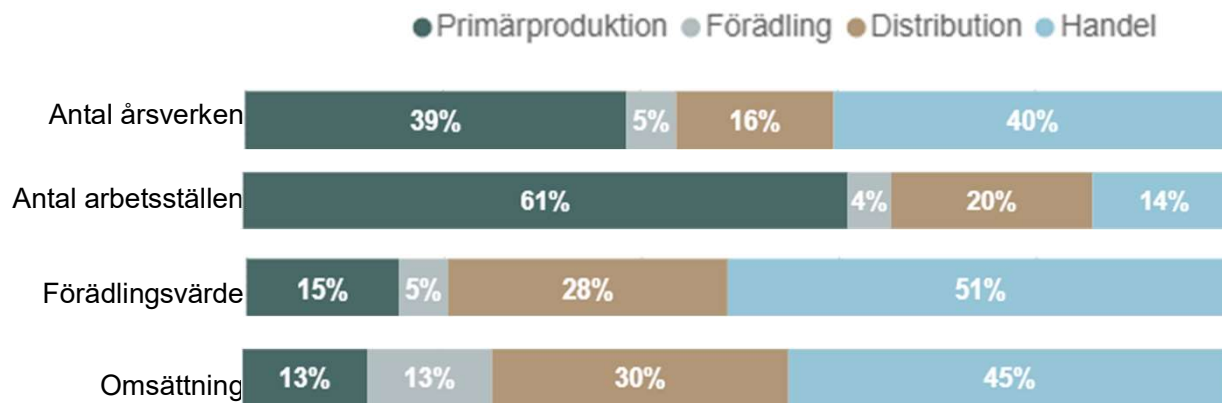

- Antal fiskare och verksamheter med fiskelicenser i Kalmar län har minskat under perioden med 34 procent från 86 till 57. 2024 var endast 45 av 57 aktiva*.
- 2024 var 68 % av fiskelicensinnehavare i länet äldre än pensionsåldern.

Yrkesfiskare i Kalmar län

Fiskenäringen* utgör en liten del av näringslivet i länet. Branschen står endast för cirka 0,2 procent av länets näringsliv sett till antal årsverken och arbetsställen. De flesta arbetsställen återfinns inom primärproduktion. Beredning av fiskeprodukter är väldigt liten. Distribution och handel utgör en stor andel av fiskenäringen i länet, dock enligt länsfiskekonsulent, hanterar dessa i stort sett inte fångst från yrkesfiskare i Kalmar län utan fiskeaktioner.

Fördelning av årsverken, arbetsställen, förädlingsvärde och omsättning efter värdekedja i Kalmar län, 2023

Fiskenäring i Kalmar län 2023**			
	Värde	Andel av länets livsmedel ssektorn	Andel av länets näringsliv
Antal årsverken	117	1,2%	0,2%
Antal arbetsställen (inklusive enskilda firmor)	67	2%	0,3%
Förädlingsvärde	48 mnkr	0,8%	0,08%
Omsättning	165 mnkr	0,5%	0,08%

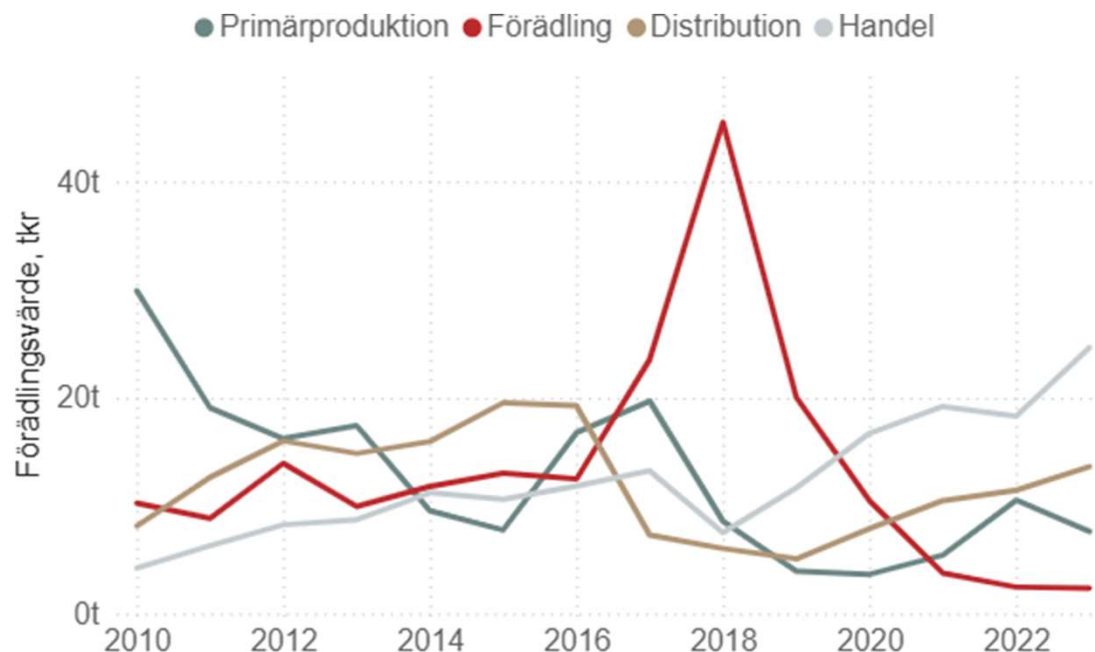
Fiskenäring i Kalmar län 2023

Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

* SNI-koder för fiskenäringen som ingår i statistiken finns i bilaga 6.

**Endast aktiva verksamheter ingår, det vill säga inom primärproduktionen fiskare som har licens och rapporterad fångst. Underlaget bygger på information från VHM och Länsstyrelsen. Data för enskilda näringsidkare baseras på uppskattningar från SCB, vilket innebär att siffrorna över omsättning och förädlingsvärde är osäkra och bör tolkas med försiktighet.

Fiskenäringen har haft en starkare tillväxt i förädlingsvärde* mellan 2018 och 2023 jämfört med livsmedelssektorn, men en negativ tillväxt i omsättning, antal arbetsställen och årsverken. Största minskningen har skett för aktiebolag. 2018 hade Sweden Pelagic Västervik AB hög förädlingsvärde men fabriken stängdes 2020.

Förändring 2018-2023

Fiskenäring (utan Sweden Pelagic Västervik AB) INKLUSIVE enskilda firmor (EXKLUSIVE enskilda firmor):

Tillväxt i förädlingsvärde: +29% (+24%)

Tillväxt i omsättning: -5% (-19%)

Tillväxt i antal årsverken: -10% (-15%)

Tillväxt i antal arbetsställen: -10% (-17%)

Livsmedelssektor INKLUSIVE enskilda firmor* (EXKLUSIVE enskilda firmor):

Tillväxt i förädlingsvärde: +16% (+18%)

Tillväxt i omsättning: +37% (+39%)

Tillväxt i antal årsverken: -0,2% (+3%)

Tillväxt i antal arbetsställen: -3% (+11%)

Förädlingsvärde per värdekedja inom fiskenäringen 2010-2023, löpande priser

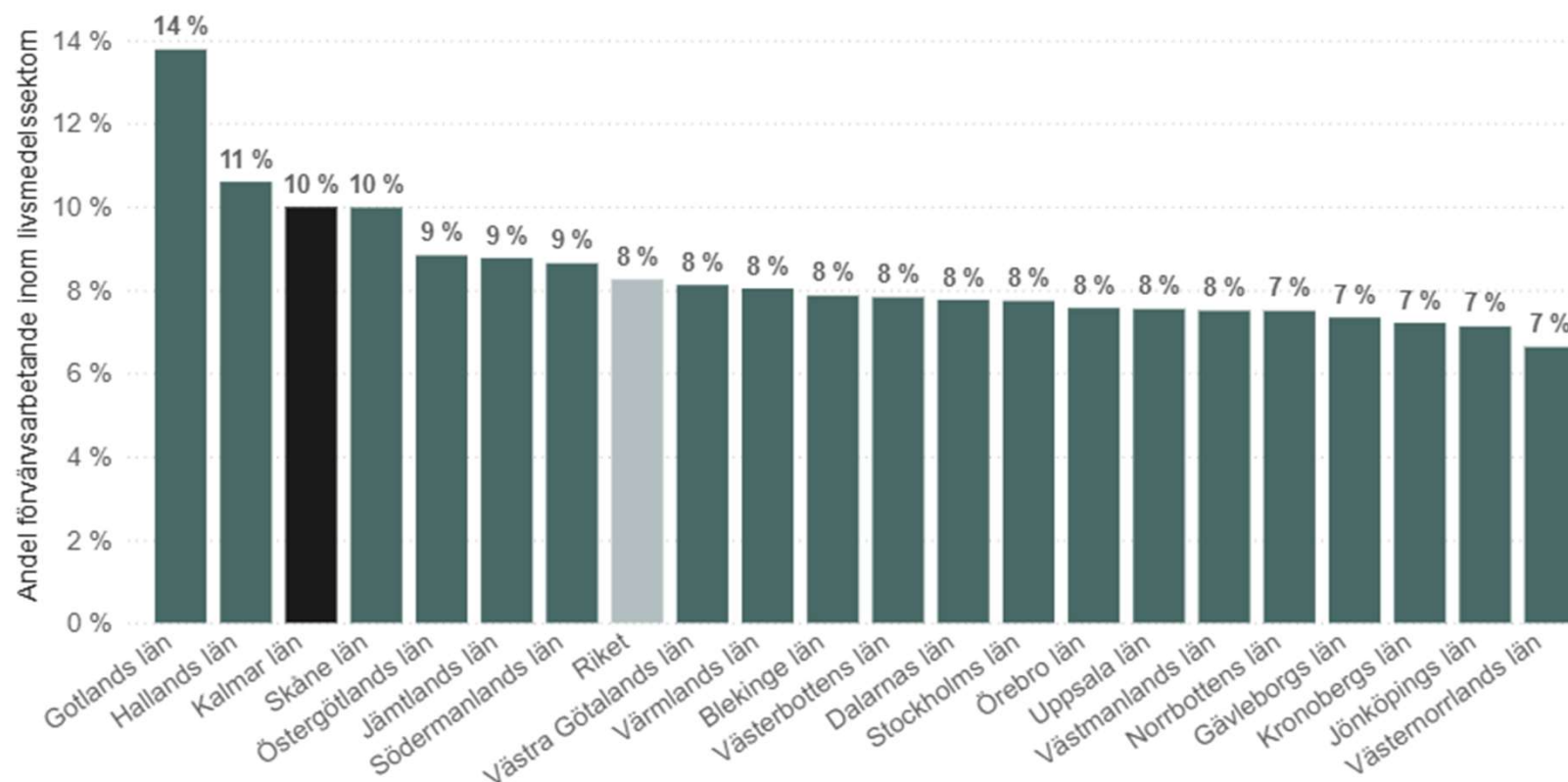
regionkalmar.se

Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

*Data för enskilda firmor är osäkra och baseras till stor del på SCB:s uppskattningar. Värden som redovisas exklusive enskilda firmor bygger däremot främst på bolagens årsredovisningar och är därför mer tillförlitliga. Eftersom 2018 hade Pelagic Västervik AB höga värden jämfört med tidigare och nästa åren som starkt påverkade utfallet, togs vekramheten bort från jämförelseanalys.

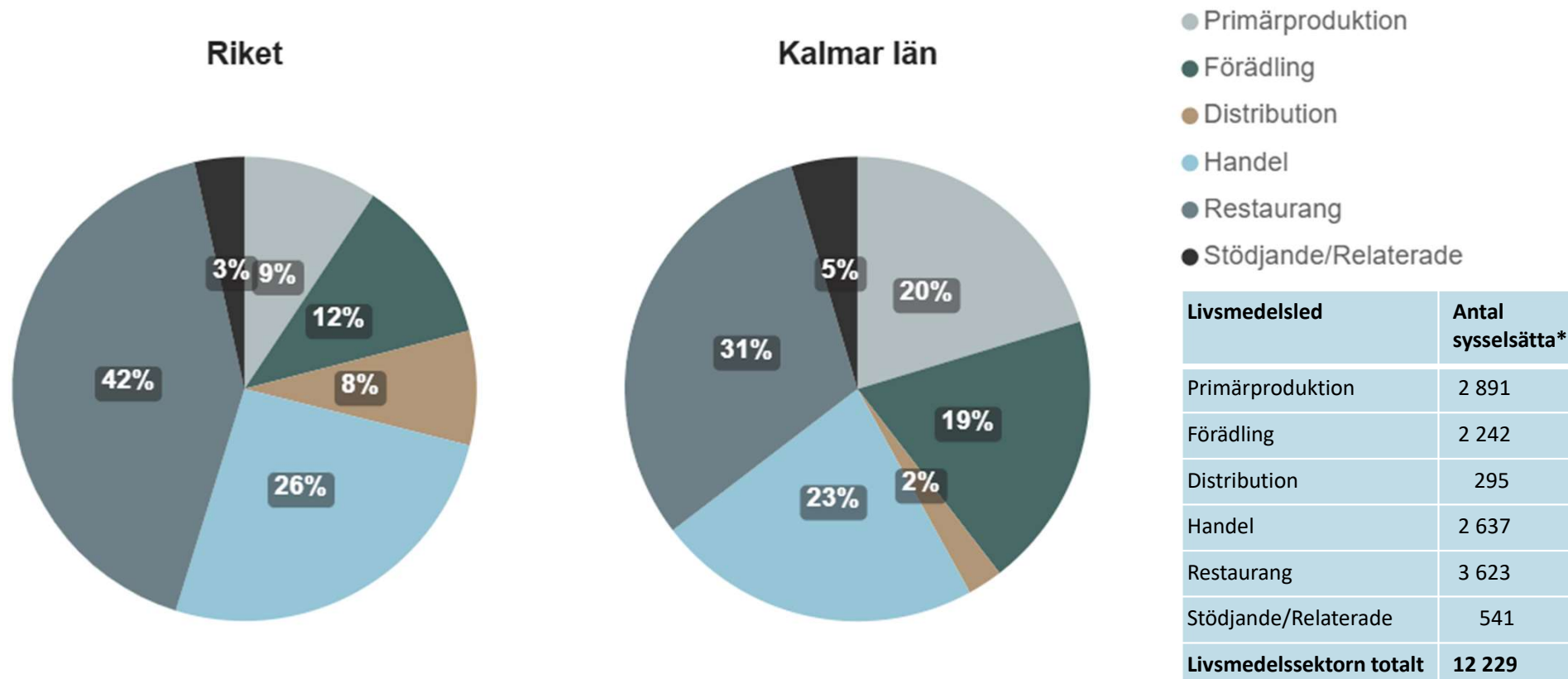
Sysselsättning och kompetensförsörjning i livsmedelssektorn

Kalmar län har komparativa fördelar inom livsmedelssektorn. Det innebär att en större andel av länets sysselsatta arbetar inom näringen jämfört med riksgenomsnittet. I länet är 10 procent av alla förvärvsarbetande från 16 år och uppåt sysselsatta inom branschen, vilket är den tredje högsta andelen bland landets samtliga län.

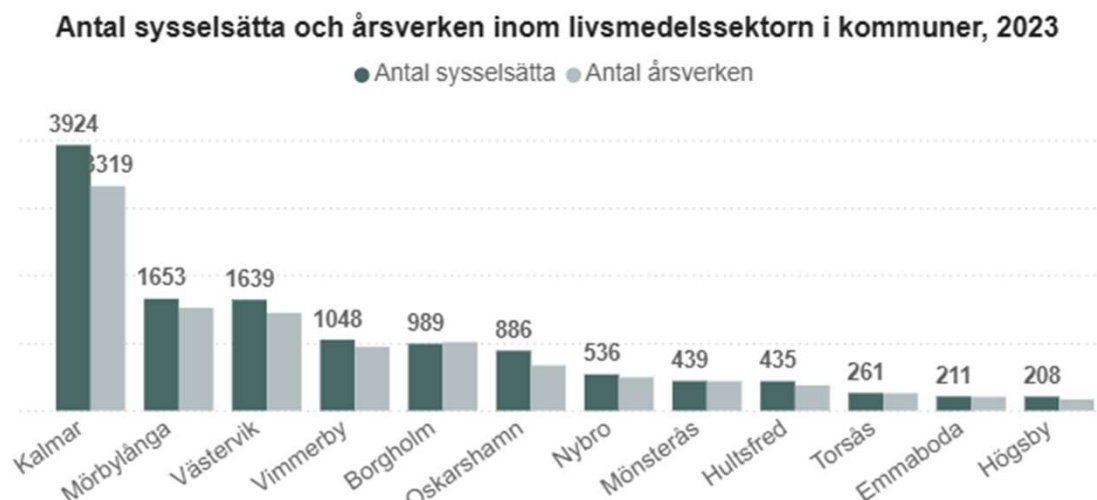
Förvärvsarbetande inom livsmedelssektorn 16+ år (dagbefolkning), 2023

Fördelningen av sysselsatta inom livsmedelssektorns olika led skiljer sig i Kalmar län från riket. En större andel arbetar i länet inom primärproduktion, förädling, distribution samt stödjande och relaterade branscher än i riket som helhet. Restaurang och handel är de största leden både i Sverige och i Kalmar län, sett till antal förvärvsarbetande. Totalt var 12 229 personer sysselsatta i livsmedelssektorn i länet år 2023.

Förvärvsarbetande efter livsmedelsled 2023

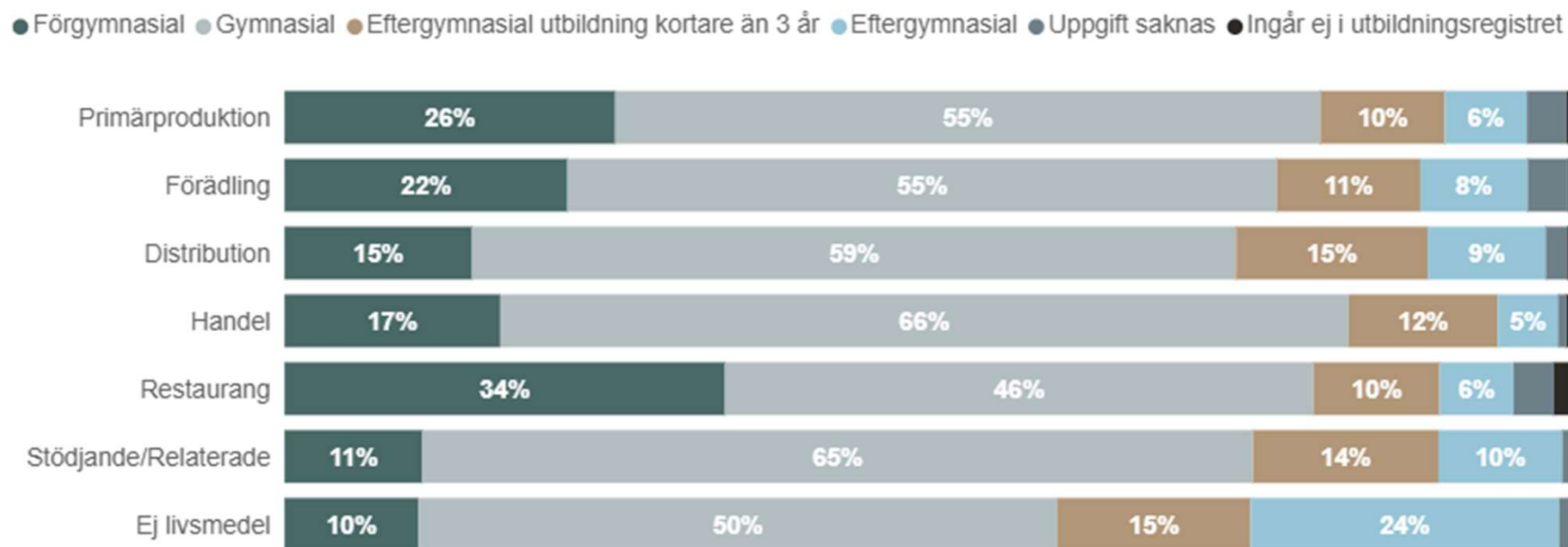
Fördelningen av sysselsatta inom livsmedelssektorn varierar mellan länets kommuner. En tredjedel av alla sysselsatta inom sektorn arbetar i Kalmar kommun. Att antalet årsverken är färre än antalet sysselsatta tyder på att många arbetar deltid. I Borgholms kommun är däremot antalet årsverken något högre än antalet sysselsatta, vilket beror både på den starka säsongvariation som följer av jordbruk och besöksnäring samt på det stora antalet enskilda firmor.

Förvärvsarbetande efter livsmedelsled, 2023

Utbildningsnivån i livsmedelssektorn är lägre än på arbetsmarknaden i stort, vilket följer samma trend som i riket. Detta gäller för samtliga sex delsektorer. Exempelvis hade endast 6,4 procent av de förvärvsarbetande i livsmedelssektorn en eftergymnasial utbildning på tre år eller längre, jämfört med 22 procent på länets arbetsmarknad som helhet år 2023.

Sysselsätta efter livsmedelsled och utbildningsnivå i Kalmar län, 2023

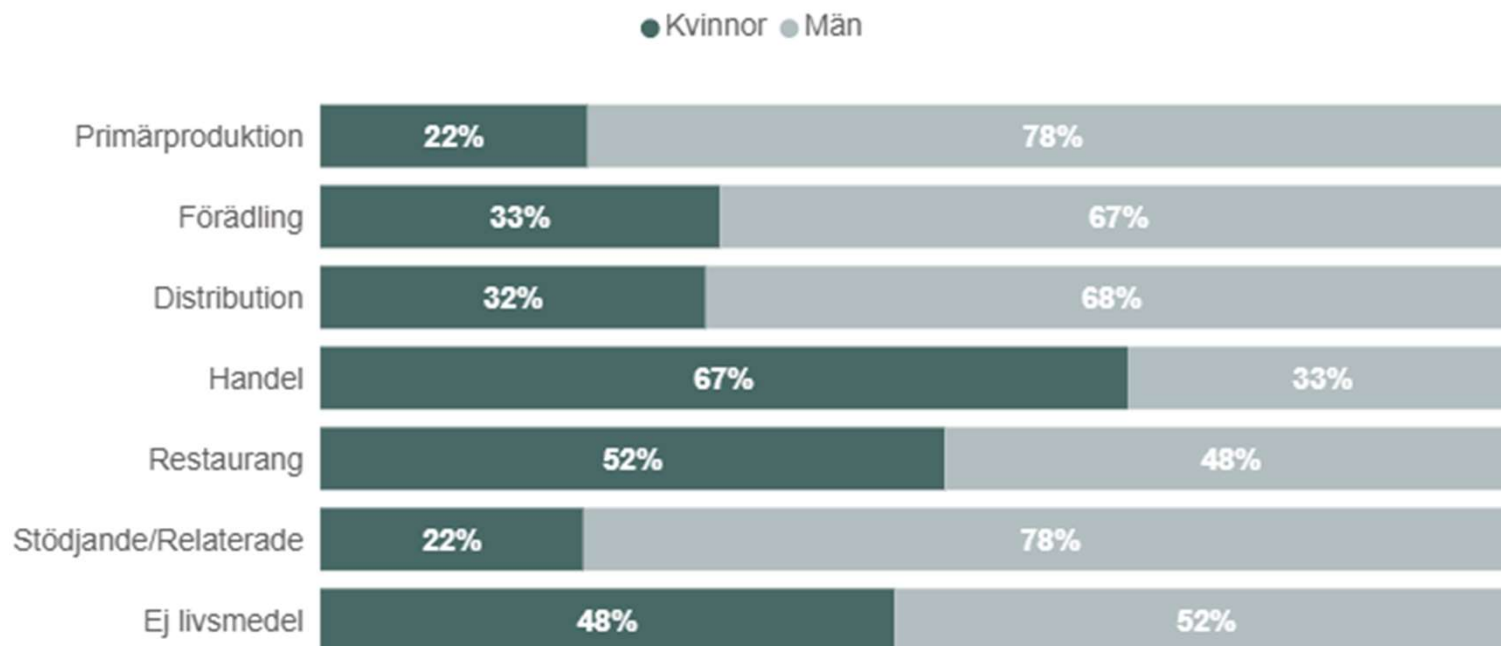

Utbildningsnivå i livsmedelssektorn 2023

regionkalmar.se Källa: SCB:s mikrodata. Statistiken avser dagbefolkning 15+ år

Andelen kvinnor i livsmedelssektorn uppgår till 43 procent, vilket är något lägre än genomsnittet för länet (47 procent). Skillnaderna mellan de olika livsmedelsleden är dock stora. Den högsta andelen kvinnor återfinns inom handeln (67 procent), medan den lägsta finns inom primärproduktion (22 procent) samt i stödjande och relaterade branscher.

Sysselsätta efter livsmedelsled och kön i Kalmar län, 2023

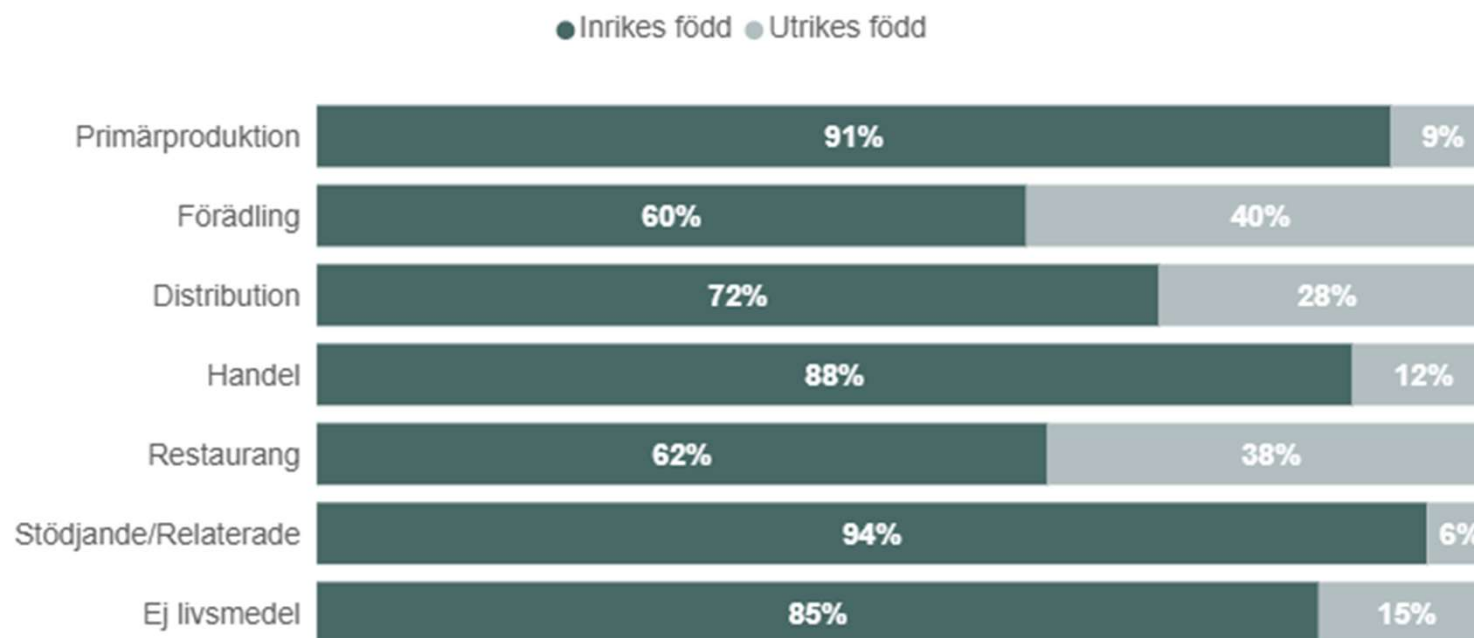

Könsfördelning i livsmedelssektorn 2023

regionkalmar.se Källa: SCB:s mikrodata. Statistiken avser dagbefolkning 15+ år

Andelen utrikesfödda är högre inom livsmedelssektorn än i länet totalt – 24 procent jämfört med 16 procent år 2023. Även här finns tydliga skillnader mellan delsektorerna. Inom förädling och restaurang är 4 av 10 förvärvsarbetande utrikesfödda, medan motsvarande andel inom primärproduktion och handel endast är 1 av 10.

Sysselsätta efter livsmedelsled och födelseland i Kalmar län, 2023

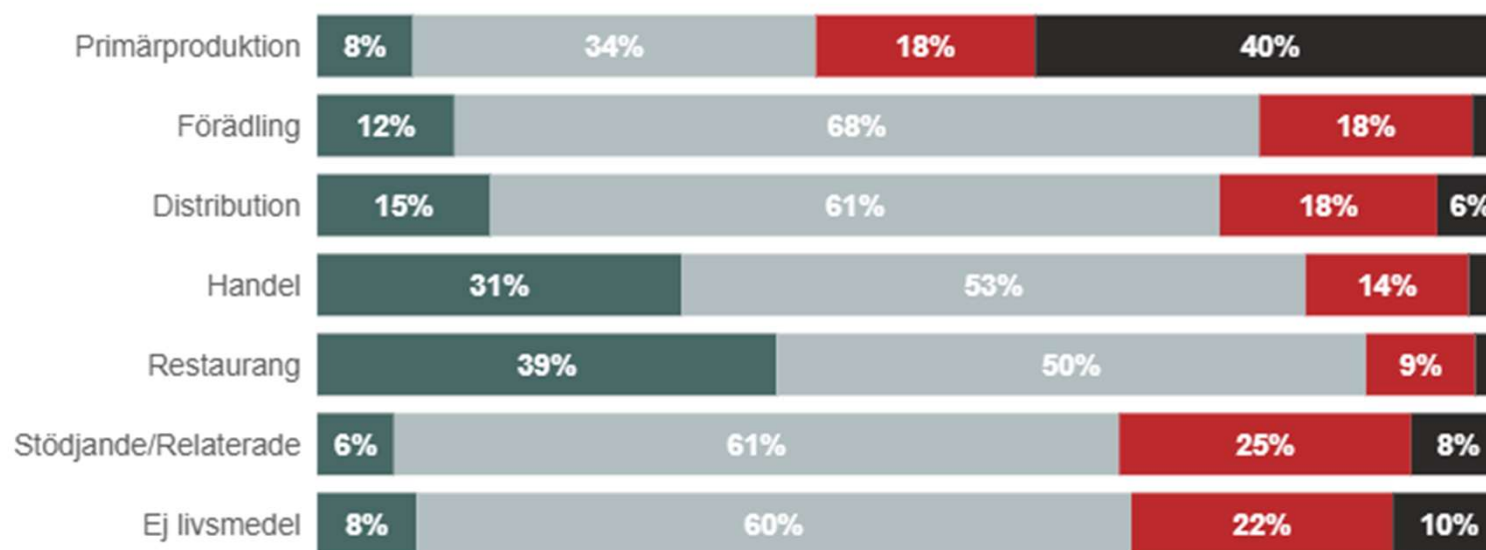

Utrikes och inrikesfödda i livsmedelssektorn 2023

Livsmedelssektorn har en högre andel både yngre och äldre jämfört med länets arbetsmarknad i stort, och åldersfördelningen varierar tydligt mellan de olika leden. Den höga andelen äldre beror främst på primärproduktionen, där cirka 60 procent av de förvärvsarbetande är över 54 år. Inom handel och restaurang är i stället andelen unga särskilt stor – 31 respektive 39 procent av de sysselsatta är yngre än 25 år.

Sysselsätta efter livsmedelsled och ålder i Kalmar län, 2023

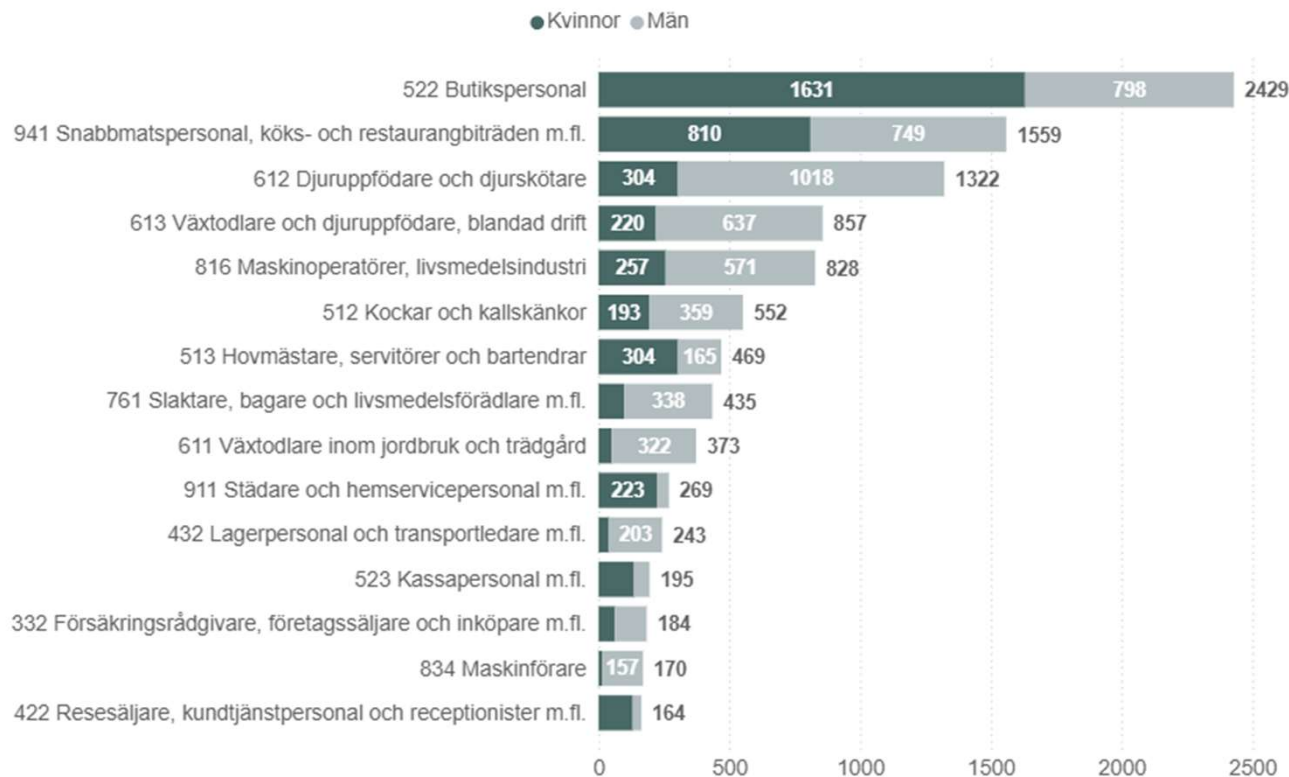
● 15-24 år ● 25-54 år ● 55-64 år ● 65+ år

Åldersfördelning i livsmedelssektorn 2023

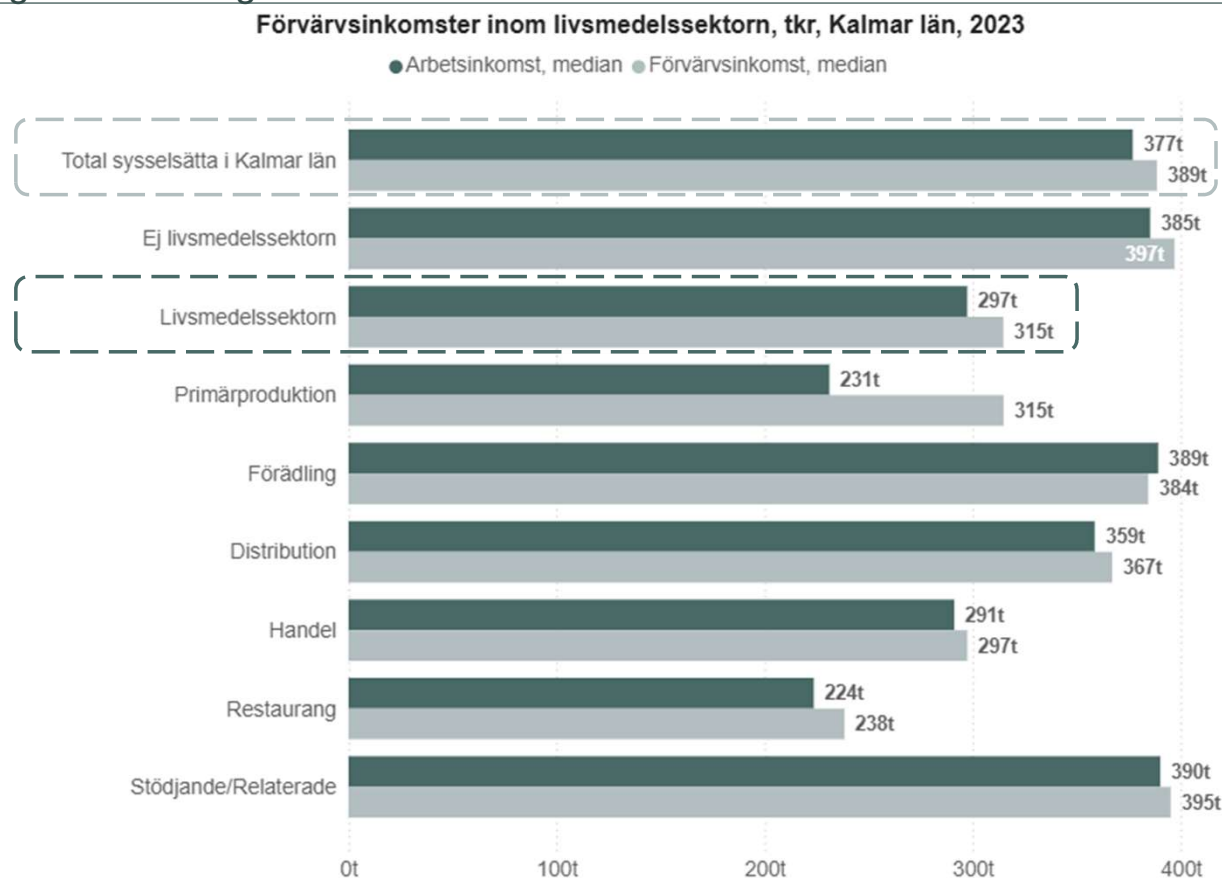
Butikspersonal, köks- och restaurangbiträden, djuruppfödare och djurskötare, växtodlare samt maskinoperatörer inom livsmedelsindustrin är de vanligaste yrkena inom sektorn. Tillsammans omfattar de nästan 60 procent av alla sysselsatta i näringen. I bilaga 7 redovisas de vanligaste yrkena för varje led i livsmedelskedjan.

Antal sysselsatta efter yrke (de 15 vanligaste) inom livsmedelssektorn, Kalmar län, 2023

Vanligaste yrkena inom livsmedelssektorn

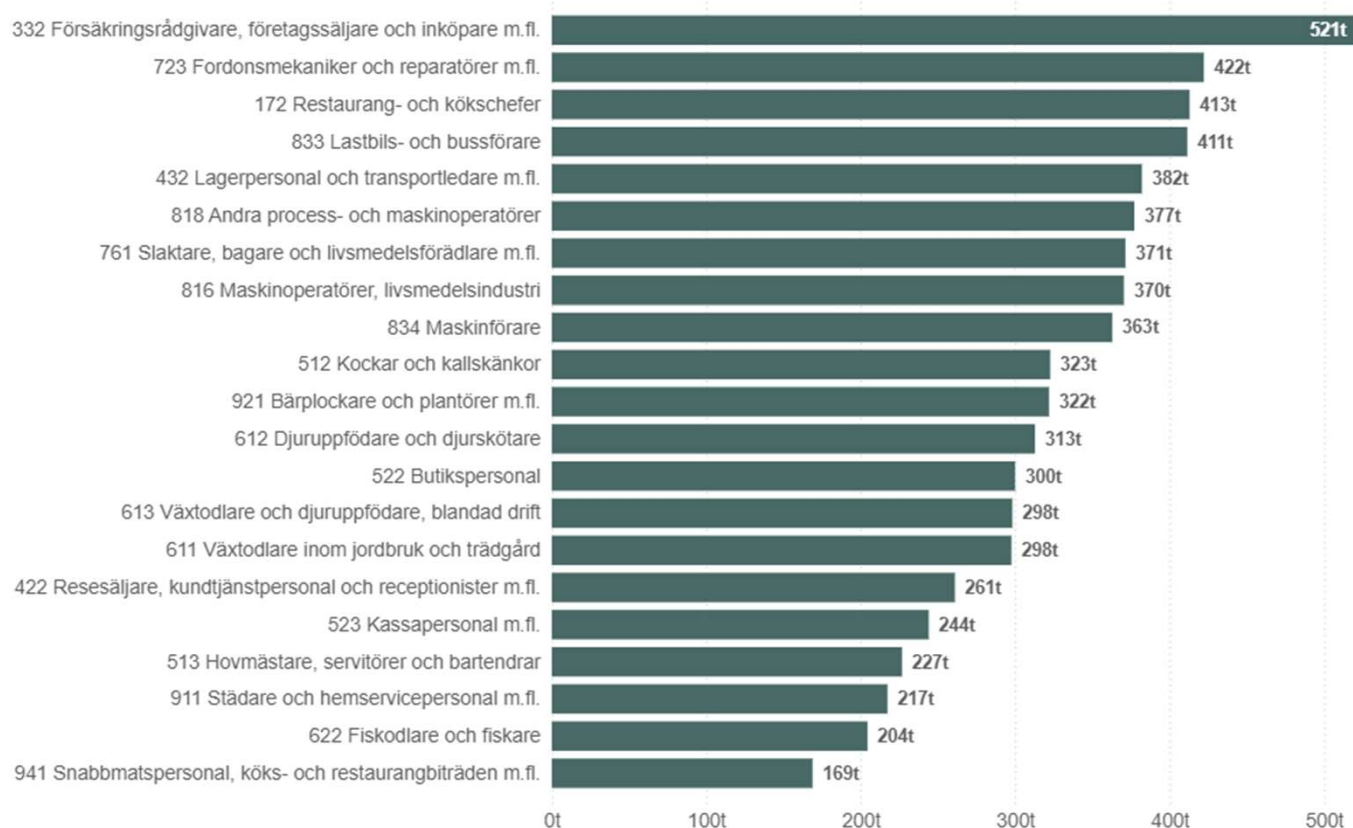
Inkomsterna inom branschen är lägre än genomsnittet i länet. De lägsta inkomsterna återfinns inom restaurang, handel och primärproduktion. Inom livsmedelsindustrin samt stödjande och relaterade delsektorer är både arbetsinkomster (löner) och förvärvsinkomster något högre än länets genomsnitt.

Förvärvsinkomst och arbetsinkomst 2023

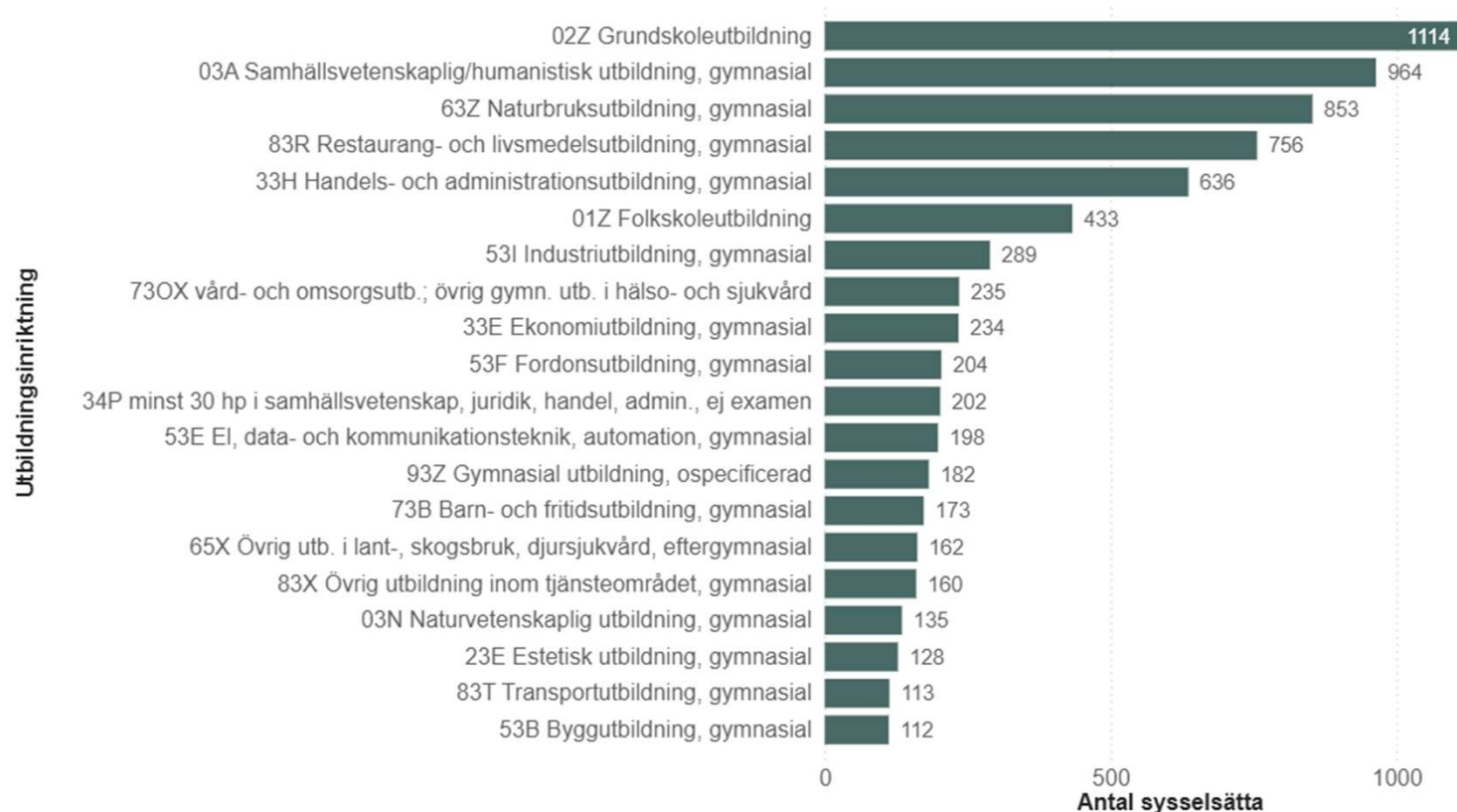
Lägsta förvärvsinkomsterna har köks- och restaurangbiträde, fiskare, städare och hemtjänstpersonal och högsta – företagssäljare och inköpare, fordonsmekaniker och reparatörer, restaurang och kökschefer.

Förvärvsinkomster efter yrke inom livsmedelssektorn, tkr, Kalmar län, 2023

Förvärvsinkomst för de vanligaste yrkena inom livsmedelssektorn 2023

De vanligaste utbildningarna bland sysselsatta inom livsmedelssektorn är förgymnasiala och gymnasiala utbildningar. Utbildningsinriktningarna varierar mellan olika delsektorer. Till exempel är naturbruksutbildning den vanligaste inom primärproduktion, medan handels- och administration utbildning är populär inom handel. De vanligaste utbildningsinriktningarna per led finns i bilaga 8.

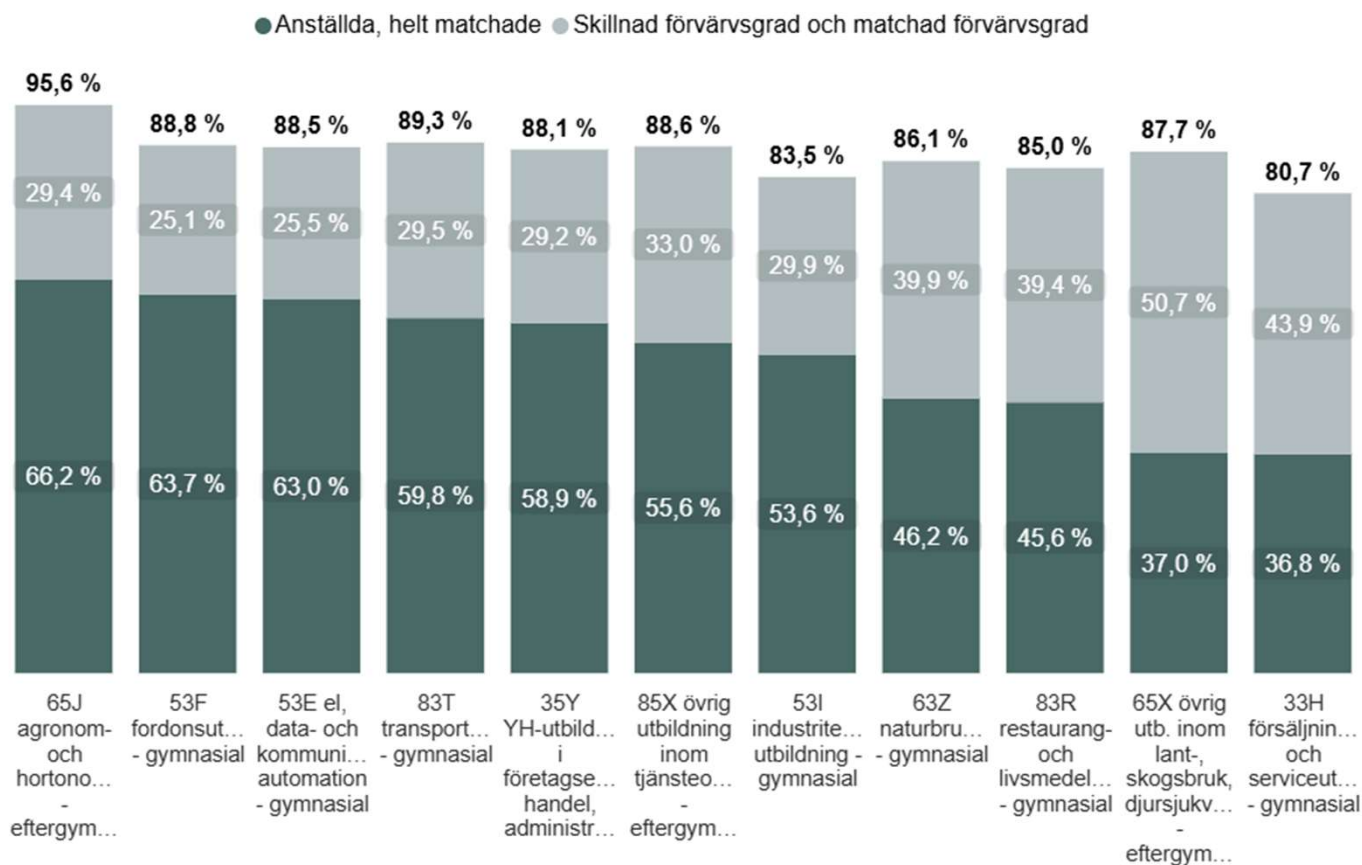

Vanligaste utbildningsinriktningar bland sysselsatta 20-64 år inom livsmedelssektorn 2023

regionkalmar.se

Källa: SCB:s mikrodatab. Statistiken avser dagbefolkning 15+ år. Antal personer färre än 5 redovisas inte.

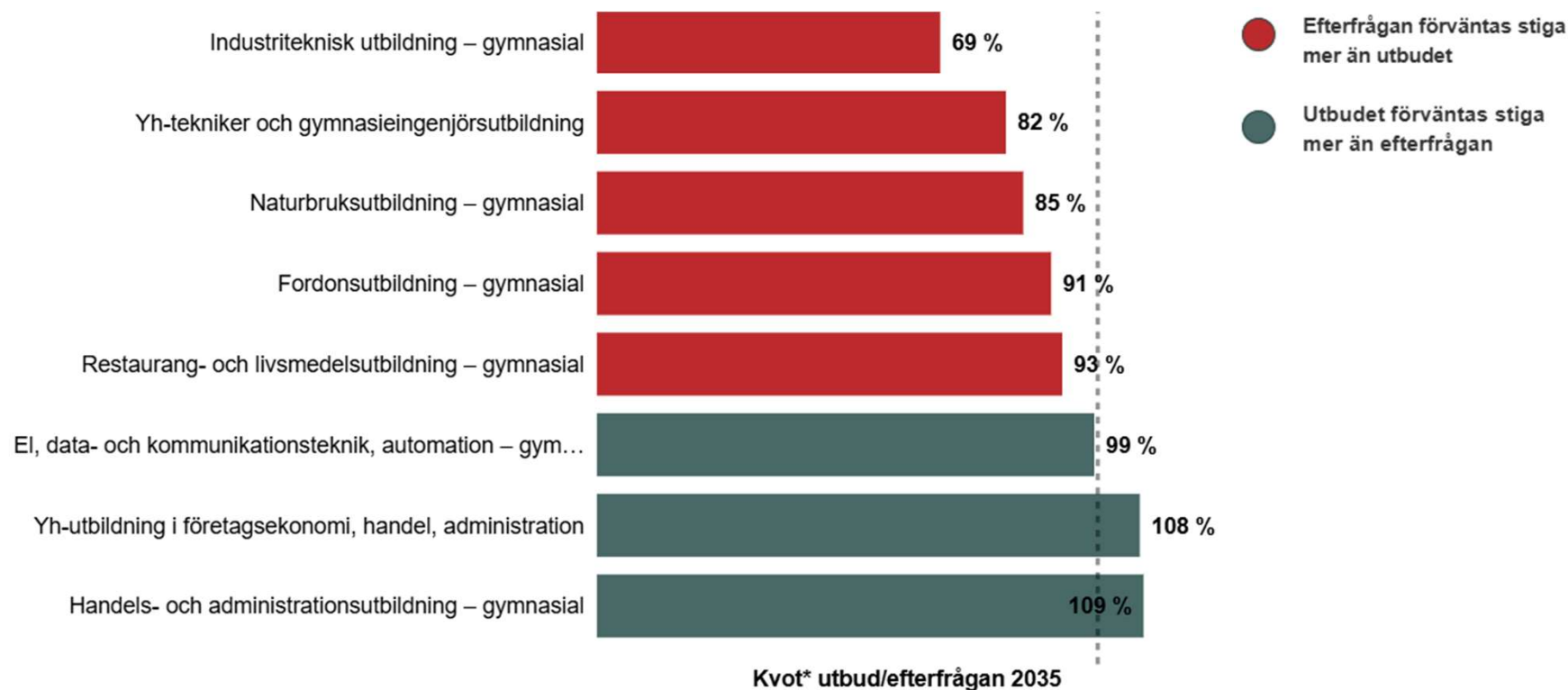
Förvärvsgraden för livsmedelsrelaterade utbildningsinriktningar är hög förutom gymnasiala utbildningar försäljning och service och industritekniskt utbildning medans matchad förvärvsgrad är relativt låg vilket innebär att **utbildade inom valda inriktningar har fått jobb, men inte inom yrken som är direkt kopplade till deras utbildning.**

Matchad förvärvsgrad för Kalmar läns invånare 20-64 år med relevant för livsmedelssektorn utbildning 2023

regionkalmar.se Källa: SCB:s mikrodata. Statistiken avser dagbefolkning 15+ år. Antal personer färre än 5 redovisas inte.

Arbetsmarknadsläget i Kalmar län väntas variera mellan olika utbildningsgrupper fram till 2035. Inom flera av de vanligaste utbildningarna för livsmedelssektorn förväntas efterfrågan öka snabbare än utbudet, vilket innebär **en risk för brist på arbetskraft**. Detta gäller bland annat **industriteknisk utbildning, YH-tekniker och gymnasieingenjörsutbildning, naturbruksutbildning, fordonsutbildning samt restaurang- och livsmedelsutbildning**.

*Ett värde under 100 procent pekar på att efterfrågan ökar mer än utbudet

Prognostiserad utveckling av utbud/efterfrågan efter utbildningsgrupp.

Enligt Afbetskraftsbarometern förväntas brist på 5 års sikt i Kalmar län för företagssäljare, kockar, bilmekaniker, underhållsmekaniker och maskinoperatörer, civilingenjörer och ingenjörer och tekniker inom maskinteknik. För vissa yrken noteras paradoxalt situation som innebär att det förekommer rekryteringsproblem samtidigt som det finns ett potentiellt utbud av arbetslösa som söker jobb inom yrket, arbetar deltid inom yrket och/eller nyligen har lämnat yrket.

yrkesområde	yrke	jobbmojligheter	rekryteringssituation	paradox	prognos
Försäljning, inköp, marknadsföring	Marknads- och försäljningsassistenter	medelstora	balans		vara oförändrad
Försäljning, inköp, marknadsföring	Företagssäljare	stora	brist		vara oförändrad
Försäljning, inköp, marknadsföring	Butikssäljare inom dagligvaruhandel	små	överskott		vara oförändrad
Försäljning, inköp, marknadsföring	Kassapersonal	små	överskott		vara oförändrad
Hantverksyrken	Bagare och konditorer	stora	paradox	arbetslöshet, deltidarbete, lämnare	vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Kockar	stora	brist		öka
Hotell, restaurang, storhushåll	Bartendrar	stora	paradox	arbetslöshet, deltidarbete, lämnare	vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Köksmästare och souschefer	stora	paradox	lämnare	vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Pizzabagare	stora	paradox	arbetslöshet, deltidarbete	vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Restaurang- och köksbiträden	stora	paradox	arbetslöshet, deltidarbete, lämnare	vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Servitörer	stora	paradox	arbetslöshet, deltidarbete, lämnare	vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Kafé- och konditoribiträden	små	överskott		vara oförändrad
Hotell, restaurang, storhushåll	Snabbmatskockar och grillbiträden	små	överskott		vara oförändrad
Hälso- och sjukvård	Veterinärer	stora	paradox	deltidsarbete	öka
Industriell tillverkning	Maskinoperatörer inom livsmedel	medelstora	balans		vara oförändrad
Industriell tillverkning	Handpaketerare	små	överskott		öka
Installation, drift, underhåll	Bilmekaniker	stora	brist		vara oförändrad
Installation, drift, underhåll	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	stora	brist		vara oförändrad
Naturbruk	Uppfödare och skötare av lantbruksdjur	medelstora	balans		vara oförändrad
Naturbruk	Trädgårdsanläggare	stora	paradox	arbetslöshet, lämnare	vara oförändrad
Naturbruk	Trädgårdsodlare	små	överskott		vara oförändrad
Tekniskt arbete	Civilingenjörer inom maskinteknik	stora	brist		vara oförändrad
Tekniskt arbete	Ingenjörer och tekniker inom maskinteknik	stora	brist		vara oförändrad
Transport	Lager- och terminalpersonal	små	överskott		vara oförändrad

Nulägesbild mars 2025 och prognos över förväntad efterfråga på arbetskraft inom respektive yrke på 5 års sikt i Kalmar län

Sammanfattning

- Kalmar län har den fjärde största arealen jordbruksmark i Sverige, men åkermarken minskar. Andelen betesmark är den högsta bland alla län.
- Jordbruksmarken är främst koncentrerad till Öland och längs kusten. Åkermarken minskar i samtliga kommuner i länet.
- Andelen ekologiskt brukad jordbruksmark är relativt låg.
- Kalmar län har den högsta andelen åkermark som används för vall och grönfoderväxter jämfört med övriga län, medan andelen som används för trädgårdsodling är låg.
- Länet har en stark animalieproduktion.
- Det finns både sårbarheter och potential inom odling av köksväxter, bär och frukt.
- Kalmar län är en regional nettoexportör av livsmedel i Sverige.
- Livsmedelssektorn är en betydande näringsgren i länet och står för 15 % av heltidsanställningarna i näringslivet samt 10 % av förädlingsvärdet och 16% av omsättningen.
- Flest arbetsställen inom livsmedelssektorn finns inom primärproduktionen och drivs främst av enskilda näringsidkare.
- Jordbruksföretagarna blir allt äldre, men andelen kvinnliga jordbruksföretagare ökar.
- Fiskeinäring är en liten och krympande bransch.
- Kalmar län har en specialisering inom livsmedel, med en större andel av befolkningen sysselsatt inom livsmedelssektorn än i de flesta andra län.
- Kompetensförsörjningen inom livsmedelssektorn har flera utmaningar, bland annat en stor andel sysselsatta nära eller över pensionsåldern, relativt låga löner, svag matchning för vissa utbildningar samt en ökande brist på personal i vissa yrken. Samtidigt fyller sektorn en viktig etableringsfunktion för unga och utrikesfödda.

Tillsammans
för ett **friskare**
tryggare och
rikare liv

Bilagor

Gröda agg	Gröda	Summa Areal, hektar
Baljväxter	Bruna bönor	459
Baljväxter	Konservärter	20
Baljväxter	Ärter, åkerbönor m.m.	1115
Potatis och sockerbetor	Matpotatis	455
Potatis och sockerbetor	Potatis för stärkelse	959
Potatis och sockerbetor	Sockerbetor	52
Raps och rybs	Höstraps	3456
Raps och rybs	Våraps	106
Raps och rybs	Vårrys	0
Spannmål	Blandsäd (stråsäd)	320
Spannmål	Havre	1546
Spannmål	Höstkorn	2505
Spannmål	Höstrågvete	3698
Spannmål	Höstvete	13296
Spannmål	Råg	1682
Spannmål	Vårkorn	5890
Spannmål	Vårågvete	121
Spannmål	Vårvete	895
Träda	Träda	3370
Trädgårdsväxter	Trädgårdsväxter	521
Vall och grönfoderväxter	Grönfoderväxter	2307
Vall och grönfoderväxter	Majs	8296
Vall och grönfoderväxter	Slätter- och betesvall som utnyttjas	65400
Övriga växtslag och ospecificerad åkermark	Andra växtslag	239
Övriga växtslag och ospecificerad åkermark	Energiskog	173
Övriga växtslag och ospecificerad åkermark	Oljelin	24
Övriga växtslag och ospecificerad åkermark	Ospecificerad åkermark	353
Övriga växtslag och ospecificerad åkermark	Vall för fröskörd	247

Bilaga 1. Aggregering gröda

Livsmedelsled	SNI
Primärproduktion	01110 Odling av spannmål (utom ris), baljväxter och oljeväxter
Primärproduktion	01120 Odling av ris
Primärproduktion	01131 Potatisodling
Primärproduktion	01132 Sockerbetsodling
Primärproduktion	01133 Odling av grönsaker (köksväxter) på friland
Primärproduktion	01134 Odling av grönsaker (köksväxter) i växthus
Primärproduktion	01135 Svampodling m.m.
Primärproduktion	01140 Odling av sockerrör
Primärproduktion	01210 Odling av druvor
Primärproduktion	01220 Odling av tropiska och subtropiska frukter
Primärproduktion	01230 Odling av citrusfrukter
Primärproduktion	01240 Odling av kärnfrukter och stenfrukter
Primärproduktion	01250 Odling av andra frukter och bär samt nötter
Primärproduktion	01260 Odling av oljehaltiga frukter
Primärproduktion	01270 Odling av växter för dryckesframställning
Primärproduktion	01280 Odling av kryddväxter, drog- och medicinalväxter
Primärproduktion	01410 Mjolkproduktion och uppfödning av nötkreatur av mjölkras

Livsmedelsled	SNI
Primärproduktion	01420 Uppfödning av andra nötkreatur och bufflar
Primärproduktion	01450 Uppfödning av får och getter
Primärproduktion	01461 Uppfödning av smågrisar
Primärproduktion	01462 Uppfödning av slaktsvin
Primärproduktion	01471 Äggproduktion (för försäljning)
Primärproduktion	01472 Uppfödning av fjäderfä, ej äggproduktion
Primärproduktion	01491 Renskötsel
Primärproduktion	01499 Övrig uppfödning av andra djur
Primärproduktion	01500 Blandat jordbruk
Primärproduktion	01700 Jakt och service i anslutning härtill
Primärproduktion	02300 Insamling av annat vilt växande skogsmaterial än trä
Primärproduktion	03111 Trålfiske i saltvatten
Primärproduktion	03119 Övrigt saltvattensfiske
Primärproduktion	03120 Sötvattensfiske
Primärproduktion	03210 Fiskodling i saltvatten
Primärproduktion	03220 Fiskodling i sötvatten

Bilaga 2. Avgränsning av livsmedelssektorn*

regionkalmar.se * Avgränsning av livsmedelssektor görs efter [Jordbruksverket](#) förutom stödjande och relaterade branscher där används eget urval. Även jämförelse med [Tillväxtverkets](#) definitionen har gjorts. Vi har valt att exkludera tobaksodling och tobaksindustri från vår analys, att göra en egen aggregering för stödjande och relaterade branscher samt att dela upp försäljningsledet i distribution och handel.

Livsmedelsled	SNI
Förädling	10111 Kreatursslakt
Förädling	10112 Styckning av kött
Förädling	10120 Beredning och hållbarhetsbehandling av fjäderfäkött
Förädling	10130 Charkuteri- och annan köttvarutillverkning
Förädling	10200 Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
Förädling	10310 Beredning och hållbarhetsbehandling av potatis
Förädling	10320 Juice- och safttillverkning
Förädling	10390 Annan beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker
Förädling	10410 Framställning av oljor och fetter
Förädling	10420 Matfettstillverkning
Förädling	10511 Osttillverkning
Förädling	10519 Annan mejerivarutillverkning
Förädling	10520 Glasstillverkning
Förädling	10611 Mjöltillverkning
Förädling	10612 Tillverkning av frukostflingor, mixer och andra livsmedelsberedningar av kvarnprodukter
Förädling	10620 Stärkelsetillverkning
Förädling	10710 Tillverkning av mjukt matbröd och färska bakverk
Förädling	10721 Knäckebrödstillverkning

Livsmedelsled	SNI
Förädling	10722 Tillverkning av kex och konserverade bakverk
Förädling	10730 Tillverkning av pastaprodukt
Förädling	10810 Sockertillverkning
Förädling	10821 Tillverkning av sockerkonfektyrer
Förädling	10822 Tillverkning av choklad och chokladkonfektyrer
Förädling	10830 Framställning av te och kaffe
Förädling	10840 Tillverkning av senap, ketchup, kryddor och andra smaksättningsmedel
Förädling	10850 Tillverkning av lagad mat och färdigrätter
Förädling	10860 Tillverkning av homogeniserade livsmedelspreparat inklusive dietmat
Förädling	10890 Framställning av andra livsmedel
Förädling	11010 Destillering, rening och tillblandning av spritdrycker
Förädling	11020 Framställning av vin från druvor
Förädling	11030 Framställning av cider och andra fruktviner
Förädling	11040 Framställning av andra icke-destillerade jässta drycker
Förädling	11050 Framställning av öl
Förädling	11060 Framställning av malt
Förädling	11070 Framställning av läskedrycker, mineralvatten och annat vatten på flaska

Bilaga 2. Avgränsning av livsmedelssektorn (fortsättning)

Livsmedelsled	SNI
Distribution	46110 Provisionshandel med jordbruksråvaror, levande djur, textilråvaror och textilhalvfabrikat
Distribution	46170 Provisionshandel med livsmedel, drycker och tobak
Distribution	46210 Partihandel med spannmål, råttor, utsäde och djurfoder
Distribution	46230 Partihandel med levande djur
Distribution	46310 Partihandel med frukt och grönsaker
Distribution	46320 Partihandel med kött- och köttvaror
Distribution	46330 Partihandel med mejeriprodukter, ägg, matolja och matfett
Distribution	46340 Partihandel med drycker
Distribution	46360 Partihandel med socker, choklad och sockerkonfektyrer
Distribution	46370 Partihandel med kaffe, te, kakao och kryddor
Distribution	46380 Partihandel med andra livsmedel, bl.a. fisk samt skal- och blötdjur
Distribution	46390 Icke specialiserad partihandel med livsmedel, drycker och tobak

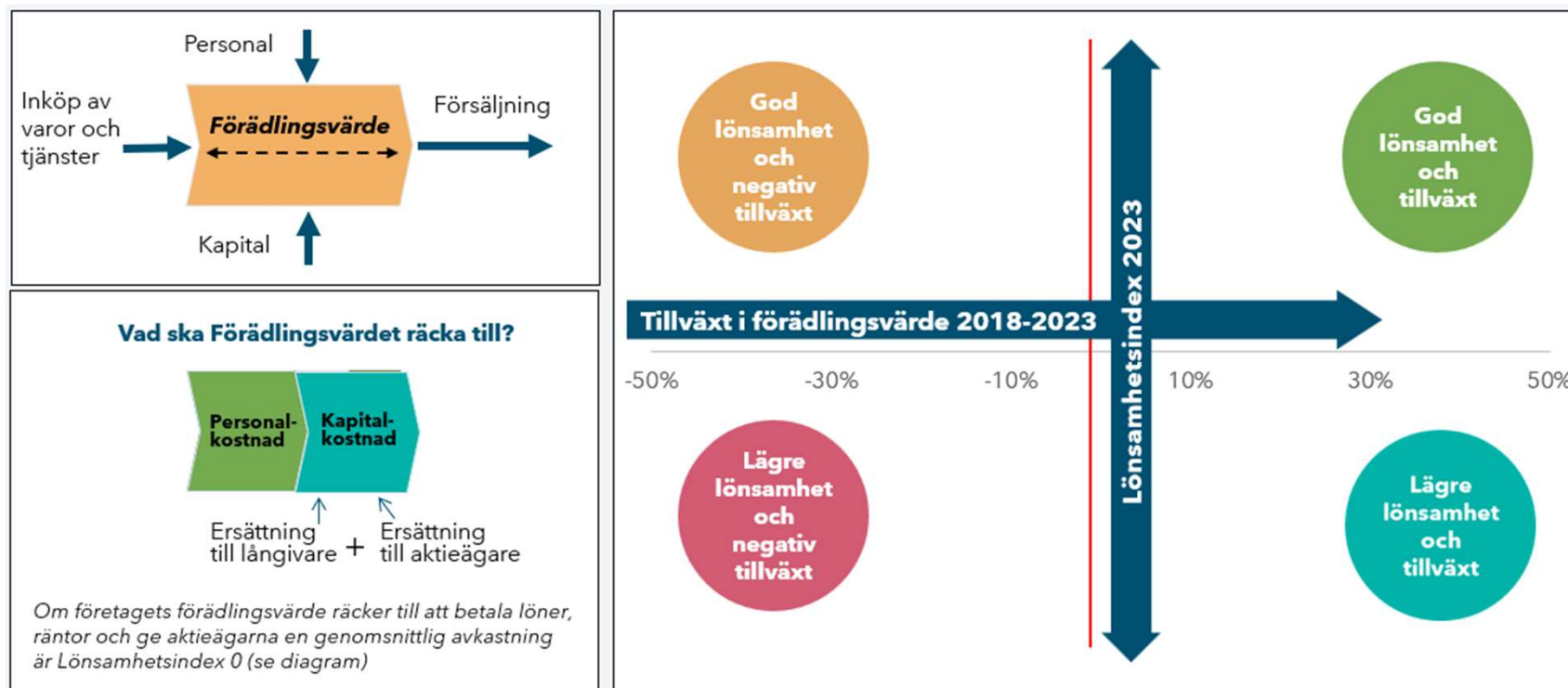
Livsmedelsled	SNI
Handel	47111 Varuhus- och stormarknadshandel, mest livsmedel, drycker och tobak
Handel	47112 Livsmedelshandel med brett sortiment, ej varuhus eller stormarknad
Handel	47210 Specialiserad butikshandel med frukt och grönsaker
Handel	47220 Specialiserad butikshandel med kött och charkuterier
Handel	47230 Specialiserad butikshandel med fisk, skal- och blötdjur
Handel	47241 Specialiserad butikshandel med bröd och konditorivaror
Handel	47242 Specialiserad butikshandel med konfektyrer
Handel	47250 Specialiserad butikshandel med alkoholhaltiga och andra drycker
Handel	47291 Specialiserad butikshandel med hälsokost
Handel	47299 Övrig specialiserad butikshandel med livsmedel
Handel	47810 Torg- och marknadshandel med livsmedel, drycker och tobak
Handel	47992 Ambulerande och tillfällig handel med livsmedel

Bilaga 2. Avgränsning av livsmedelssektorn (fortsättning)

Livsmedelsled	SNI
Restaurang	55101 Hotellverksamhet med restaurangrörelse
Restaurang	56100 Restaurangverksamhet
Restaurang	56210 Cateringverksamhet vid enskilda evenemang
Restaurang	56291 Drift av personalmatsalar
Restaurang	56292 Centralköksverksamhet för sjukhus
Restaurang	56293 Centralköksverksamhet för skolor, omsorgs- och andra institutioner
Restaurang	56294 Cateringverksamhet för transportsektorn
Restaurang	56299 Övrig cateringverksamhet
Restaurang	56300 Barverksamhet

Livsmedelsled	SNI
Stödjande/Relaterade	01610 Service till växtodling
Stödjande/Relaterade	01620 Service till husdjursskötsel
Stödjande/Relaterade	01630 Bearbetning av skördade växter
Stödjande/Relaterade	01640 Bearbetning av utsäde
Stödjande/Relaterade	10910 Framställning av beredda fodermedel
Stödjande/Relaterade	28300 Tillverkning av jord- och skogsbruksmaskiner
Stödjande/Relaterade	28930 Tillverkning av maskiner för framställning av livsmedel, drycker och tobaksvaror
Stödjande/Relaterade	46610 Partihandel med jordbruksmaskiner och -utrustning
Stödjande/Relaterade	77310 Uthyrning och leasing av jordbruksmaskiner och jordbruksredskap

Bilaga 2. Avgränsning av livsmedelssektorn (fortsättning)

Bilaga 3. Beräkning av lönsamhetsindex

regionkalmar.se Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

Livsmedelsled	Foretagsnamn	Storleksklass	Underbransch	Kommun
Förädling	Guldfågeln Aktiebolag	250+	Beredning och hållbarhetsbehandling av fjäderfäkött	Mörbylånga
Förädling	KLS UGGLARPS AB	250+	Beredning och hållbarhetsbehandling av kreaturskött	Kalmar
Primärproduktion	AB CA Cedergren	50-249	Äggproduktion och uppfödning av fjäderfä	Mönsterås
Förädling	Aktiebolaget Åbro Bryggeri	50-249	Framställning av cider och andra fruktviner	Vimmerby
Förädling	Arla Foods AB	50-249	Mejerivarutillverkning	Kalmar
Förädling	Arla Foods AB	50-249	Mejerivarutillverkning	Vimmerby
Förädling	Frödinge Mejeri Aktiebolag	50-249	Tillverkning av mjukt matbröd och färska bakverk	Vimmerby
Handel	Göran Ed Livsmedel AB	50-249	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	Nybro
Handel	Lindqvists Livs AB	50-249	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	Vimmerby
Handel	Ohlssons Stormarknad AB	50-249	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	Oskarshamn
Handel	Optimera Detaljhandel AB	50-249	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	Kalmar
Handel	Västerviks Stormarknad AB	50-249	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	Västervik
Restaurang	Gränsö Slott AB	50-249	Hotellverksamhet	Västervik
Restaurang	Mister York AB	50-249	Restaurangverksamhet	Kalmar
Restaurang	Slottsholmen Hotell och Restaurang AB	50-249	Restaurangverksamhet	Västervik
Stödjande/Relaterade	Overum Industries AB	50-249	Tillverkning av jord- och skogsbruksmaskiner	Västervik

Bilaga 4. Största företag inom livsmedelssektorn i Kalmar län 2023

regionkalmar.se Källa: Dun & Bradstreet databas (tidigare Bisnode)

Användning 2020-2025 - trål

Fiskslag (Sve)	Användning	Andel (%)				
		2020	2021	2022	2023	2024
Sill/Strömming	Industri/djurfoder	90,6%	89,8%	87,3%	84,9%	76,0%
	Konsum	9,4%	10,2%	12,7%	15,1%	24,0%
Skarpsill	Industri/djurfoder	95,3%	96,2%	95,3%	93,7%	93,8%
	Konsum	4,7%	3,8%	4,7%	6,3%	6,2%
Spigg	Industri/djurfoder	97,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Konsum	3,0%				

Användning 2020-2025 - övrig

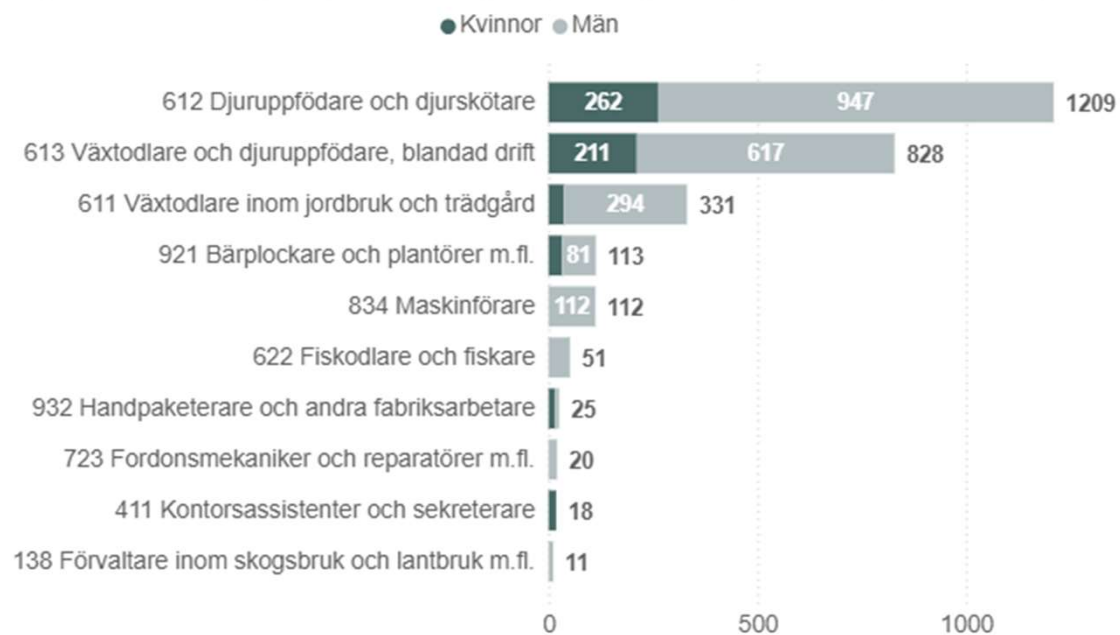
Fiskslag (Sve)	Användning	Andel (%)				
		2020	2021	2022	2023	2024
Sill/Strömming	Industri/djurfoder	0,6%	1,3%	2,3%	2,4%	0,9%
	Konsum	99,4%	98,7%	97,7%	97,6%	99,1%

Bilaga 5. Användning av yrkesfiske i havet efter redskap, Sverige

Livsmedelsled	SNI
Primärproduktion	03111 Trålfiske i saltvatten
Primärproduktion	03119 Övrigt saltvattensfiske
Primärproduktion	03120 Sötvattensfiske
Primärproduktion	03210 Fiskodling i saltvatten
Primärproduktion	03220 Fiskodling i sötvatten
Förädling	10200 Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
Distribution	46380 Partihandel med andra livsmedel, bl.a. fisk samt skal- och blötdjur
Handel	47230 Specialiserad butikshandel med fisk, skal- och blötdjur

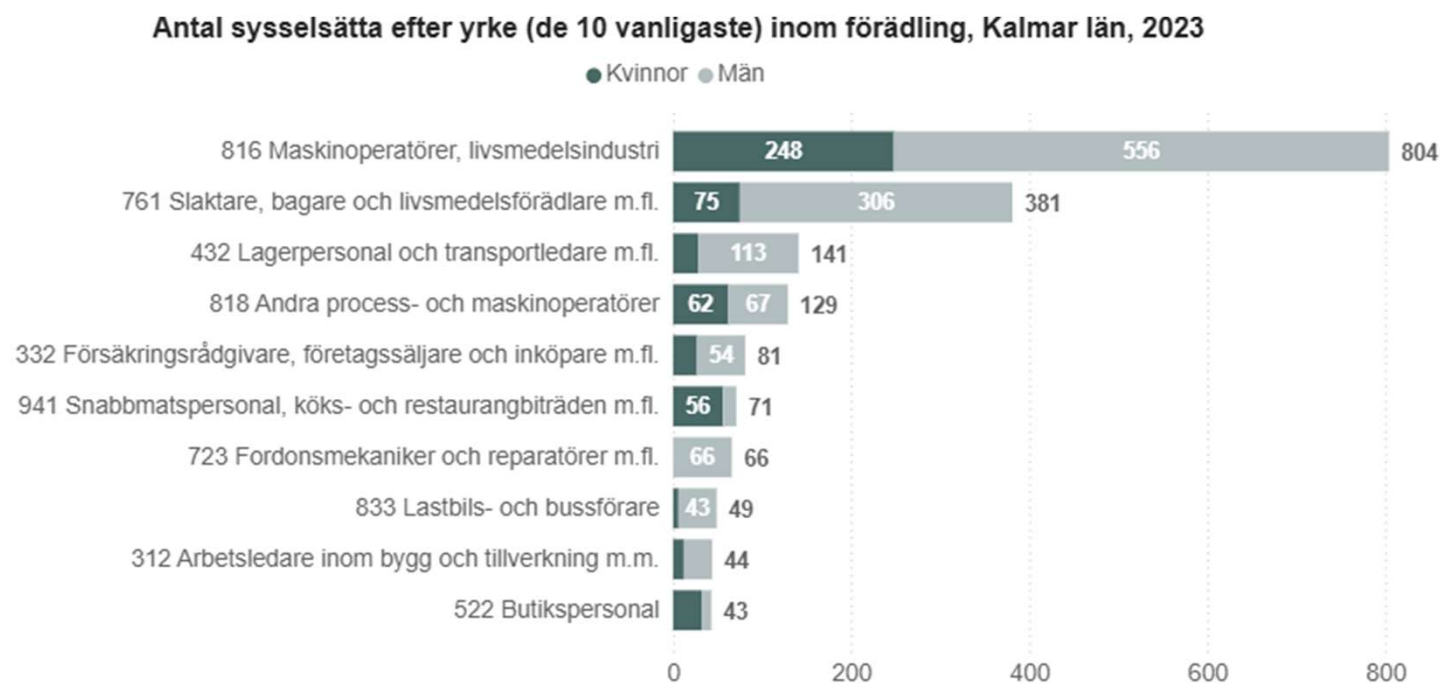
Bilaga 6. Avgränsning av fiskenäringen

Antal sysselsätta efter yrke (de 10 vanligaste) inom primärproduktion, Kalmar län, 2023

Bilaga 7.1.1 Kompetensförsörjning. Vanligaste yrkena inom primärproduktion

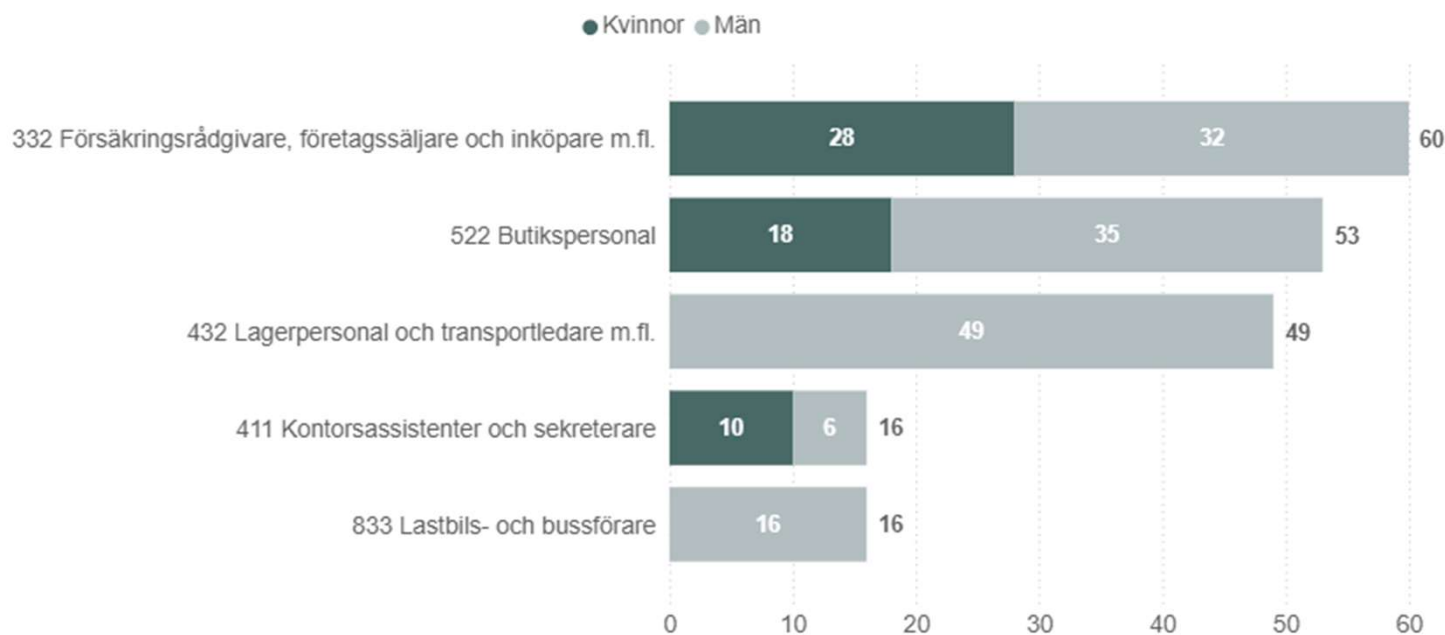
Utbildningsnivå är lägre i Livsmedelssektorn än på arbetsmarknaden totalt.

Bilaga 7.1.2 Kompetensförsörjning. Vanligaste yrkena inom livsmedelsindustri

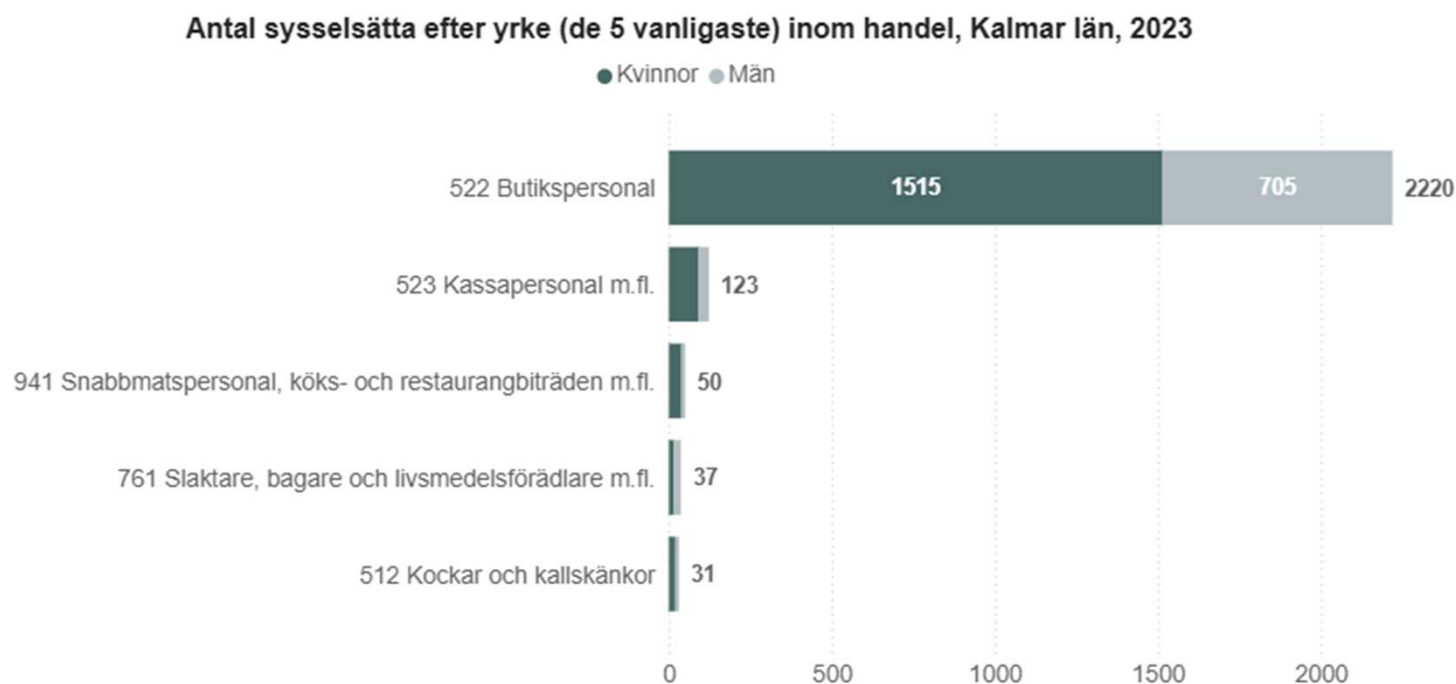
Utbildningsnivå är lägre i Livsmedelssektorn än på arbetsmarknaden totalt.

Antal sysselsätta efter yrke (de 5 vanligaste) inom distribution, Kalmar län, 2023

Bilaga 7.1.3 Kompetensförsörjning. Vanligaste yrkena inom distribution

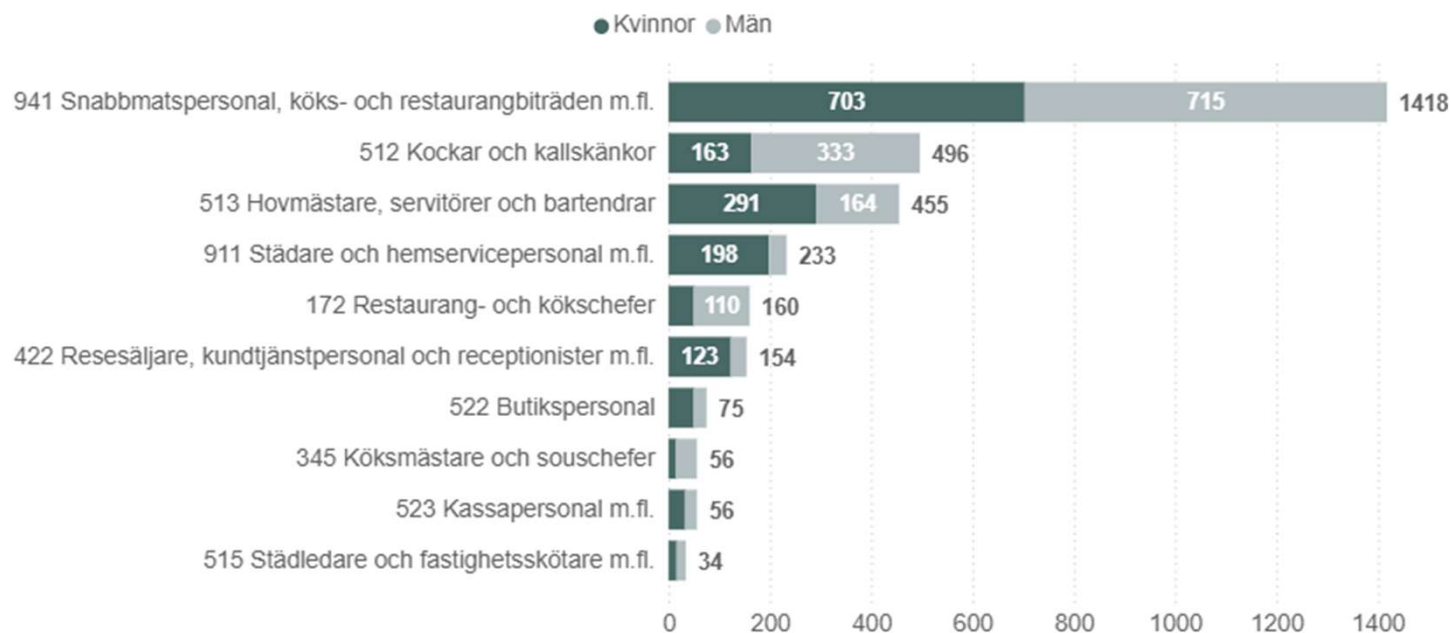
Utbildningsnivå är lägre i Livsmedelssektorn än på arbetsmarknaden totalt.

Bilaga 7.1.4 Kompetensförsörjning. Vanligaste yrkena inom handel

Utbildningsnivå är lägre i Livsmedelssektorn än på arbetsmarknaden totalt.

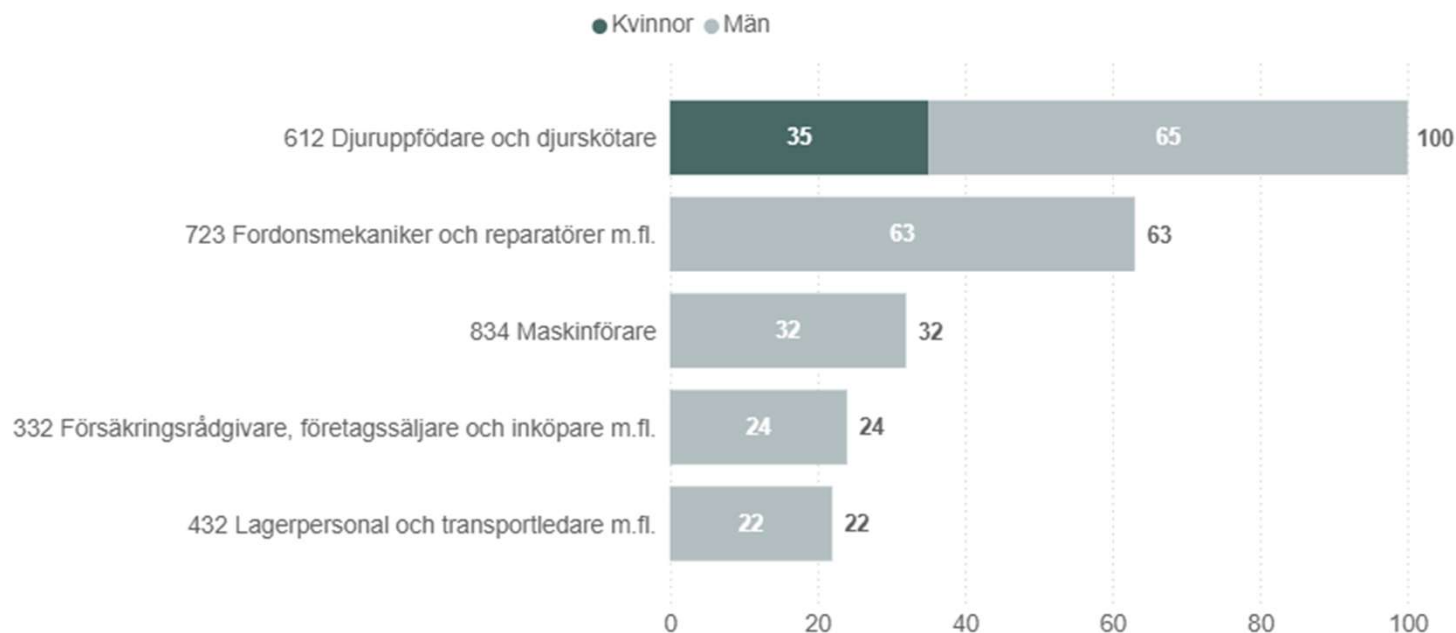
Antal sysselsätta efter yrke (de 10 vanligaste) inom restaurang, Kalmar län, 2023

Bilaga 7.1.5 Kompetensförsörjning. Vanligaste yrkena inom restaurang

Utbildningsnivå är lägre i Livsmedelssektorn än på arbetsmarknaden totalt.

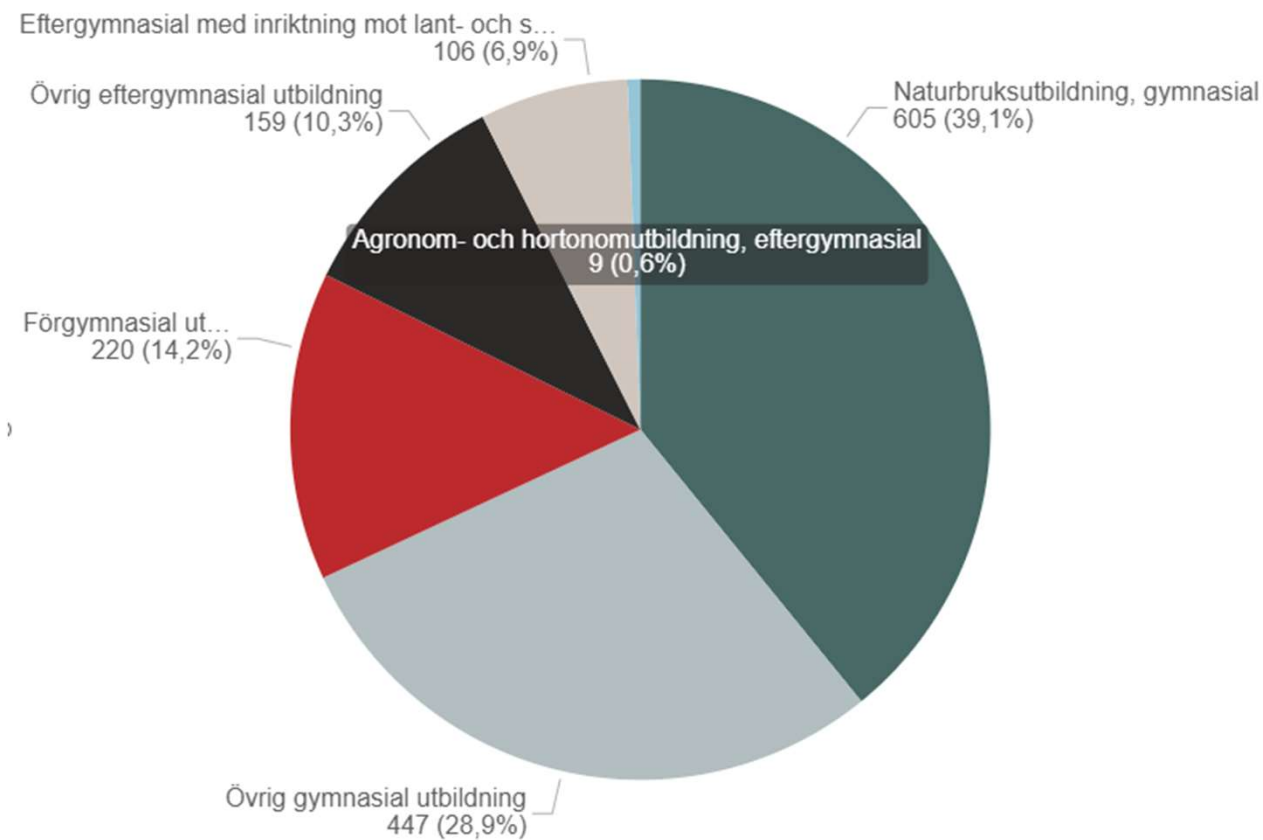
Antal sysselsätta efter yrke (de 5 vanligaste) inom stödjande/relaterade branscher, Kalmar län, 2023

Bilaga 7.1.6 Kompetensförsörjning. Vanligaste yrkena inom stödjande/relaterade branscher

regionkalmar.se

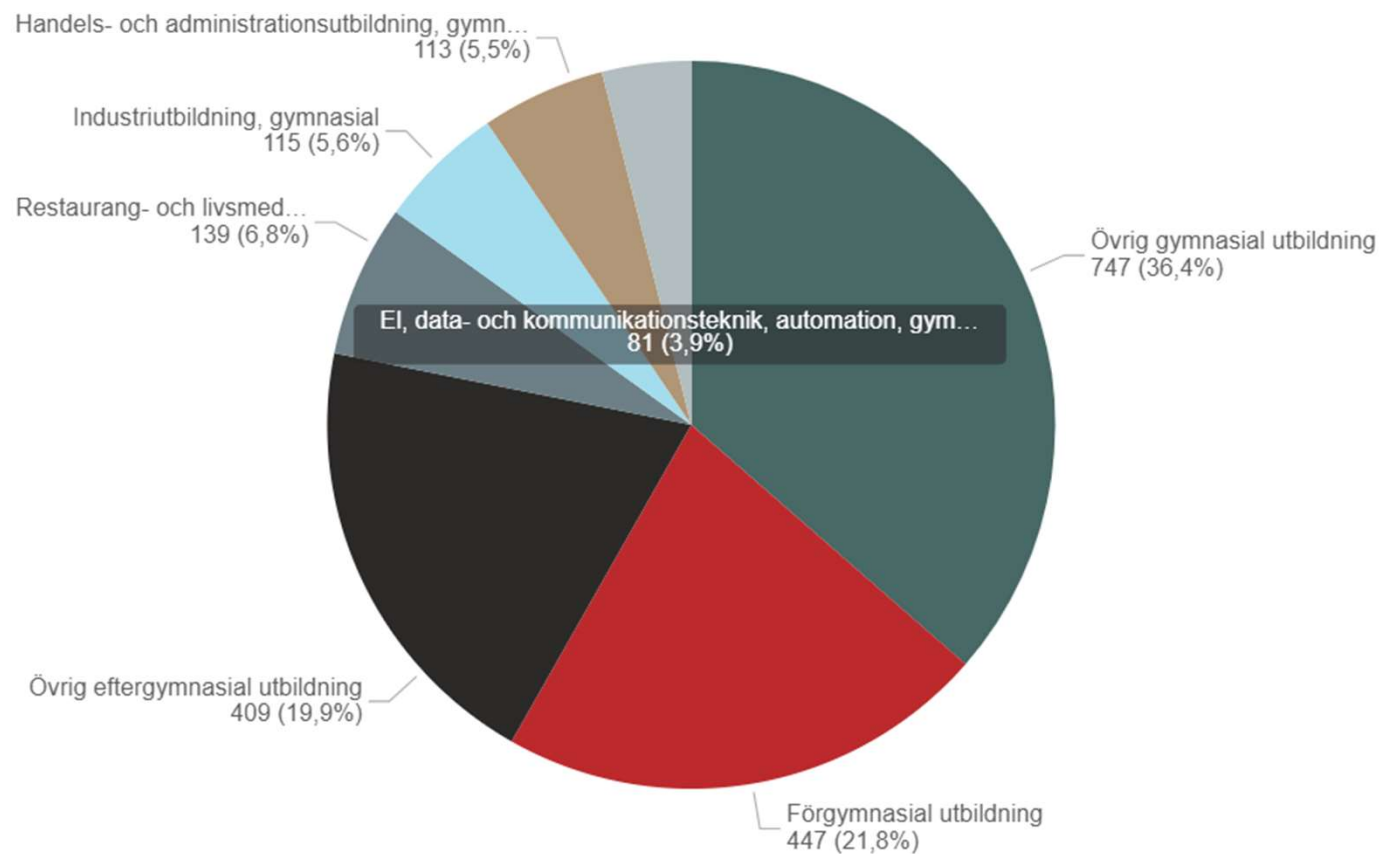
Källa: SCB:s mikrodata. Antal personer mindre än 5 redovisas inte

Bilaga 7.2.1 Kompetensförsörjning. Vanligaste utbildningar bland sysselsätta 20-64 år inom primärproduktion 2023

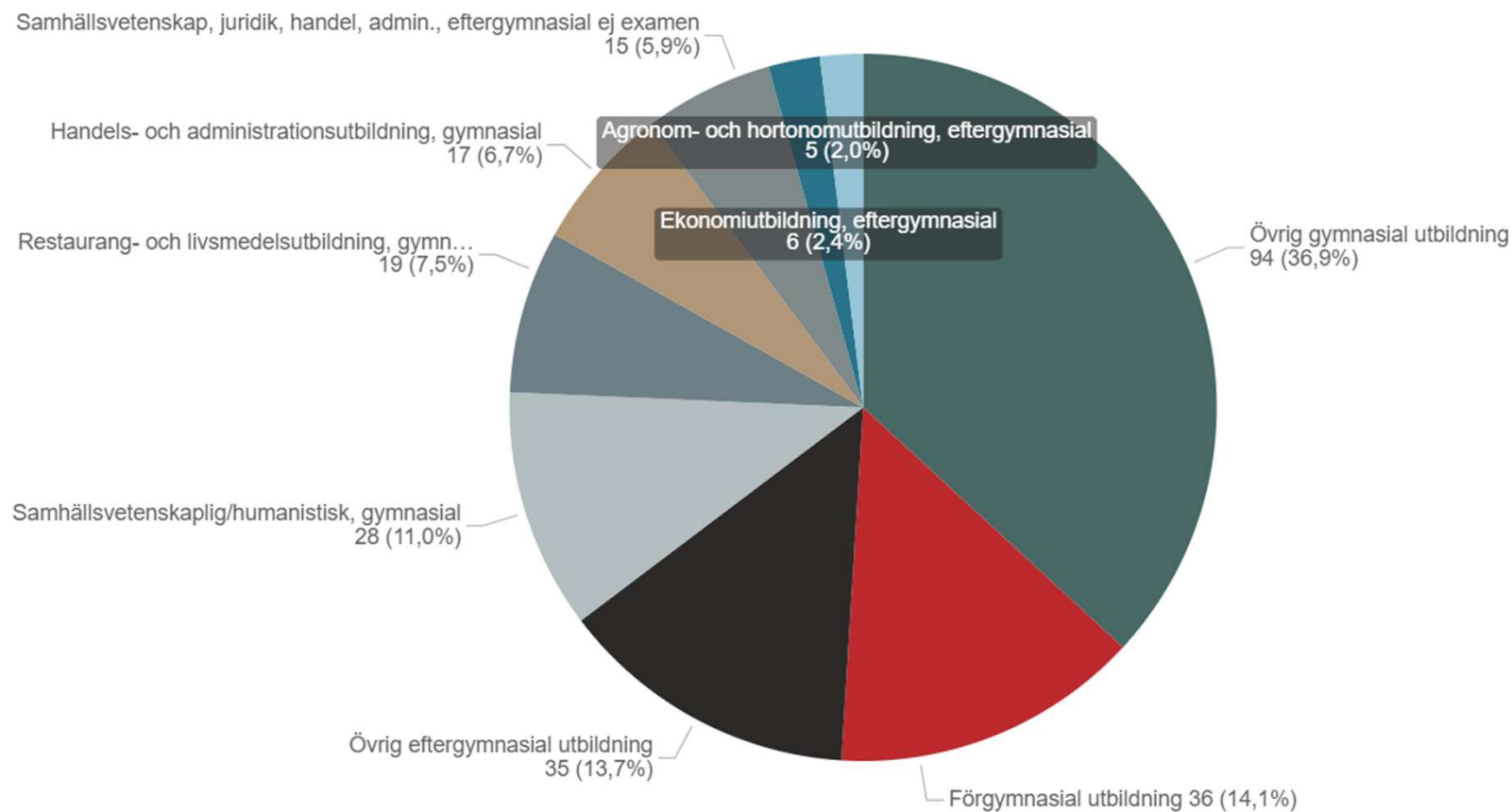
regionkalmar.se

Källa: SCB:s mikrodata. Antal personer mindre än 5 redovisas inte

Bilaga 7.2.2 Kompetensförsörjning. Vanligaste utbildningar bland sysselsätta 20-64 år inom förädling 2023

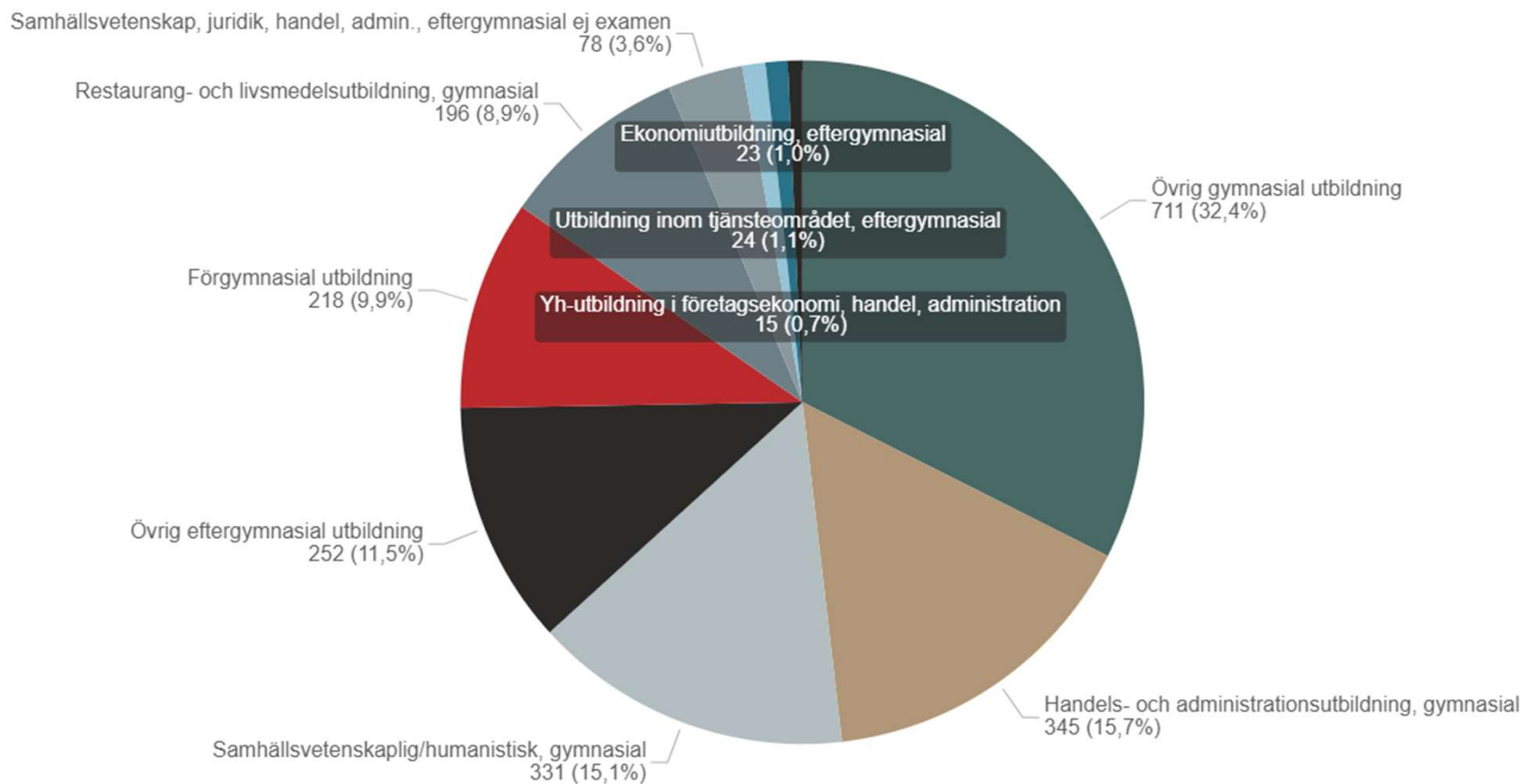
regionkalmar.se Källa: SCB:s mikrodatab. Antal personer mindre än 5 redovisas inte

Bilaga 7.2.3 Kompetensförsörjning. Vanligaste utbildningar bland sysselsätta 20-64 år inom distribution 2023

regionkalmar.se

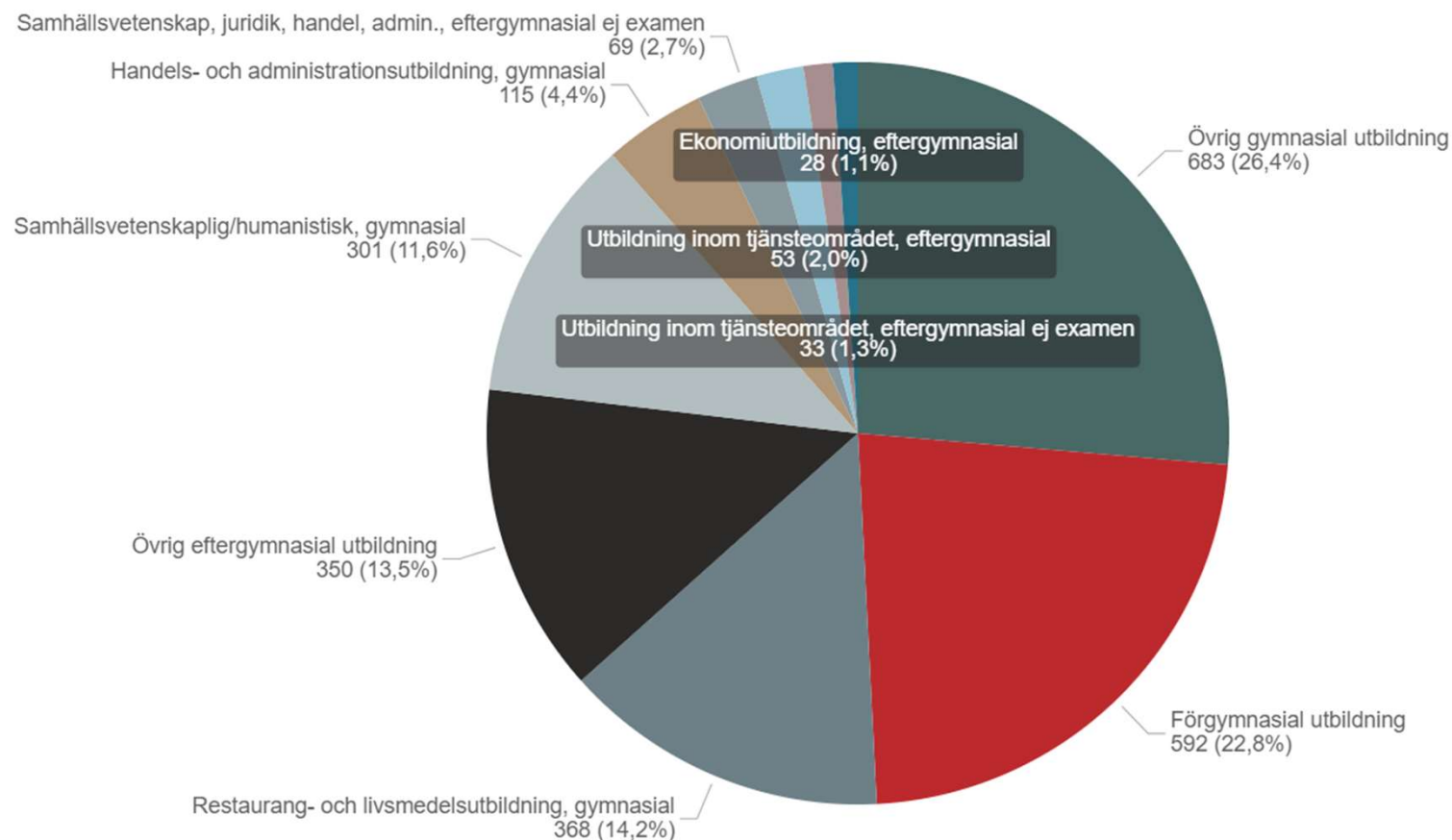
Källa: SCB:s mikrodatab. Antal personer mindre än 5 redovisas inte

Bilaga 7.2.4 Kompetensförsörjning. Vanligaste utbildningar bland sysselsätta 20-64 år inom handel 2023

regionkalmar.se

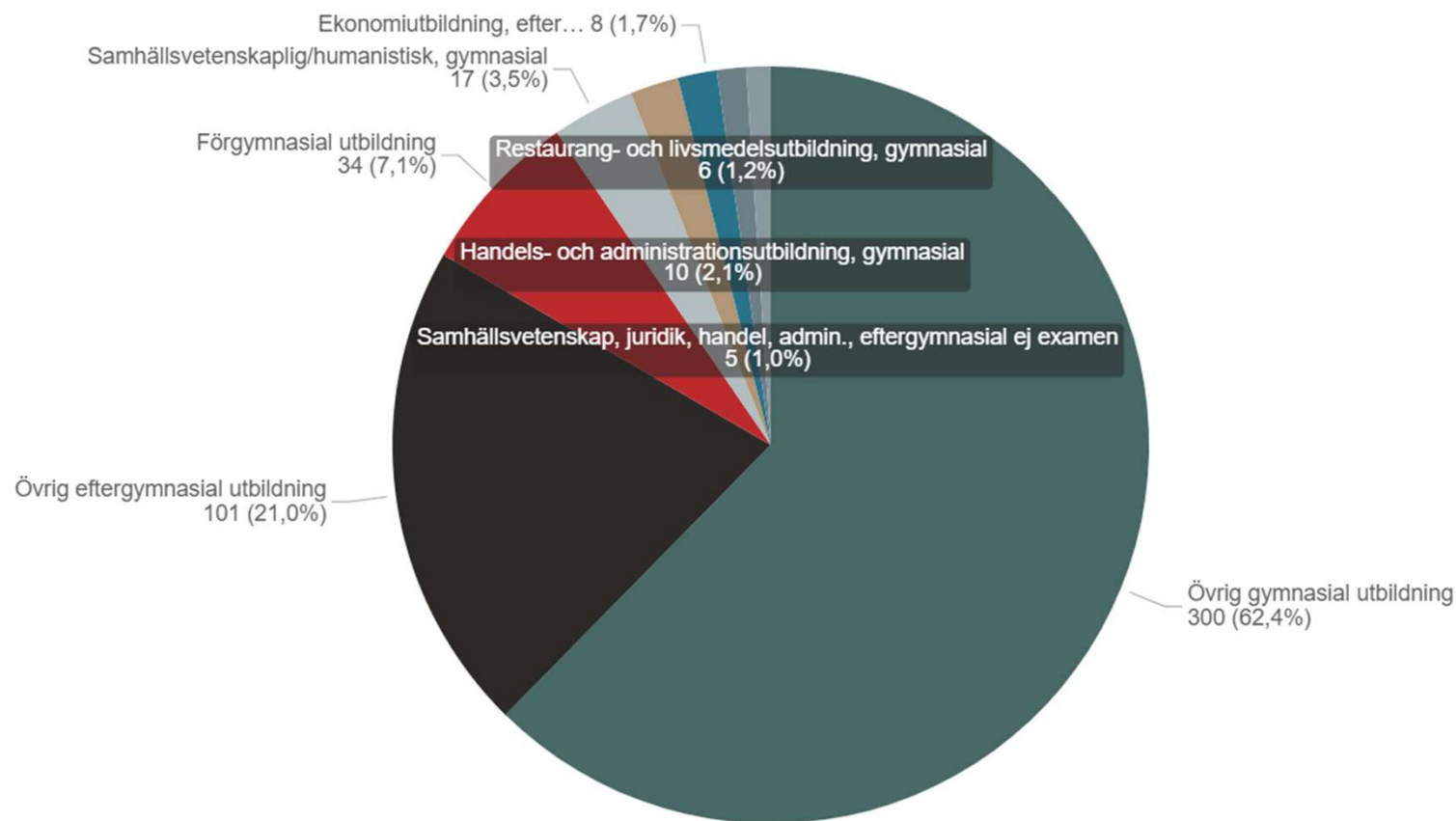
Källa: SCB:s mikrodata. Antal personer mindre än 5 redovisas inte

Bilaga 7.2.5 Kompetensförsörjning. Vanligaste utbildningar bland sysselsätta 20-64 år inom restaurang 2023

regionkalmar.se

Källa: SCB:s mikrodatab. Antal personer mindre än 5 redovisas inte

Bilaga 7.2.6 Kompetensförsörjning. Vanligaste utbildningar bland sysselsätta 20-64 år inom stödjande/relaterade branscher 2023

regionkalmar.se

Källa: SCB:s mikrodata. Antal personer mindre än 5 redovisas inte